

Itota Codito ingantedö ante Mäadoco nänö watapæ ante yewæmongainta

*Wäö önömæca ponte apænecä ëñënänipa
(Mäateo 3.1-12; Odoca 3.1-9, 15-17; Wäö 1.19-28)*

¹ Ponguingä, ante nani Codito angaingä inongä inte Wængongui Wengä Itota ingantedö ante botö Mäadocobo watapæ ante yewæmömopa.

² Doyedë iñömö Wængongui beyæ apænedinque, Codito ingante Wængongui iïmaï angäimpa, ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

“Taadö bitö goquïnö waa wëwauingä, ante bai cædinque botö,

Botö beyæ në gode änongä ingante da godömo täno beyænte gocä ate bitö ayæ gocæbiimpa, ämopa.

³ Önömæca iñömö adocanque ogæ tedete aa pecæcäimpa.

Tömengä iñömö, ‘Awënë nänö ponguinö ante minitö tee moncate bai cædinque, taadö töinö pinonte bai cædäni,’ ante aa pecä ëñengäimpa,”

⁴ Ante Itaiya wodi nänö në angaingä inongä inte Wäö ñowo önömæca pöninque æpænë guidongantapa. Mänömaï cædinque tömengä mäniñömö pönäni inänite apænedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte Wængongui gämænö pöninque æpænë

guiicæminimpa. Mänömaï cæmïni adinque Wængonguï mïnitö cædinö ante nê panguëngä incæte pïinämaï inte ñimpo cæcæcäimpa. ⁵ Ante Wäö mänömaï apæneyongante Oodeabæ tömäo quëwënäni Eedotadëë quëwënäni tömänäni tömengä weca pö pö bee tente ëñëninque, Nawangä ämipa. Bitö ä bai ëñënämaï cæte quëwëmöni inte idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante wædäni ëñëninque Wäö Oododänö æpænë guidongä guidänitapa.

⁶ Wäö ññömö weocoo ante cämeyo ocaguincoo nonte badöincoo mongænte adobai pacadeyænta ante æmontai badonte encadeyængäimpa. Tömengä cænguï ante ñäwäique cænte tömengä bequï ante guïñëmænque ade bete nê quëwëngäimpa.

⁷ Ìïmaï ante apæncä ëñënänitapa. “Ïncayæ ate nê Ponguingä guiquënë tömengä tæï ëmongä ëwocadongä inte nanguï cæcä ingampa. Botö guiquënë wædämo pöni ñnomo inte tömengä awæncata eyepæ imopa godö ñi cæquimoo.

⁸ Botö önonque æpænë guidömo guimïnipa. Tömengä wæætë da pöngä ate Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä ëwocacæminimpa,” ante Wäö mäniñedë apænegacäimpa.

Itota æpænë guicampa

(Mäateo 3.13-17; Odoca 3.21-22)

⁹ Ìninque Gadideabæ Näatadeta quëwente Itota mäniñedë pongä adinque Wäö Oododänö æpænë tömengä ingante guidongä guicantapa. ¹⁰ Ìninque æpænë guidingä inte do ää ta gongæninque Itota æmö ayongä öönæ gä godonte bayö equemö wææ bai Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca

incæ tömengäa wææ guicä acantapa. ¹¹ Ayæ eññongante, “Bitö botö Wëmi inömi inte nē botö waadebi imipa, ate tobopa,” ante öönædē inö apæneçä eñngacäimpa.

Itota incæ wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante wënæ cæcampa

(Mäateo 4.1-11; Odoca 4.1-13)

¹² Mäniñedē Itota ingante Wængonguï Önöwoca incæ, Æibawē, äninque önomæca mäicä æicantapa. ¹³ Æi quëwëninque wantæpiyæ coadenta eönæ önomæca quëwëñongante wënæ awënë Tatäna pöninque, Wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante Itota ingante cædongäimpa. Ayæ Itota mänömaï babæidi quëwëñömö quëwëñongante Wængonguï tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöninque tömënäni tömengä beyæ pönö waa cægadänimpa.

Itota Gadideabæ pöninque tæcæ mä cæcampa

(Mäateo 4.12-17; Odoca 4.14-15)

¹⁴ Mänömaï cæte ate ayæ awënë odeye Edode dobæ Wäö ingante tee mönecä ate mäniñedē Gadideabæ pöninque Itota mä Wængonguï nänö waa pöni cægäinö ante iïmaï ante apænegacäimpa. ¹⁵ “Ponguingä, ante dodäni näni angaiñedē botö Wængonguï Awënë Odeyebö inömo inte ñöwo inque bayedē do pömopa, ante apænebo eññedäni. Minitö wënæ wënæ mini cædimämo wido cædinque waa pöni botö apænedinö mini eññenö ante pönëedäni,” ante Itota angacäimpa.

Në gæyæ dadöwënäni inänite Itota aa pecampa

(Mäateo 4.18-22; Odoca 5.1-11)

¹⁶ Ayæ mänii pöninque Itota gäwapæ Gadideapæ yæwedeca gote cægonte ayongä Timönö tönö

Æntade tōmengä tōniñcä ïnate acantapa. Nē gæyæ dadōwēna ïnōna inte tōmēna dicamōñæ æpænē wo guitodonte dadōwēna acantapa. ¹⁷ Tōmēna ïnate Itota,

— Ìñāna, botō miñæ edæ tee empo pōeda, ämopa. Nē dadonte ænte pōmīna inte botō weca pōñōmīnate botō pōnō cæbo ate mīnatō wæætē nē apænemīna badinque waodāni ïnānite nē ænte pōmīna bacæmīnaimpa, angantapa. ¹⁸ Angä ēñēninque tōmēna dicamōñæ do ëmō cæte godinque Itota miñæ edæ tee empo wadæ godatapa.

¹⁹ Itota ïñōmō godōmenque gote ayongä Tebe-deo wēna Tantiago tōnō Wäo adobaï wipodē dicamōñæ tadōmoncōna acantapa. ²⁰ Adinque Itota do, Botō miñæ pōeda, angä ēñēninque tōmēna Ao äninque wæmpocä ingante wæætē, Mæmpo ēñēmi, änatapa. Bitō nempo wipo ëmō cæte gomōnapa, äninque adodaque wæmpocä ingante ëmō cæte Itota miñæ wadæ godatapa.

*Itota angä ēñente wēnæ incæ tao gopa
(Odoca 4.31-37)*

²¹ Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō Capēnaōmō māmongä pōnānitapa. Oodeoidi guēmanguïōnæ bayonte Itota ïñōmō Wængonguï apænecä nāni ēñente yewæmongainta ate nāni odōmōincōnē do pō guidinque odōmonte apænecä ēñēnānitapa. ²² Èñēñōnāni tōmengä nāmā tæï piñæninque nē angä ïnongä inte nō odōmonte apænecä ēñente wædinque tōmēnāni, Wadāni nē wææ odōmōnāni guiquēnē mänōmaï odōmonte apænedāni ēñēmongaa. Itotaque nāmā nē ēñente entawēnongä

inte nö pöni odömonte apænecä eñemönipa, ante wädänitapa. ²³ Ayæ wænæ wentamö ewocacä inte nē quēwengä mänīñedē tömēnāni odömöincönē a ongöningue iñontobæ yedæ ante apænecantapa.

²⁴ —Bitö Itota Näatadeta quēwēnīmi inte quīnante mönatö weca pömii. Mönatö imönate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabänö pömitawo. Bitö æmömidö imii, ante botö do atabopa. Bitö Wængongui Tæiyæ Waëmö Wēmi inömi imipa, ante edæ do eñēmopa.

²⁵ Ante tedeyongante Itota tömengä ingante wææ äninque,

—Apocænē quēwenguēnē tedewēē. Waocä baönē quēwēnömi inte edæ tao gobäwe.

²⁶ Angä eñēninque wænæ nē wentamö ewocacä iñömö waocä ingante quidi quidi mäo tæ gotodö go wææñongante, Yæ yæ, äninque dobæ tao gotapa.

²⁷ Itota angä wænæ tao gocä adinque tömänāni guiñente wædinque näni caboque wæætedö wæætē tedinque,

—İngä iñömö quīnö bai ante cæcä. Tömengä nē angä inongä inte edæ mä pöni odömonte apænecampa. Edæ wænæidi nē wentamö ewocadāni inänite tömengä angä eñente cædänipa, ante awædö.

²⁸ Ante pönente wædinque tömēnāni, Itota mänömaī cæcampa, ante tedinque Gadideabæ tömäo quēwēnāni inänite mäo gode ä gode ä cædāni do eñengädänimpa.

Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä

(Mäateo 8.14-15; Odoca 4.38-39)

29 Mänii Itota oodeoidi odömöincönë ongöningue iinque odömonte apænecä ate tömënäni tao godinque Tantiago tönö Wäö miñæ godinque Timönö tönö Æntade oncönë go guidänitapa. 30 Go guiiyönänite wadäni, Timönö nänöogængä wäänä daicawo gawænte möimoga öñongampa, änäni. 31 Æñente wædinque Itota tömengä weca go gongæningue pædæ wææmpote bæi ongonte töö æmængä ate tömengä ængæ ganticantapa. Ayæ gancaë badinque tömengä wæætë tömënäni beyæ cæcantapa.

Daicawo gawænäni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäateo 8.16-17; Odoca 4.40-41)

32 Mäniiönæ gawadecæ pönii nænque wëmö bayö wadäni daicawo gawænäni inänite wënæ inte quëwënäni inänite tömänäni inänite Itota weca ænte pönänitapa. 33 Ayæ mäniñömö quëwënäni tömänäni adoyömö pöningue odemö goto gongænänitapa. 34 Ayæ quiëmë beyæ wënæ wënæ inte wædäni adinque Itota nangui inäni inänite godö cæcä waa badänitapa. Ayæ wënæidi nangui inäni inänite wido cædinque Itota, Botö æbodö imoo, ante në adimini inte tededämaï imæwedäni, ante tömënäni inänite wææ angacäimpa.

Itota oodeoidi odömöincönë go guidinningue apænecampa

(Odoca 4.42-44)

35 Ayæ tæcæ oque pönente wëmö iñonte ængæ gantidinningue Itota oncodo tao gote gomonga önömæca godinque Wængongui ingante apænecantapa. 36 Apæneyongante Timönöidi,

Ædönö gocäi, ante tee empo tee empo gote,
³⁷ adinque,

—Dæ ämi wædinque tömänäni bitö ïmite ante
 digui digui mīnānīpa cæbii.

³⁸ Ante äñönānite Itota wæætē,

—Mönö wayömö gocæimpa. Eyequei nāni
 quēwēñömö nāni quēwēñömö māo botö apænebo
 eñencædānimpa, ante cæcæte ante tate pontabopa.

³⁹ Ante nē äningä inte Gadideabæ tömäo
 godinque oodeoidi odömöincönē go guui go guui
 cædinque Wængongui nānō apænedö ante Itota
 apænecä eñengadānimpa. Ayæ wēnæidi inānite
 wido cæcä gogadānimpa.

*Nē baadingä ingante Itota wadæ caacampa
 (Mäateo 8.1-4; Odoca 5.12-16)*

⁴⁰ Ayæ wacä cōwē baate eñawengä inongä inte
 Itota weca ponte da guicapodinque,

—Bitö Ao ämi inte wadæ caabi ïninque botö do
 waintai baabaïmopa.

⁴¹ Äñongante Itota tömengä tönö guēa wæwente
 bai nangui pönengä inte pædæ wææmpo gampo
 caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

⁴² Angä ïninque ñömæintai nānō eñadintai dæ
 baadinque tömengä waintai edæ do baacantapa.

⁴³ Itota edæ tömengä ingante do da godöninque
 nanguï angantapa.

⁴⁴ —Eñēmi. Botö æbänö cæboo, ante edæ
 wadāni inānite māo apænedāmaï ïmäwe. Wæætē,
 Nāwangä impa, ante acædānimpa, ante cædinque
 bitö, Wængongui qui, ante nē godongä weca töingä
 godinque waintai bitö baadintai odömömi ædæmö

acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöninge bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äninge nē godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante Itota nē baadingä ingante nanguï angantapa.

⁴⁵ Angä incæte nē baadingä wæætē wadæ godinque ëñënämaï inte gode ä gode ä cædinque edæ, Itota wadæ caacä waintai baaboï aedäni, ante mäo tedecä ëñënänitapa. Mänömaï ëñënämaï cæcä beyænque Itota, Töménäni weca ñowo ædö cæte edonque goquimoo, ante wædinque nänënë gote önömæca gomonga cægongantapa. Incæte tömengä weca æmænö quëwënäni æmænö quëwënäni cöwë pö pö cægädänimpa.

2

Në cömäingä ingante Itota angä dao dao go-campa

(Mäateo 9.1-8; Odoca 5.17-26)

¹ Ayæ tæönæ quëwëninge ocæ ëmænte Capënaömö pongä adinque wadäni, Itota oncönë ponte ongongampa. ² Ante tededäni wædinque nanguï inäni acæ pönäni oncönë eyede pönï guiidinque odemö incæ tömäo wææ ongönänitapa. Mänömaï tömäo goto ongönäni inänite tömengä Wængongui nänö apænedö ante apænecä. ³ Eñëñönäni wadäni tönö godongämæ pöninge mengäa go mengäa inäni incæ cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænte pönänitapa.

⁴ Ponte ayönäni wadäni Itota weca eyede pönï goto ongönäni adinque nē ænte mäömö pöninäni iñömö, Ædö cæte guiquiï. Ante wædinque oncömäa

inö æidämæ mæi æidinqe Itota önönæca inö epæ cædäni ompite gongæñö tömënäni cömäingä möimpataa bæi ongöninge tömengä ingante Itota weca edæ pædæ wæænönäni. ⁵ Wæænte ongongä adinqe, Tömënäni æbänö wede pönente cædänipa, ante adinqe Itota cömäingä ingante,

—Botö wëmi wädämaï ie. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante bitö ñöwo ñimpo cæte quëwencæbiimpa.

⁶ Ante apæneca ëñëninge në wææ odömönäni guiquënë pancadäniya godämæ tæ contate ongöninge nämäneque pönente tededinqe,

⁷ “Quimæ anewëë. Ìingä iñömö Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquingää. Edæ babæ ancædö. Waomö wënæ wënæ mönö cædimämo ante Wængonguinque në ñimpo cæcä ingampa.”

⁸ Ante mimönoque pönëñönäni Itota tömënäni näni pönëwënö ante önöwënenque do ëñente bai pönëninge edæ,

—Minitö quimæ mänömainö ante pönëwëminii.

⁹ “Botö në cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo ante ñimpo cæbo quëwencæcäimpa,” ante botö Wængongui bai ämo ëñëninge minitö guiquënë, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante pönëminipa. Wæætë edæ, “Ængæ gantidinqe möimpata æninge dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængongui bai ämo ñinque minitö adobaï, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante pönëmini imäminipa, ante awædö. Ìñæmpa mänömainö ante pönëmini ñinque minitö edæ æbänö cæquënëmo ñmo äminii. ¹⁰ Incæte botö Waobo ëñagaimo inte inguipoga quëwëninge waomini mini wënæ wënæ cædimämo ante

nē ämo inte ñimpo cæbopa, ante mīntō edæ
ēñencæmīnimpa, ante botō iīmaī cæbopa.

Änīnque edæ nē cōmäingä ingante edæ,

¹¹ —Bitō imite ämo ēñēe. Ængæ gantīdīnque bitō
mōimpata topo cæte ænīnque edæ tōmēmi oncōnē
næænte goe.

¹² Angä ēñēnīnque cōmäingä īningä incæ edæ
tōmānāni ayōnāni ængæ gantīdīnque mōimpata
topo cæte nææ nææ tao gocä adānitapa. Dao
dao gocä adīnque tōmēnāni, Æbānō cæcāi, ante
ēñēnāmaī inte guīñente wædīnque,

—Wēēnēñedē mänōmaī cædāni atamōniyaa.
Ñōwo iñōmō mā pōnī cæcä amōnipa, ante
pōnēnīnque, Wængonguī bitō ñāō ēmōmi
inte waa pōnī cæbi amōnipa, ante watapæ
apænegadānimpa.

*Debii ingante Itota angä tee empote gocampa
(Mäateo 9.9-13; Odoca 5.27-32)*

¹³ Itota wæætē adodō gāwapæ wedeca gocan-
tapa. Ayæ nanguī īnāni adoyōmō pō pō cædāni ad-
īnque tōmengä tōmēnāni īnānite odōmonte apænecä
ēñēnānitapa. ¹⁴ Ayæ godōmenque cægonte ay-
ongä Adepeo wengä Debii iñōmō, Odōmäno awēnē
quī bacæimpa, ante godonte æinta nāni æincōnē
awēnē beyæ æncæte ante ongongä adīnque Itota
tōmengä ingante,

—Botō miñæ pōe.

Angä ēñēnīnque Debii edæ ængæ gantīdīnque
tōmengä miñæ wadæ edæ gocantapa.

¹⁵ Ayæ ate Itotaidi Debii oncōnē pō guīte
cængōñōnāni odōmäno awēnē beyæ nē æwēnāni
tōnō nē ēñēnāmaī cædāni tōnō nanguī īnāni

adoyömö pö guite godongämæ cænänitapa. Edæ tæiyænäni tömengä miñæ nē godäni inönänimpa. ¹⁶ Paditeoidi inönäni inte nē odömönäni guiquënë ponte ayönäni nē eñenāmaï inäni tönö awënë beyæ nē æwënäni tönö Itota godongämæ cængä adinque tömënäni tömengä miñæ nē godäni inänite änänitapa.

—Odömäno awënë beyæ nē æwënäni tönö wadäni nē eñenāmaï cädäni tönö Itota quimæ godongämæ cæwengää.

¹⁷ Añönäni Itota wæætē tömënäni inänite,

—Nē waa ingä guiquënë, Cæbi waa baboe, änāmaï ingampa. Nē wënæ wënæ ingä guiquënë dotodo ingante do, Cæbi waa baboe, ante aa pecampa. Pancadäniya, Nämä incæ nō entawëmo imopa, ante nē änäni inänite adinque botö nē dotodo baï adobaï inömo inte tömënäni inänite aa pedāmaï incæboimpa. Wadäni guiquënë, Nämä wënæ wënæ cæbo imopa, ante nē änäni guiquënë, Wængongui gämænö poncädänimpa, ante botö tömënäni inänite aa pecæ pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Ee ate cænāmaï ingæimpa, ante nē änäni
(Mäateo 9.14-17; Odoca 5.33-39)*

¹⁸ Wäö miñæ nē godäni tönö Paditeoidi tönö mänñedē Wængongui beyæ ante ee ate cænāmaï inönänimpa. Ininque wadäni Itota weca pöninque änänitapa.

—Wäö miñæ nē godäni tönö Paditeoidi miñæ nē godäni tönö tömënänique, Wængongui beyæ, ante ee ate cænāmaï inänipa. Bitö miñæ nē godäni

guiquënë quĩnante Wængonguĩ beyæ ante cædāmaĩ ināni inte do cænānii.

¹⁹ Ānāni eñēninqe Itota wæætē,

—Onguĩñængā nē monguingā nānō wente ænte nē pōnāni baĩ inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente baĩ cænāmaĩ inguinānii. Edæ botō tōnō watapæ quēwēnāni inte tōmēnāni ædō cæte wæwente baĩ cænāmaĩ inguinānii.

²⁰ Wæætē ayæ ate guiquënë, Monguingā, nāni nē ānongā baĩ iñōmote wadāni ponte botō imote bæi ongōninqe ò ænte gocædānimpa. Mānōmaĩ cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaĩ inte wæcædānimpa, ante apænedinqe Itota godōmenque iĩmaĩ ante apænegacāimpa.

²¹ “Waocā dicæ miincoo æninqe pedæncōoga pōnō tadōmonguingā. Mānōmaĩ cæcā iĩninqe edæ miincoo incæ dobæ gānē tamonte guipite ate godōmenque wānā tente baquënë. Mīnitō, Awente baĩ cænāmaĩ inte waa quēwengæimpa, ante mīni ānewēnō guiquënë pedæncōo baĩ inte ewenguĩne ēnēpa. Codito nempo watapæ quēwengæimpa, ante botō apænedō guiquënë miincoo baĩ inte quēwenguĩne ēnēpa. Iĩninqe ewenguĩne tōnō quēwenguĩne ædō cæte adoyōmō eñente cæquiĩ.

²² Ayæ adobaĩ yowepæ biñōmæ miimæ æninqe waocā ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñiñænguingā. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñængā iĩninqe yedæ ææninqe ætæwo goquĩnō anguënë. Wæætē edæ æmontai miincadedē pe ñiñænte ate yedæ ææninqe tæi æbænāmaĩ ee ongonguĩ apa quēwēmīni,” ante Itota apænegacāimpa.

*Guëmanguiönæ iñonte tömëmö tä pete ænänipa
(Mäateo 12.1-8; Odoca 6.1-5)*

²³ Ayæ ate guëmanguiönæ iñonte Itota tömëmoncodë tæcæguedencodë gocantapa. Goyongä tömengä miñæ nē godäni tömëmö inca tæcæ tä pe tä pe ænte idömæ godäni. ²⁴ Adinque Paditeoidi guiquënë Itota ingante äninque,

—Bitö miñæ nē godäni æbänö cædänii, ante cöwä aquënë. Iñæmpa, Guëmanguiönæ iñonte mäninö bai cædämaï iedäni, ante dodäni nāni wææ angainö ante eñenāmaï inte iñāni eñenāmaï inte quimæ cædänii.

²⁵ Ante püiñönänite Itota,

—Docä Dabii wodi tömengä nänö nē emiñænāni tönö ömæpodäni pönī inte gæwænte wædinque æbänö cægadänii, ante yewæmonte öñö incæ mīnitö iñæmpa adāmaï inte ämīni awædö.

²⁶ Wængonguï quī, ante nē godönānique cænguï impa, ante wææ nāni angainö bai cædinque dodäni päö, Wængonguï quī, ante ñoncæ ñoncæ cædönänimpa. Incæte Abiatade wodi nē godongä ñænængä pönī inongä nänö godöñedē māniñedē Dabii wodi Wængonguï oncönē go guidinque māniï päö do ænte cæninque tömengä miñæ nē godäni iñänite godömenque godongä cænänitapa, ante yewæmonte öñö apa änewëminii.

²⁷ Ante apænedinque Itota ayæ,

—Wængonguï quīnante, Guëmanguiönæ, ante badongacäi, ante pönëmini. Guëmancædänimpa, ante cædinque Wængonguï waomö beyænque ante, Mīnitö guëmanguiönæ, ante badongacäimpa, ante pönenguënëmini iminipa. Ædänidö māniönæ iñonte cædämaï iñāni, ante pönëninque Wængonguï

dicæ mǎniönæ beyænque ante waodäni inänite badongantawogaa. Ædö cæte mǎnömǎinö ante pönëwëminii. ²⁸ Ìninqe botö Waobo në ëñagäimo iñömö Tæiyæ Awënë inömo inte edæ guëmanguiönæ Awënë inömo imopa. Ayæ, Guëmanguiönæ iñonte edæ æbänö cæquii, ante adobo në Ämo ingäimo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

3

Ni cömampoingä

(Mäateo 12.9-14; Odoca 6.6-11)

¹ Ìncayæ ate Itota wæætë oodeoidi Wængongui apæneçä nāni ëñente yewæmongainta ate nāni odömöincönë go guicantapa. Mǎniñömö onguiñængä nī cömampote wædongä inte a ongongantapa. ² Mǎniñedë Paditeoidi pancadāniya, Itota wapiticæ cæçä ininqe mönö wæætë piinte angæimpa, ante në anewënāni inte cædönānimpa. Ñöwo iñömö tömënāni, Guëmanguiönæ i incæte Itota nī cömampoingä ingante, Waa bacæçäimpa, ante cæçä ininqe mönö mäo piinte angæimpa, ante babæ cæçæte ante cöwä adānitapa. ³ Ante cöwä ayönāni nī cömampoingä ingante Itota,
–Bitö ængæ gantidinqe tæcæguedë pö næ gongæe.

⁴ Äninqe wæætë në piinte ancædāni inänite äninqe,
–Guëmanguiönæ iñonte mönö æbänö cæquënëmö imöö, ante wææ angatii. Mönö edæ waa cæquënëmö imopa, ante pönëminitawo.

Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Quēwencædānimpa, ante mōnō waa cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē, Wæncædānimpa, ante mōnō wænonguēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Mānōmaī ante Itota angā īninque tōmēnāni edæ pæ wēenedānitapa. ⁵ Adinque tōmengā ænguī badinque tōmēnāni īnānite æmætæ gomō æmætæ gomō adinque edæ, Mimō ōmædēināni incædō, ante wædinque nī cōmampoingā ingante,

—Pædæ pompobi, angā ēñēninque pædæ pom-podinque nē cōmampodingā incæ ædæmō waa empocā bapocantapa. ⁶ Adinque edæ Paditeoidi guiquēnē wadæ tao godinque Edodeidi tōnō bee tēninque, Mōnō æbānō cæte Itota ingante wænōmō wænguingāā, ante godongāmæ pōnēninque tede-gadānimpa.

Gāwapæ wedeca nangū īnāni pōnānīpa

⁷ Itota īñōmō tōmengā nānō nē ēmīñænāni tōnō wadæ tao godinque gāwapæ wedeca godāni adinque Gadideabæ quēwēnāni nangū īnāni tee empote godānitapa. ⁸ Īninque wadāni Oodeabæ, Eedotadēē, Idōmeabæ, Oododānō æmæmāa, Tido eyequei, Tidōo eyequei māniñōmō quēwente tededinque, Itota mānōmaī cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque bacoo īnāni māniōmæ tōmāo quēwēnāni inte tōmengā weca pōnānitapa. ⁹ Adinque Itota, Goto gongænāni wæcæ wæ, ante pōnēninque tōmengā mīñæ cōwē nē godāni īnānite, Wipo ænte pōmīni ate botō wipodē wāi wocænte owocæboimpa, angantapa. ¹⁰ Wēēnē īñōmō, Itota nangū īnāni īnānite gam-pocā waa badānīpa, ante

nē adināni inte tōmēnāni ñōwo, Mōnō gampo cæte waa bacæimpa, ante cædinque goto gongæñāni wædinque mǎnōmǎinō ante ānongāimpa.

¹¹ Ayæ Itota ingante adinque wēnæidi nē wentamō ēwocadāni incæ tōmengā ōnōwa gǎānē ædæ wææninque,

—Bitō Wængonguī Wēmi inōmi imipa tōō, ante Yæ ānānitapa. ¹² Ēñente wædinque Itota wæætē, Botō æbodō imoo, ante cōwē ānāmaī inguēnē quēwēmīni, angacāimpa.

Itota angā ate dote ganca ināni nē gode ānāni badānīpa

(Māateo 10.1-4; Odoca 6.12-16)

¹³ Ayæ ānanquidi æidinque Itota, Īināni inānite āmo poncædānīpa, ante aa pecā tōmengā weca pōnānitapa. ¹⁴ Pōnāni ate tōmengā dote ganca ināni mǎnimpodāni inānite, Mīnitō botō miñæ quēwēñōmīnite botō wadāni weca da godōmo gote apænemīni ēñencædānīpa, āninque, Botō beyæ nē gode āmīni incæmīnīpa, angacāimpa.

¹⁵ Ayæ pōnō apænebo ēñēninque mīnitō tæi emōmīni inte wēnæidi inānite nē āmīni badinque wido cæcæmīnīpa. ¹⁶ Tōmengā dote ganca nānō apænte ænāni iñōmō iīmaī emōnōnānīpa. Tānocā Timōnō emongā incæte Itota wawo Pegodo pemongacāimpa. ¹⁷ Tebedeo wodi wēna Tantiago tōnō Wāō nāna caya nē yedæ tēdeda ina adinque Itota, “Detæbo nānōmoda baī inapa,” ante, Mæmæ beyæ, ante Boānede pemongacāimpa. ¹⁸ Ayæ Æntade, Pedipe tōnō Batodōmēē, Māateo tōnō Tōmato, Adepeo wengā Tantiago tōnō Tadeo inānitapa. Ayæ, Mōnō omæ ingæimpa, ante nanguī

cædongä inte wacä Timönö ingantapa. ¹⁹ Ayæ Itota ingante odömonte nē godonguingä Codaa Icadiote nāni ānongä ingacäimpa. Mānimpodāni īnānite Itota angä nē gode ānāni bagadānimpa.

Wēncæ tönö cæcä īmaingampa, ante wapiticcæ ānānipa

(Mäateo 12.22-32; Odoca 11.14-23, 12.10)

²⁰ Ayæ ate Itota oncönē pongacäimpa. Pongä adinque bacoo īnāni wæætē pō pō goto gongæñāni adinque wadāni guiquēnē, Itotaidi quīodō cænguīnānii, ante wædönānimpa. ²¹ Ayæ, Quīmæ. Ocai edæ ömædæcacä pönente bai cæcāmææ, ante pönente tededönānimpa. Mänömainö ante tededāni ēñēnīnque Itota guīdēñāni guiquēnē tōmengä ingante bæi ongonte æncæte ante wadæ pönānimpa.

²² Ayæ nē wææ odömönāni guiquēnē Eedo-tadēē quēwente pōnīnque, “Īñæmpa wēncæ awēnē Beedeboo tönö quēwengä inte Itota māningä tönö cædinque wēncæidi īnānite wido cæcä īmaingampa,” ante tedewēñāni.

²³ Ēñente wædinque Itota aa pecä pönāni ate, “Tatāna mīni ānongä īñömö nāmā incæ ædō cæte wido cæquingāā, ante ēñencæmīnīnque, ante botō, Inguipoga æbānō cædānii, ante odömömo aedāni. ²⁴ Awēnē odeye nempo quēwēñāni īñömö pīñāni badinque nāēmæ wæætedō wæætē cædāni īnīnque awēnē odeye nānō ömædempote wæquinque tōmēñāni nāmā ēwente cædānipa. ²⁵ Ayæ adocönē owocabo incæ adoyömö godongāmæ quēwēñāni incæ nāēmæ wæætedō wæætē cædāni īnīnque tōmēñāni oncō woquinque nāwæ

gobainänpa. ²⁶ Ayæ Tatäna nempo quëwënäni iñömö edæ näëmæ piinte badinque wæætedö wæætë cædinque tömengä ingante wido cædäni ininque Tatäna dicæ tömënäni awënë imaingäa,” ante Itota odömonte apænecantapa.

²⁷ Ayæ, “Në tæi piñængä ingante wiï goto wininque waocä ædö cæte tömengä oncönë guiite mäincoo ö ænguingäa. Edæ në ëacä ingante bæi ongonte goto winte ate pö guiite ö ænäni bai botö iñömö wënæ inte në bæi ongonte wido cæbo imopa,” angantapa.

²⁸ Ayæ, “Näwangä apænebo ëñëedäni, angantapa. Mini waocabo wënæ wënæ cæmini incæ wadäni inänite godö babæ änewëmini incæte edæ Wængongui wæætë tömänö ante pönö ñimpo cæcä beyænque quëwencæminimpa. ²⁹ Wæætë Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante waocä godö babæ ante wënæ wënæ apæncä ininque tömengä æmæwo wentamö mongængä bagaingä ininque cöwë wantæpiyæ wentamö mongæncæcäimpa. Mänömai beyæ Wængongui ñöwopämo iñonte ñimpo cædämai inte iincayæ pömämo iñonte adobai ñimpo cædämai inte cöwë pancæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

³⁰ Äninqe, Minitö botö imote, Bitö wënæ në wentamö ëwocacä tönö quëwente cæbaimipa, äminitawoo. Iñæmpa, Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö quëwente cæbo apa änewëminii, ante Itota apænegacäimpa.

*Itota badä tönö tömengä biwüidi
(Mäateo 12.46-50; Odoca 8.19-21)*

31 Ayæ Itota wäänä tömengä biwïidi tönö mänii nāni ponque pō do pōninque yabæque ayæ ongōninque, Guii añete tae. 32 Anāni eñente añecæte ante ponte apænecā eñēninque wadāni Itota weca contate ongōnāni Itota ingante wæætē apænedinque,

—Bitō badā bitō biwïidi tönö bitō imite ante on-codo ponte yabæque ongōnānipa cæbii.

33 Ante añōnānite,

—Botō badā ædānō ināā ante āmoo, ante pōnēmīni. Ayæ botō biwïidi ædānidō inānii ante āmoo, ante pōnēmīni.

34 Äninque godāmæ contate ongōnāni inānite ad-inque,

—Īnāni iñōmō edæ botō badāidi botō biwïidi inōnāni inānipa, ante mänōmainō āmo abaīmīnipa.

35 Edæ Wængonguī nānō änō bai eñente æcānō cæte quēwēna māningā botō biwī ingampa. Māningā botō biwinque ingampa. Māninā botō badā inampa, āmo abaīmīnipa, ante Itota apænegacāimpa.

4

Waocā nānō quiyadō ante odōmonte apænecampa

(Mäateo 13.1-9; Odoca 8.4-8)

1 Wæætē gāwapæ yæwedeca gote odōmoncæ cæyongä nanguī ināni tömāo goto ponte ongōnāni adinque Itota wipodē go guuite tæ contate wāi wocænte owoyongä tömēnāni ayæ gāwapæ yæwedecaque ömaaque ongōnānitapa. 2 Īninque tömēnāni inānite nanguī pōni odōmōninque Itota, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante eñencæmīnipa, ante botō imæca

quëwënäni näni cæinö ante odömonte apænebo ëñëedäni.

Äninqe iïmaï ante odömonte apænecä ëñengadänimpa. ³ “Apænebo ëñëedäni. Waocä në quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. ⁴ Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö eyepote wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte ayamöidi pöninge dobæ ade cænänipa. ⁵ Pancamonga guiquënë dicamontaa onguipoi woyedömö iñömö eyepote wææmpä. Onguipoi woyedömö öñömö inte pæquinämaï quingæ tä bocate pædinque æmonga æipa. ⁶ İninqe oguimento yæyæmë guiwadämaï inte cöñe bawadämaï iñonte nænque ti näwäñö wänä cacadinque edæ guingo icate näñe wæmpä. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö iñömö pæquinämaï tä bocate gä æiyonte ömentacoo pö incootonque ganta cæca ate näñe wæmpä. Wampo incapa pæquii. ⁸ Waëmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædinque tömëmö nanguï pöni godömenque incapa. Pancawæncaa edæ todëinta ganca, pancawæncaa teitenta ganca, pancawæncaa tiëë ganca mänimpomö incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

⁹ Mänömaï impä, ante iinqe apænebopa. Eamonca ongonte edæ ëñëedäni, ante Itota apænegacäimpa.

Önömoncaque ëñente pönänämaï inänipa, ante (Mäateo 13.10-17; Odoca 8.9-10)

¹⁰ Ayæ ate nanguï ongöninäni dæ godäni ate Itotaidi adodänique ongöñönäni edæ, Dote, ante

näni gocabo tönö wadäni tömengä miñæ godäni tönö tömengä weca ponte änänitapa. Itota eñëmi. Bitö mäninö ante apænedinque æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹¹ Äñönänite, “Wængonguï Awënë Odeye iñömö æbänö awëmö cæcää, ante mini waocabo wëenëñedë eñënämaï ininö incæte ñowo edonque pönö apænebo ate minitö adomïnique në eñëmini bamïnipa. Gobæ ongönäni inänite apænedinque, Inguipoga quëwënëni näni cæi bai impa, ante botö pancaa ante odömonte apænebo eñënänipa. ¹² Dodäni Wængonguï beyæ apænedinque iïmainö ante yewæmongadänimpa. Wængonguï nänö në ñimpo cæquënënenäni inämaï inäni inte tömënëni iñömö awincaque adinque wii ædæmö adäni inte önömoncaque eñëninque ædæmö eñënämaï inäni inte edæ ocæ emænte pönämaï incädänimpa, ante yewæmongadänimpa. Mänömaï iinque bacæimpa, ante beyænque botö tömënëni inänite wii edonque apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

Quiyacä nänö cæinö ante pönente iïmainö ante eñëgæimpa

(Mäateo 13.18-23; Odoca 8.11-15)

¹³ Itota ayæ tömënëni inänite godömenque apænecantapa. “Botö mäninö inguipoga näni cæinö ante do odömonte apænebo eñëninque minitö eñënämaï imïnitawo. Iinque ñowo godömenque odömonte apænebo incæte minitö ædö cæte godömenque eñënguimïni.”

¹⁴ “Iïmaï impa. Në apænecä iñömö tömëmö quiyate bai cædinque Wængonguï tömengä nänö apænedö ante apænecampa. ¹⁵ Pancadäniya

guiquënë taadö eyepote wæænīmō bai ināni inte Wængonguī nānō apænedö ante eñëninque mīmōno pönënamaī iñönānite ayamō ade cængä bai Tatāna incæ ponte ö ængampa. ¹⁶ Wadāni guiquënë dicamontaa woyedömō iñömō eyepote wæænīmō bai ināni inte tömënāni Wængonguī nānō apænedö eñëninque quingæ Ao ante watapæ todānipa.”

¹⁷ “Ayæ ate adodāni wantæ iñö quëwëñönānite wadāni Wængonguī nānō apænedö beyæ pīināni wädānipa. Ayæ wadāni wënæ wënæ cæcæte ante togænte pānāni wädānipa. Ìninqe oguimento yæyæmë guiwadāmaī nāñe wænte bai ināni inte tömënāni guiñente wædinque emō cæte godānipa. ¹⁸ Ayæ wadāni guiquënë ömentacodë eyepote wæænīmō bai inināni inte Wængonguī nānō apænedö eñëñönāni, ¹⁹ inguipoga quëwente quiëmë beyænque mönō wæpāmo pompa. Ayæ, Mäincoo beyænque toquimo, ante nāni oda cæte wæwëmāmo pöninque wacoo wacoo nāni æinënö pöninque edæ ömentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængonguī nānō apænedinö incæ incadāmaī bai bapa. ²⁰ Onguipoga wainguipoga quiyadimō bai ināni guiquënë tömënāni Wængonguī apænedinö eñente Ao äninque wede pönënāni inte tömëwæ incate bai Wængonguī beyæ nanguī cædānipa. Pancadāniya todëinta ganca incate bai nanguī cæyönāni, pancadāniya godömenque teitenta ganca incate bai cædānipa. Pancadāniya nanguī pöni tiëë ganca incate bai cædānipa,” ante Itota apænecä eñënānitapa.

*Gongapæncade ante odömonte apænecampa
(Odoca 8.16-18)*

21 Ayæ tömēnāni inānite Itota iīmaī odömōninque apænecantapa. “Waomīni gongapæncade tī wodōnodinque dicæ owætadē boo cæcamīniyaa. Dicæ möimoga ænōmengadæ inō māo concæmīniyaa. Wæætē edæ wænōmēnæcapaa concæmīni ñāo bæco amīnīpa. 22 Quīnō ante wē wodonte bai i iñōmō mānīnō ante iīncayæ ate tadonte edonque ate bai ēñenguinque ñōwo wē wodonte impa. Quīnō bee ocate bai i iñōmō mānīnō iīncayæ ate wī æncate edonque aquinque ñōwo bee ocate impa. 23 Ēamonca ongonte ēñenguēnē cæmīnīi,” angantapa.

24 Ayæ tömēnāni inānite godōmenque apænedinque Itota, “Önōmonca ēñēninque ēñenguēnē cæmīnīi. Mīnitō mīni tee mante godoncade incæ adocadeca tee māninque Wængonguī mīnitō imīnite adodō pōnōninque godōmenque ayæ pōnongä æncæmīnīmpa. 25 Edæ nē éacā ingante godōnāni ængä bai nē ēñengä ingante godō apænebo ēñente entawēninque tömengä godōmenque ēñente bacæcāimpa. Nē éadāmaī ingä guiquēnē tömengä wædænque pōnī nānō māincoo iñonte māincoo tōmancoo ö ænāni wæcā bai nē ēñēnāmaī ingä adobaī tömengä wædænque pōnī nānō ēñente entawēnō iñonte ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcāimpa.” Mānōmainō ante Itota tömengä emīñænāni inānite odōmonte apænecā ēñēnānitapa.

Guiyāmō pæpa, ante odōmonte apænecā

26 Ñōwo iñōmō öōmaque ongōnāni inānite godōmenque odömōninque Itota iīmaī ante apænegacāimpa. “Wacā quiyacā ate awēmō

pæ bai inte Wængongui Awënë Odeye pönö cäcä ate tömengä nempo nē quēwēnāni awēmō yebæninqe bacoo pōni badānipa. Apænebo ēñēedāni. Waocä gönea quiyate ate, ²⁷ woyowotæ mö ñōninqe baänæ ñāni ömæmōñongä iimō iñö iimō iñö tömēmō nänö quiyadimō incæ awēmō tä bocate pæpa. Waocä iñömö, Æbämē cæte tä bocate pæpa, ante acantawogaa. ²⁸ Edæ onguipo beyænque tömengä nänö quiyadimō incæ tä bocate pædinque æmonga æi cænguimæ baate ate ayæ cænguī yagapa. ²⁹ Yaga adinque, Amiñate cænguī bapa, ante edæ pete ængampa,” ante odömonte Itota apænegacäimpa.

*Möotatamö guidimö ante odömonte apænegacampa
(Mäateo 13.31-32; Odoca 13.18-19)*

³⁰ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Wængongui Awënë Odeye nempo æbänö quēwēnāni, ante mönö quinö odömonte ate ēñenguī. Edæ, Inguipoga quinö pæte yebænte bai i adinque, Mäninäni adobaī yebænānipa, ante ēñengæimpa. ³¹ Iimaī impa. Möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pōni i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobaī guiyamö pōni i iñömö edæ dæ ampa. ³² Incæte möotatamö iñömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocāñequi doyæ pæwæ bapa. Wiī tömää ocāñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa ināmaī inte möotatawæ iñömö edæ ñænæ awæ impa. Adinque tömewæ ibæñömö ayamöidi gänē iñömö ponte ongönānipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaī pæ bai Wængongui Awënë nempo quēwēnāni iñömö

wædænque ïninäni incæ nanguï yebænguïnäni ïnänipa,” ante Itota odömonte apænegacäimpa.

Inguipoga näni cæi bai impa, ante Itota odömongampa

(Mäateo 13.34-35)

³³ Ayæ Itota, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquï, ante ëñencädänimpa, ante ïmæca quëwënäni näni cæinö ante godömenque nanguï pönï odömöninque godongämæ ongönäni näni ëñenganca apænedinque idæwaa. ³⁴ Mänïnonque bai odömonte apænedinque tömënäni ïnänite cöwë godömenque apænedämaï ïnongäimpa. Incæte tömengä miñæ në godäni adodänique ongöñönänite Itota edonque pönï, Mänömaï impa, ante tömänö ante apæ necä ëñengadänimpa.

Itota angä ëñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäateo 8.23-27; Odoca 8.22-25)

³⁵ Mänïönæ gäwadecæ bayonte Itota tömengä ëmiñænäni ïnänite,

—Gäwapæ æmæmäa taocäimpa.

³⁶ Äninque ömaa ongönäni ïnänite ëmö cæte taocæ cædinque tömengä nänö apænedimpodë adopodë ayæ contayongante mantadäni taocantapa. Adinque wadäni wapodë godongämæ taodänitapa.

³⁷ Tao wogaa goyönäni woboyæ iñontobæ nanguï pönï pæmæninque æpæ mængonta mængonta pöninque gao gao wipodë änëñö,

³⁸ Itota yæmiñæmpo bee podoncate mö ñongantapa. Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncæ cæmompä mö ñömii.

39 Änäni eñëninque ñäni ömæmonte ængæ gantidique,

—Woboyæ, pæmænämaï imäwe. Gäwapæ incæ cædämaï næ gongæmäwe.

Ante äñongä woboyæ pæmænämaï iñö gäwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpa. 40 Ayæ tömënäni inänite,

—Mïni pönëegade, quimæ guiñewëminii.

41 Äñongä tömënäni ancai guiñëninque nämäneque tededinque,

—Æcämë inte angä eñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guiñente wægadänimpa.

5

*Wënæ wentamö ewocacä tönö në quëwengä
(Mäateo 8.28-34; Odoca 8.26-39)*

¹ Ìninque Itotaidi mänii æmæmäa tao godinque Guedatabæ pö ti wæænänitapa. ² Itota mänömaï pöninque gäwapæ tao ti wæængä adinque onguiñængä wënæ wentamö ewocacä tönö në quëwengä inongä inte edæ waodänido quëwente tao bee tengantapa. ³ Tömengä waodänido cöwë në quëwengä ingante ædö cæte goto winguinänii. Daagömenca incæ tææmö impa goto winguinänii.

⁴ Æno pönö goto wimænte wææ ëno pönö goto wiwate bacæcäimpa, ante ancaa cæyönäni tömengä daagömë wangö ñæ wangö ñæ cædongäimpa. Æcämenque incæ tæi piñængä inte tömengä ingante ænguingää. Edæ dæ änongäimpa. ⁵ Itædë incæ woyowotæ incæ tömengä änanquidi æite wææ waodänido pö änanquidi æite wææ ocæ ëmænte pö pö cæte Yæ yæ äninque dicaca nämä incæ

äwænonga äwænonga cæte wencata bai ëñate
quëwënongåimpa. ⁶ Ìninqe Itota go dibæ pongä
adinque tömengä quingæ pogodo godinque Itota
weca ædæ wææninqe, ⁷ ogæ tededinque,

—Itota ëñëmi, bitö në Æibæ Quëwengä
Wængongui Wëmi ìnömi incæ quimæ botö weca
pöwëë. Edæ, Ämogate wæcæcäimpa, ante botö
imote cædämaï imäwe, ante nanguï angantapa.

⁸ Edæ tömengä tæcæ pö bee tëñongante wënæ
ingante Itota iïmaï ante äningä ìnongäimpa.

—Wentamö në wentamö ëwocabi inte ämo ëñëe.
Bitö waocä baonga guidëmi inte ñöwo tao gobäwe,
ante Itota täno angä ëñente wædingä inte wënæ
ñöwo, Cædämaï imäwe, angantapa.

⁹ Ìninqe Itota,

—Bitö æmömidö imii.

Äñongante,

—Tontadoidi tæiyænäni adinque, Deguiönö,
änänipa. Mönitö adobaï tæiyæ pönï imönipa, ante
botö ëmöwo adobaï Deguiönö ëmömopa.

¹⁰ Ante apænedinque ayæ, Mönitö imönite
wabæca wido cædämaï incæbiimpa, ante ancaa
angantapa. ¹¹ Mäniñömö odæ wængänäidi nanguï
inäni eyequeï änanquidi a cængönäni adinque,
¹² wënæidi incæ Itota ingante,

—Ïi odæ wængänäidi weca ämi godinque
tömënanäni baönë guite quëwëmönie.

¹³ Ante tedete äñönänite Itota Ao angä ëñente
wædinque wënæidi wentamö ëwocadäni iñömö
tao gote odæ wængänäidi baönë go guidänitapa.
Ìninqe odæncato dote müido ganca inäni incæ

ontacamö cægöinque tömäne to wæi gäwapæno pogodo wæi guuite becadote capo wænänitapa.

¹⁴ Becadote wænäni adinque odæ wængänäidi nē aadinäni guiquēnē pogodo wodii winonte tömēnāni quēwēñömö mǎo bee tente apænedinque idömæ mǎo gode ä gode ä cæte, Itota mänömaï cæcä wæmönipa, ante apænedäni ēñēninque wadäni, Æbänö cæcäi, ante acæte ante pönänitapa. ¹⁵ Itota weca ponte ayönäni wēnæidi tönö nē quēwēningä incæ ñöwo önonganque bate weocoo ēñacä inte tæ contate ongongä adinque tömēnāni, Mönö Deguiönö enempocä äningä ingampa, ante guiñente wægadänimpa. ¹⁶ Nē adinäni guiquēnē ñöwo pönäni inänite apænedinque, Wēnæ enempocä iningä ingante Itota æbänö cæcäi, odæ wængänäidi inänite Itota æbänö cæcäi, ante apænedäni. ¹⁷ Eñēninque tömēnāni wæætē Itota ingante, Mönitö weca quēwēnāmaï gobäwe, änäni.

¹⁸ Eñente wædinque wipodē go guicæ cæyongante wēnæidi inte quēwēningä iñömö, Bitö miñæ mäobi goboe. ¹⁹ Äñongante Baa äninque Itota,

—Tömēmi oncönē gote, Wængonguï Awēnē wēnæidi inänite wido cæcä önömoque baboi aminipa, ante bitö guidēnāni inänite mǎo apænebi ēñencädänimpa. Ayæ, Botö wæwente quēwēñömote tömengä guëa wæwente bai pönente pönö cæcä waa batabopa, ante apænebi ēñencädänimpa.

²⁰ Itota angä ēñēninque wadæ godinque tömengä Decapodibæ mǎo, Itota waa cæcä waa batabopa, ante apænecä. Eñente wædinque tömänäni, Æ

æbänö cæte mänömaï waa bacäi, ante guiñente wægadänimpa.

Gaido wēñcængä beyæ cæcæ goyongante

onquiyængä Itota weocoo gampocampa

(Mäateo 9.18-26; Odoca 8.40-56)

²¹ Mänüi wipodë guiite tömengä imæmäa ta ti wæængä ate nanguï inäni acæte ante pö goto goto godämæ gongænänitapa. Itota ayæ gäwapæ wedeca ongongantapa. ²² Ayæ ongöñongä wacä oodeoidi odömöincö awënë inongä inte tömengä emöwo Gaido iñömö Itota ingante adinque pöningue tömengä önöwaca gäänë ædæ wæëningue, ²³ tömengä ingante,

—Botö wēñcængä baquécä iñömö edæ dobæ wæncæ cæcampa cæbii. Bitö ponte tömengä ingante gampobi waa bate quëwencæcäimpa, ante nanguï angantapa.

²⁴ Gaido mänömaï angä ëñëningue Itota wæætë tömengä miñæ gocantapa. Idömæ goyongante nanguï inäni bee tente goto goto pönäni. ²⁵ Ininque godämæ ongönäni tönö onquiyængä adocanque wantæpiyæ dote wadepo iñonte wepæ wantæ bidämaï cöwë wææ wæwëningä inte adobai ponte tömënäni miñæ gocantapa. ²⁶ Doyedë iñömö onquiyængä waa bawëncæte ante cædinque tömengä quincöo tömancoo eyepote pædæ godongä æninque dotodoidi tæiyænäni cædäni caate wæcä incæte tömengä waa bawënenämaï inte godömenque wënæ wënæ bate wædongäimpa.

²⁷ Mänömaï quëwente wæyongante wadäni, Itota mänömaï cæcampa, ante tededäni ëñente wædinque tömengä ñöwo goto pönäni tönö pöningue

Itota öñöñabæca inö ponte weocooque godö gampocantapa. ²⁸ Edæ, “Tömengä weocooque gampote waa bawënëmote,” ante pönëningä inte, ²⁹ tömengä godö gampoyongä wepæ nänö gowete wæwënimæ wantæ bi ate tömengä, Wantæ biwënëmopa, ante önöwënenque pönengantapa. ³⁰ Itota inñömö, Æ, tæi piñænte botö entawënö incæ edæ wacä beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwënenque awædö, äninque goto gongænäni tæcæguedë næ gongæninqe dadi emænte cöwä adinqe,

—Botö weocoo æcänö pönö gampodai, angantapa.

³¹ Äñongante tömengä nänö në emiñænäni guiquënë,

—Ënodäni pönänipa aquimii. Æcänö gampodai, ante ämii.

³² Wææ änäni incæte tömengä, Æcänö botö imote wede pönëninge gampodai, ante godömenque tömäo cöwä cöwä acantapa. ³³ Ayongante onquiyængä guiquënë, Wampo bawënëmopa, ante pönëningä inte nangui guiñëninge do do wäate wædinque Itota weca ponte ædæ wææncate tömänö ante töngä apæneccä eñengantapa.

³⁴ Apæneccä eñëninge Itota wæætë,

—Onquiyæmi eñëmi. Bitö wede pönönö beyæ edæ wampo bawënëmipa. Nöwo edæ wædämaï inte waa godinque nö bawënenque quëwëe, angantapa.

³⁵ Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë Gaido oncönë quëwënanäni mäniñedë pöninqe edæ Gaido ingante apænedänitapa.

—Bitö wengä iñömö ñowo æmæwo wængampa cæbii. Ñowo Awënë nē Odömongä ingante quinante godömenque anguii.

³⁶ Ante ponte añönänite Itota tömënäni æbänö tededäni ante eññänämaï inte bai cædinque oodeoidi odömöincö awënë Gaido ingante apænedinque,

—Guiññänämaï inte önonque wede pönëe, angantapa.

³⁷ Ayæ godongämæ ongönäni inänite, Ee ongödäni, äninque Pegodo ingante, Tantiago tönö Wäö näna caya inate mänimpodänique inänite ænte gocantapa. ³⁸ Tömënäni tönö godinque Itota tömënäni odömöincö awënë oncönë ponte ayongä mänincönë waodäni nanguï cægöninque edæ Ca ca wædinque ogæ tedete Yæ yæ änäni acantapa. ³⁹ Adinque Itota oncönë guidinque,

—Quimæ ogæ tedete cægöwëmïni. Quimæ Ca ca wæmïni. Iñæmpa iñömö wëñængä wodi edæ wii æmæwo wængantapa. Edæ mö ñongampa.

⁴⁰ Ante apænecä eññëninque tömënäni, Angantedö amïni, ante tömengä ingante badete todänitapa. Itota wæætë edæ, Gä goedäni, angä oncodo tao godänitapa. İninque wëñængä wæmpo tönö wäänä inate Itota tömengä miñæ nē pöninäni tönö mänimpodänique inänite ænte manguicä wëñængä wodi nänö öñoncönë wäänë guidänitapa.

⁴¹ Wëñængä wodi ingante Itota pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmæninque,

—Tadita cömi, äninque mönö tededö, “Wëñæmi onquiyæmi ængæ gantibi,” angantapa.

⁴² Angä eññëninque wëñængä baquécä dote wadepo eññadingä inte dobæ ængæ gantite dao

dao gocä. Adinque tömänäni ancai guiñente wädänitapa. ⁴³ Itota wæætë, Botö æbänö cæboo, ante mïnitö mäo apænedämaï iedäni. Äninque edæ wëñængä beyæ cængui angä godöna cængantapa.

6

Näatadeta iñömö ponte Itota apænecampa (Mäateo 13.53-58; Odoca 4.16-30)

¹ Itota wadæ godinque tömengä mïñæ në godäni tönö tömengä nänö pægaiñömö pongadänimpa. ² Ayæ, Guëmanguïönæ impa, äninque Itota tömënäni odömöincönë go guidinque tæcæ odömönte apænecä ëñëninque mäniñömö ongönäni nanguï inäni guiñente wædinque nani caboque tededänitapa.

—İngä iñæmpa ædö cæte nanguï ëñente apænecäa. Æbänö cæquï, ante æcänö tömengä ingante godö odömongä adinque tömengä mänömaï bamönengæ cæcäa, ante ëñencæte ante wæmönipa. ³ İngä iñæmpa mönö awæmpa në timöwengä İmaingä inte bamönengæ mänömaï cæcampa, ante awædö. Edæ Mäadiya wengä İnongä inte tömengä iñömö önönänique mëmö ingampa. Tantiago tönö Ootee, Codaa tönö Timönö tömënäni mëmö İnämaï ingantawogaa. Tömengä biwinqueidi incæ mönitö tönö wïi ongönäni atamöö.

Ante pönente wædinque tömengä beyæ ante pïinte badänitapa. ⁴ İninque pïinte badäni adinque Itota wæætë angantapa.

—İñæmpa, Wængongui beyæ në apænecä inte tömämæ gote apæneyongante tömengä ingante

waa adänipa. Wæætē tōmengä nänō pægaiññōmō ponte apæneyongante mänññōmonque wæætē wiwa adänipa. Tōmengä nänō guidēnāni tōnō tōmengä oncōnē owodāni tōnō mänimpodānique tōmengä ingante wiwa adänipa tōō.

⁵ Äninqe Itota adopoque adopoque gampocä waa badänitapa. Mänōmaï wædænque cædinque tōmengä, Ædō cæte gomonga cæquimoo. ⁶ Äninqe, Mīni pōnēegade. Quīnante pōnēnāmaï īmīni, ante wægacäimpa.

Wængonguï Awēnē ingantedō ante apæneedāni, ante Itota angä godänipa

(Mäateo 10.5-15; Odoca 9.1-6)

Ayæ wayōmō nāni quēwēññōmō wayōmō nāni quēwēññōmō māo odōmōninque Itota apænecä ēñengadänimpa. ⁷ Ayæ, Dote īnāni, nāni ānōnāni īnānite aa pecä pōnāni īninqe, Nōwo mīnitō æmænō mēmīnaa æmænō mēmīnaa goyōmīnite botō pōnō cæbo ate mīnitō awēnēidi bai badinque edæ wēnæidi wentamō ewocadāni īnānite nē āmīni incæmīnimpa, ante da godongä godänitapa. ⁸ Ayæ, Īimaï cædāni, angantapa. Mīnitō taadō godinque ongontoque mīni nææntoque næænte goedāni. Cænguï incæ māincoo da wenguincade incæ ænāmaï inte godinque tiguitamō ōnoncamoncadēdē da wēnāmaï inte ōmæpomīni goedāni. ⁹ Awæncata mīni ewataque ewate weocoo mīni ēñacooque ēñadinque wacoo ænāmaï goedāni, angantapa. ¹⁰ Ayæ godōmenque āninqe Itota,

—Godinque æcōnēnō tāno go guimīni owod-
inque mīnitō wayōmō mīni go quēwenguinganca
mānincōnenque go guī go guī cædinque

quëwëedäni. ¹¹ Æyömömë goyöminite wadäni, Pöedäni, änämaï inte mīnitō apænedō ante wīi ëñënanī wædinque mīnitō wæætë tōmënäni inänite ëmō cæte iïmainō ante goedäni. Mīnitō iñæmpa, Pöedäni, änämaï iïmīni adinque mönitō gomōni tamëñedäni, ante odōmoncæte ante mīnitō önōwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedäni.

¹² Änīnque Itota tōmengä ëmiñænänī inänite, Ñöwo goedäni, änīnque da godongä godänitapa. Godinque tōmënäni wabæca quëwënänī inänite mäo, Mīnitō wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente pönëninque ñimpo cæedäni, ante mäo apænedäni ëñënanitapa. ¹³ Wënæidi nanguï inäni inänite wido cædänitapa. Ayæ woadäni nanguï inäni wënæ wënæ inte wädäni iñönänite oguinguipæ öni öni paadäni ate waa bagadänimpa.

*Wäo æpænë në guidönongä wængampa
(Mäateo 14.1-12; Odoca 9.7-9)*

¹⁴ Itota ëmōwo ante apænedäni ëñëninque tōmämæ quëwënäni do ëñëninque gode ä gode ä cæte tedeyönäni Edode pancabaa awënë odeye incæ, Itota æbänō cæcää, ante ëñengacäimpa. Iñinque tōmengä iñömö,

—Æpænë në guidönongä Wäo wodi dobæ wænte ñäni ömæmöningä inte iingä Itota iñömö iïmaingampa. Mäninō beyænque tōmengä tæi piñænte entawënonngä inte në nanguï cæcä iingampa, ante pönëmopa, angantapa.

¹⁵ Ayæ wadäni,

—Ediya wodi iïmaingampa.

Ante tedeyönäni wadäni wæætë,

—Wængonguī beyæ nē apænegaināni bai tōmengä adocä imaingampa.

¹⁶ Ante tededāni eñēninque Edode iñōmō,

—Botō nē wangō tamencadongä Wäo wodi adocä incæ edæ ñāni omæmonte a ongōmaingampa, ante wædongäimpa.

¹⁷ Wäo wodi iñōmō iīmai wængacäimpa. Do iñedē awenē Edode nānō tōniñacä Pedipe ayæ mīngä iñongä Pedipe manguiwēningä Ædodiya ingante Edode iñōmō, Botō nānōogængä bacæcäimpa, ante ö ænte mongä. İninque tōmengä adocä Wäo wodi ingante bæi ongonte goti winte tee mōnedongäimpa. ¹⁸ Edæ Wäo iñōmō nānō caate wænguinque Edode ingante iīmainō ante do wææ äningä inongäimpa. “Edode eñēmi, Wængonguī nānō angainō bai eñēnāmai inte bitō tōniñacä nānōogængä ingante edæ manguiwēmipa töö.”

¹⁹ Ante wææ angä eñēninque Ædodiya guiquēnē Wäo nānō äninō beyæ cōwē pīininque tōmengä ingante wænoncæ cæcä incæte ædō cæte tōmengä ingante wænonguingää. ²⁰ Edæ, Wäo tæiyæ waēmō onguiñængä inte nē nō cæcä ingampa, ante do eñēnongä inte Edode iñōmō Wäo ingante edæ guiñente wædongä inongäimpa. İninque tōmengä ingante edæ wææ gompodongäimpa. Ayæ Wäo apænecä eñēninque Edode, Angä eñente æbānō cæquimoo, ante nanguī wæcä incæte tōmengä ingante eñēninque todongäimpa. ²¹ İncayæ ate Edode nānō eñagaiönæ iinque bayonte Ædodiya, Æönædō wænonguimoo, ante nānō äniönæ eyepæ batimpa. Edode iñōmō, Mäniönæ bai eñagaboimpa, ante ææmæ cædinque wente ængä ate tōmengä

miñæ awënëidi tönö tontadoidi awënëidi tönö Ga-
dideabæ quëwënäni awënëidi tönö tömänäni becæ
pönänitapa. ²² Ponte bete cængöñönäni Ædodiya
wengä baquecä incæ tæcæguedë pö gongænte
tode pete äwacä adinque awënë odeye Edode
tönö godongämæ ongönäni nanguï todönänimpa.
Ïninqe baquecä ingante Edode änongäimpa,

—Waa pönï bitö tode pete äwadi beyænque bitö
quiëmë ante æinente ämi ate botö eñente da
pönömo æe.

²³ Äninqe ayæ godömenque äninqe, Wængonguï
ëñëñongä nöingä ämopa, änongäimpa. Quiëmë
impa bitö æinëmi botö tömäa edæ do godömo
æncæbiimpa. Edæ bitö æinente ämi ïninqe botö
awënë odeyebo inömo inte botö enempodö incæ
edæ tæcæ pä cæte pönömo æmaïmipa. ²⁴ Angä
ëñëninque taodinqe,

—Badä ëñëmi, quïnö anguïmoo.

Äñongante wäänä edæ do,

—Botö iïmaï ämopa, änantapa. Wäö æpænë në
guidongä ocabo wangö tomencate pædæ pönömi
æmoe, ancæbiimpa, ämopa.

²⁵ Änä ëñëninque awënë weca do ponte guid-
inque baquecä wæætë,

—Wäö æpænë në guidongä ingante wangö
tomencate tömengä ocabo ïni coyomënætaca cö
cæte do pönömi æmoe.

²⁶ Angä ëñente wædinque awënë odeye iñömö,
Æ ëñente awædö. Quïnö ñöwo cæquïmoo, ante
nanguï wædongäimpa. Incæte tömengä, Botö
iñæmpa godongämæ becönäni ëñëñönänite,
Wængonguï ayongä cöwë godoncæboimpa, ante

nē änimo inte edæ ædö cæte ñöwo Baa anguiimoo.
²⁷ Ante pönente wædinque tömengä nänö äninö, Cöwē godongui impa, ante pönëninque Edode wæætē nē wænongä ingante, Bitö godinque wangö tomencate ænte mämömi ængæe. ²⁸ Angä eñëninque nē wænongä wæætē tee mönincönē gote guidinque Wäö ingante wangö tomencacä wængantapa. Ayæ Wäö ocamö ini coyomënætaca cö cædinque baquecä weca ænte mämö pædæ pönongä æninque baquecä wæætē wäänä inante godongä ænönäimpa.

²⁹ Mänömaï wængäimpa, ante gode änäni eñente wædinque Wäö wodi tömengä miñæ nē godinäni incæ pöninque tömengä baö ini ænte mäo daga wengadänimpa.

*5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa
 (Mäateo 14.13-21; Odoca 9.10-17; Wäö 6.1-14)*

³⁰ Mänü Itota nē nänö da godöninäni iñömö ocæ emænte ponte godämæ gongænte, Mänömaï cætamönipa. Mänömaï odömönte apænemöni eñënanitapa. ³¹ Ante apænedänitapa. Ayæ, wadäni nanguï owentædæ pänta owentædæ pänta wææ cægönäni adinque tömënäni ædö cæte cæquinäni. Cænguï incæ ædö cæte cænguinäni. Adinque Itota,

—Minitö adomëninque botö miñæ önömæca gote wædænque guëmædäni, angantapa. ³² Angä Ao ante tömënäni adodänique Itota miñæ wadæ godinque önömæca gocæte ante wipodē wææ contate wogaa godänitapa. ³³ Goyönänite wadäni guiquënë, Itotaidi incæ godänipa, ante adinque wacönē ta wacönē ta godinque tæiyænäni tee ta tee ta go ömaaque oo pänta pogodo gote do

edæ pöninge a ongönänitapa. ³⁴ Ayæ wipodē wogaa māmō tæcæ æænoncadoyönāni Itota iñömō ti wæænte ayongä nanguï ināni do ponte a ongönāni acantapa. Tömēnāni nē aacā dæ añongä obegaidi quēwenguïnāmaï ināni inte adodānique ongönāni bai ināni inte wæwēnānipa, ante pönente tömengä tömēnāni tönō godongämæ wæwente bai pönengantapa. Ìninqe nanguï odōmonte apæ necä ēñēnānitapa. ³⁵ Ayæ gāwadecæ bayō Itota miñæ nē godāni tömengä weca ponte āninqe,

—Ñowo wēmō bacæ cæpa cæbii, ānānitapa. Ayæ, Önomæca incæ cænguï dæ ampa. ³⁶ Ìināni inānite āmi idōmæ owodāni weca godinqe ayæ nanguï ināni nāni quēwēñömō godinqe cænguï godonte cænguïnānie.

³⁷ Añönānite Itota wæætē,

Minitō wæætē godōmini cæncædānimpa, āmopa.

Añongante,

—Æ, ēnodāni ināniyaa. Ìñæmpa ocho apāicā cæte beyæ paga æinta æninqe mānimpota pāō ante godonte æninqe edæ wīi eyepæ imaimpa. Mōnitō wadæ gote mānimpota beyæ pāō godonte æninqe iñömō godongämæ ongönāni inānite godōmōni cænguïnānii, āmitawoo.

³⁸ Ante wæyönānite Itota,

—Pāō æpodō nææmīnii. Acæ goedāni.

Angä ate pōninqe,

—Pāō önompo æmæmpoque gæyæ mēa pōni mæ ongompa.

³⁹ Ante apænedāni ēñēninqe Itota godongämæ mæ ongönāni inānite, Ñowo mīni cabo mīni cabo gaguimāa tæ contaedāni. ⁴⁰ Angä ēñēninqe

pancadäniya tiëë ganca nāni cabo nānēnē
 pancadäniya tincoenta ganca nāni cabo nānēnē
 tōmānāni nāni cabo nāni cabo tæ contadānitapa.
⁴¹ Tæ contadāni ate pāo ōnompō æmæmpoque
 gæyæ mēa æninqe ōōnædē inō æmō adinqe,
 Wængonguī, bitō waa pōnōmi ænte cæmōnipa, ante
 apænedinqe pāo pā pā æ cædinque tōmengā,
 Nanguī ināni cænguī ante ænte māo cō cædāni,
 ante tōmengā miñæ nē godāni inānite pædæ
 pōnogā æninqe māo cō cædānitapa. Ayæ gæyæ
 mēa iñonte adobaī æninqe tōmengā tōmānāni
 inānite di mæñæ di mæñæ cæcā æninqe
 cænānitapa. ⁴² Æninqe tōmānāni tōmo pōni
 cænāni, ⁴³ ate edæ tōmengā emiñænāni pāo tōnō
 gæyæ nāni ao mænte ñōnōni ee oñoncoo pædæ
 wæampo ō æ da da wente æninqe otodē ōnompō
 tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēnāni
 contagatimpa. ⁴⁴ Nē cænāni iñōmō onguīñænāni
 edæ tinco miido ganca mānimpodāni nanguī ināni
 nāni wencabo cængadānimpa.

Itota yædopæ dao dao gocampa
 (Māateo 14.22; Wäö 6.16-21)

⁴⁵ Itota ayæ do tōmengā nānō nē emiñænāni
 inānite, Ægodōedāni. Mīnitō tāno wipodē guite
 æmæ wedeca Betaida tao goyōmīni botō wæætē
 wadāni nē cænīnāni inānite āmo godāni ate
 pōmoedāni. ⁴⁶ Angā Ao ante tao goyōnāni
 tōmengā wadāni inānite wæætē angā godāni
 ate adocanque ongonte Wængonguī ingante
 apænecæte ante ānanquidi æicantapa. ⁴⁷ Ayæ wēmō
 bayō tōmēnāni tæcætibæ wogaa goyōnāni tōmengā
 adocanque ōmaa ongonte ayongā, ⁴⁸ tōmengā nānō

ëmiñænäni wiyate taocæ cæyönäni edæ woboyæ nanguï pæmænte pönömenque ænte pö ædö cæte goquinäni. Adinque tawadiya nänö peyedë edæ tæcæpæ pöni i gāwapæ wænömænæcapæ inö edæ Itota iñömö æpæno yædopæ dao dao obo ponte wodo pænta gocæ cæcantapa. ⁴⁹ Yædopæ edæ gocä gomö adinque tömënäni Yæ äninque, Waocä wænte babæningä wabänö cægongä, ante wædänitapa. ⁵⁰ Edæ tömengä ingante adinque tömänäni ancai guiñente wædänitapa. Tömengä iñömö tömënäni inänite do apænedinque,

—Ee piyænë cæte guiñenämaï iedäni. Botö imo apa guiñewëminii.

⁵¹ Äninque wipodë pö guicä ate woboyæ incæ næ gongæ pæmænämaï batapa. Ba adinque tömënäni godömenque guiñëninque, Quinante mänömaï cæ, ante wædänitapa. ⁵² Edæ, Itota æbänö iñontobæ päö nanguï pöni pönö badongä, ante në adinäni incæte tömënäni mimö ömædë inäni inte bai wii pönente wægadänimpa.

*Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa
(Mäateo 14.34-36)*

⁵³ Ayæ æmæmäa taodique tömënäni Guënetadetebæ ti wæëninque wipo ñä cæmencadänitapa. ⁵⁴ Mänömaï ti wæænte ñä cæmencayönäni mäniñömö quëwënäni guiquënë, Tömengä Itota ingampa, ante do adänitapa. ⁵⁵ Ante adinque mäniömæ tömäo pogodo godinque wënæ wënæ wæwënäni inänite ñönæmpado ñö cædinque, Itota æyömönö ongongä, ante ëñëninque tömëñömö tömengä nänö ongöñömö do ænte pönänitapa. ⁵⁶ Ayæ wadäni nani nanguï pöni

quëwëñömö incæ wædænque nāni quëwëñömö
 incæ idömæ incæ, Itota ædömë gocää, ante
 adinque wadāni wæncæ cædāni inānite māniñömö
 ænte māmō taadō wedeca ñō cædāni õñōnānitapa.
 Ìināni wæætë tömengä ingante, Bitō weocoo
 yæwedecooque ämi gampote waa bamönie. Ante
 wæyönānite, Ao angä ëñente nē gampo gampo
 cædānique tömānāni waa ìnāni bagadānimpa.

7

*Mimōno tao godi beyænque waocä wentamö
 ëwocacampa
 (Mäateo 15.1-20)*

¹ Ayæ Paditeoidi tönö nē wææ odömönāni tönö
 pancadāniya Eedotadëë quëwente māniñedë Itota
 weca ponte godongämæ gongænte ayönāni, ² Itota
 miñæ nē godāni pancadāniya mempodāmaï inte
 wentamö empote cænāni adānitapa. ³ Edæ dodāni,
 Önompo ædæmō mempoïnānique cæncædānimpa,
 ante nāni wææ angainö ante Ao äninque, Ba-
 pogabo cæte wæcæ wæ, ante Paditeoidi tönö
 oodeoidi tömānāni ancaa mepote ate cænönāni
 inānipa. ⁴ Ayæ, Ædæmō äadānique cænguïnāni
 inānipa, ante pönëninque oodeoidi nāni godonte
 æiñömö gote pöninque ædæmō äate ate cænānipa.
 Ayæ dodāni godömenque nanguï nāni wææ an-
 gainö ante pönente Ao ante cædinque tömēnāni
 owæta cængæ tiguicade awæmpa tömancoo ancaa
 mēnongate quëwēnānipa. ⁵ Ìininque dodāni nāni
 wææ angainö ante Ao ante tömānō ante ëñente
 cæte quëwēnāni inte Paditeoidi tönö nē wææ

odömönäni ñöwo iñömö Itota ingante edæ püinte
äninque,

—Bitö miñæ nē godäni iñömö quinante dodäni
näni angainö ante eñenāmaï inte wentamö nam-
pote cænguï cænāni.

⁶ Ante püināni wædinque Itota wæætē,

—Minitö guiquënë waa cæmini inte bai nē
ānewēmīni iñömīnite mīni cædö ante Wængonguï
ïmaï apænecampa, ante Itaiya wodi nöingā ante
yewæmongacäimpa.

“Ïināni iñömö botö imote önöneque waa apænete
bai tededäni incæte,
tömēnāni mīmōno æmæ pönente edæ gobæ on-
gonte bai ināni awædö.

⁷ Ayæ botö imote waa ate bai ædæ wæænte
tededinque, Wængonguïmi imidö anguënë,
ante apænedäni incæte tömēnāni botö imote
önonquedö ante cædānipa.

Waadānique nāni wææ änönö ante odömonte
apænedānipa töö.”

Ante Wængonguï püingampa, ante
yewæmongacäimpa. ⁸ Edæ Wængonguï, ïmaï
cæedäni, ante nänö wææ angainö ante Baa ānimīni
inte mīnitö waadānique nāni ānewēnö ante Ao ante
cæminipa töö, angantapa.

⁹ Ante apænedinque Itota godömenque,

—Minitö dodäni nāni angainonque ante eñente
cæcæte ante cædinque Wængonguï nänö wææ
angainö ante wido cædinque dicæ waa cæminiyaa.

¹⁰ Möitee wodi, “Bitö Wæmpo ingante bitö badä
inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa.
Ayæ, “Waacä wæmpocä ingante wäänä inante
püinte wænæ wænæ angä ininque mīnitö tömengä

ingante wænömīni wæncæcäimpa,” ante wææ ante yewæmongacäimpa. ¹¹ Incæte mīnitō iīmāinō ante wææ cæmīnīpa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquēnengä iñongante wäänä inante adobaī waa cæquēnengä iñongante mīnitō wæætē wææ äninque, Bitō wæmpocä ingante wäänä inante apænedinque iīmāi ante apænecæbiimpa, änewēmīnīpa. Bitō, “Mæmpo, bitō qui, ante, Badä, mīnō qui, ante do botō pōnonguēnēnō incæ ñōwo wæætē Wængonguī ingante do edæ godonte impa,” ante, Codobänō nāni änō impa, ante apænecæbiimpa. ¹² Äninque mīnitō Wæmpo beyæ wäänä beyæ nē cæquēnengä ingante wææ ämīni beyæ tōmengä wīi cæcampa. ¹³ Mänōmāi cædinque mīnitō dodāni nāni angāinō mīni Ao ante æñinonque ante ēñēninque Wængonguī nänō angāinō ante edæ, Öñoneque impa, ante baī cæmīnīpa tōō. Ayæ adobaī wapiticæ äninque mīnitō wadō wadō cædinque wēnæ wēnæ cæmīnīpa tōō, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁴ Ayæ nanguī ināni inānite Itota aa pecä pōñōnānite apænecantapa.

—Mīnitō tōmāmīni imīnite apænebo ēñēninque ocaidē pōnente ædæmō ēñēedāni. ¹⁵ Quincoomē yabæque ongoncoo incæ waocä önönē guidi beyænque tōmengä mīmō dicæ wentamō entawenguingää. Wæætē mīmönē wīwa pōnēninque nänō tao godincoo beyænque mīmō wentamō mongængampa, ante apænebo ēñēedāni.

¹⁶ Eamonca ongonte ēñēedāni.

¹⁷ Ante apænedinque Itota nanguī ongönāni inānite emō cæte oncönē gote wäänē guicä ate

tömengä nänö nē emiñænäni guiquënë, Mänömainö ante odömonte apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitapa, ante eñencæte ante wæmönipa. ¹⁸ Ante wæyönänite Itota,

—Minitö incæ ocai ömæcadäni bai inömini inte eñenämai iminitawo. Cænguï incæ waocä mimönë guiipa wentamö ewocaquingää. ¹⁹ Edæ wii mimönë guiipa. Wæætë cæncadë guite goiwaa ogä mente wido cæquinque i apa anewëminii.

Mänömainö äninque Itota, Tömää cænguï waëmö impa, angacäimpa. ²⁰ Äninque godömenque,

—Mimönë wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque waocä wentamö ewocacampa. ²¹ Edæ mimönë nänö entawente taodinö beyænque waocä önöwëninque wënæ wënæ ante pönengampa. Mimönë towëinente nänö pönëno beyænque waocä godö towente quëwengampa. Mimöno æinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mimönë nänö piinte pönëno beyænque godö wænongampa. Nänöogængä inämai iñongante waocä mimönë towëinente nänö pönëno beyænque godö mongampa. ²² Mimönë nanguï æinente wædinque mäincooque ante pönëwengampa. Mimönë nänö taodi beyæ wacä ingante piinte cæcampa. Mimönë pönëwëninque, Wacä edæ oda cæcädänimpa, ante babæ cæcampa. Wiwa nänö pönëwëno beyænque quingämë bai cæte quëwengampa. Mimönë nänö piinte adö beyæ waocä, Wacä bai ñænæmo pönë bacæboimpa, ante cæcampa, ayæ wacä ingante godö wënæ wënæ ante babæ angampa. Mimönë nämä ante waa ate nänö pönëno beyænque, Tömëmoque waëmö imopa, ante nämä waa acampa. Mimö ömædengä inte

ēñēnāmaī cæte önonque quēwengampa. ²³ Mänii wīwa cæpāmo tōmāmāmo mīmōnē nānō pōnēnō beyænque waocā wentamō ēwocacampa, ante Itota apænecāimpa.

Onquiyæ oodeo ināmaī inte Itota ingante pönente angä

(Mäateo 15.21-28)

²⁴ Mäniiñömō quēwente godinque Itota Tido eyequei gogacāimpa. Ayæ, Awēmō guiite owoyōmo wadāni adāmaī incädānimpa, ante pōnēninque oncōnē pō wäänē guiite ongongä incæte ædō cæte wii aquinānii. ²⁵ Edæ, Itota owocampa, ante do tededāni ēñēninque wacā wäänä, Botō wengä onquiyængä iñömō wēnæ nē wentamō ēwocacā ingante ēnempocampa, ante wædinque Itota weca ponte ædæ wæænte apænecantapa. ²⁶ Itota ēñēmi. Wēnæ botō wengä tōnō nē quēwengä ingante wido cæquimi, angantapa. Mänii onquiyængä Tidopēnitiabæ nē ēñagaingä inte guidiego tededō nē tedecā inongä. ²⁷ Adinque Itota, Wii oodea onquiyængä inongampa, ante wædinque angantapa.

—Wēnāni cænguī inguēnē waocā dicæ guintamōidi cænguī ante wææntodonguingää. Bitō edæ wabi iñōmite botō bitō beyæ ædō cæte cæquimoo.

²⁸ Äñongante,

—Awēnē iñæmpa wēñænāni cænguī cæninque eyepodāni wæænte ænōmengadæmpa inō öñöñö guintamōidi ade cæmpa.

²⁹ Ante apæneyongä Itota,

—Bitö nö apænedimi inte waa gocæbiimpa. Wænæ bitö wēñængä nänö wædö incæ dobæ edæ emö cæte wadæ gotimpa.

³⁰ Angä ēñēninque oncönē go guiite ayongä tömengä wēñængä önonganque bate möimoga ongongä agacäimpa.

Babetamoncacä ingante Itota waa cæcampa

³¹ Mänii Tido gote quēwēninque Itota wadæ godinque Tidöo wodo pänta gocanque go Gadideapæ wedeca poncæ cædinque Decapodibæ yaatænque pongantapa. ³² Gadideapæ wedeca pongä adinque wacä önömonca babetamoncacä inte önöne wapiticæ tedecä ingante Itota weca ænte pöninque, Gampo cæbi waa babaingampa. ³³ Äñönäni Itota babetamoncacä ingante nänēnē ænte godinque önömonca pædæ guipomoncacantapa. Ayæ nämä önompo towæ tänompodinque wapiticæ tedecä ingante godö gampo cæguēnēwacantapa. ³⁴ Ayæ öönädē inö æmō adinque öö guēmante äninque babetamoncacä ingante, “Epata,” äninque mönö tededö, “Önömonca wi æmoncabäwe,” angantapa.

³⁵ Äñongä edæ önömonca tee mömoncate bai inī wi ænete bai badinque önonguēnēwa ñimæncæguēnēwa gote bai cæguēnēwadinque töö tedecantapa. ³⁶ Itota, Botö cæbo nē adimini inte gode änämaī iedäni, äninque ancaa angä incæte nē adinani iñömö godömenque nanguī gode ä gode ä cæte tededäni ³⁷ Eñente wædinque tömänäni nanguī guiñēninque, “Edæ önömonca babetamonca ininäni inänite Itota cæcä ate önömonca ēñēnāni badänipa. Önöne babetade ininäni inänite cæcä ate önöne

tededäni badäni atamönipa. Tömää edæ waa cæcä ingampa,” ante nanguï tedete wægadänimpa.

8

4.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa (Mäateo 15.32-39)

¹ Mäniñedē wadäni tæiyæ pönï inäni ponte eññönäni tömēnāni cænguï dæ ä adinque Itota tömengä miñæ nē godäni inänite aa pecä pönäni ate,

² —Iñäni botō weca ongönäni iñömō mēönaa go adoönæque iñonte botō weca ongöñönäni tömēnāni cænguï ömæpodäni badäni ate wædinque botō tömēnāni tönō godongämæ wæte bai nanguï pönēmo imopa. ³ Cænāmaï inte gue ænente wæyönänite botō, Oncönē goedäni, ämo gote bai tömēnāni edæ idömæ godinque tepæ gæwæninque edæ nangæ badinque bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa. Edæ pancadäniya gobæ quēwente pönäni abopa.

⁴ Ante apænecä eñente wædinque tömengä miñæ nē godäni wæætē,

—Iñæmpa önömæca incæ päö impa æninque godömöni cænguïnänii.

⁵ Ante wæyönänite Itota,

—Päö æpodō nææmïni. Äñongante,

—Önompō æmæmpoque go mēa mæ ongompa.

⁶ Ante apæneyönäni Itota godongämæ nanguï ongönäni inänite angä onguipoiya tæ contadänitapa. Ayæ päö önompō æmæmpoque go mēa nāni næænincoo pædæ godönäni æninque tömengä Wængonguï ingante, Bitō waa pönömi

cæncæmönimpa, ante apænedinque pä æninque tömengä miñæ nē godāni inänite, Pædæ godö pædæ godö cæmini cæncædänimpa, ante godongä æninque wadāni inänite godāni ænte cænänitapa. ⁷ Ayæ gæyæ mēa pōni næænänitapa. Mänii nāni nææni æninque Wængongui ingante apænedinque adobai angä pædæ godö pædæ godö cædāni. ⁸ Æninque tömo pōni cænänitapa. Ayæ idæwaa cænāni ate tömēnāni pä ænte nāni cænte ñōnōni ee õñoncoo wente æninque Itota miñæ nē godāni otodē pōnō da wēnänitapa. Ìninque õnompo æmæmpoque go mentodēa cængui eyede contagatimpa. ⁹ Nē cænāni iñömō onguiñænānique ante tee mampote coatodo miido ganca bai ināni inte ongönönänimpa. Ìnque cænāni ate Itota angä wadæ godänitapa. ¹⁰ Godāni ate Itotaidi do wipodē guii contate cæwodinque imæmāa pōninque Dadämānotabæ pongadänimpa.

Mä cæte odömömi amönie, ante Paditeoidi änänipa

(Mäateo 16.1-4; Odoca 12.54-56)

¹¹ Itota pongä adinque Paditeoidi ponte bee tēninque tömengä ingante, Æbänö cæbii, æbänö ämii, ante ancaa änänitapa. Ayæ, Mönö amö eñente tömengä oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitö, Pönencædänimpa, ante öönædē mä cæi bai cæbi amönie. ¹² Änāni eñēninque Itota, Ancaa änāni awædö, ante wæwente badinque öö öö ante guëmangantapa.

— Ìñæmpa ñōwomīni, Mä cæte odömömi adinque pönemaimönipa, ante ancaa ämīni awædö.

Nāwangä ämo eñeedäni. Ñōwomīni imīnite mā cæte odömönāmaï ingæimpa.

¹³ Ante äninque tōmēnāni inānite emō cæte godinque wipodē guiite æmæmäa taocæ cæte cæwodinque wadæ gocantapa.

Wapiticæ apænedäni eñēninque gomō aedäni, angampa

(Mäateo 16.5-12)

¹⁴ Mänīi æmæmäa nāni tao gocæ cæyedē tōmengä miñæ nē godāni guiquēnē päö wīi pōnente ænāmaï inte godāni ininque päö adoque pōni nāni wēenēñedē ñōnōninque wipodē oñompa. ¹⁵ Itota iñōmō mänīi päö tōmēnāni nāni ænāmaï inō ante wīi tededinque wadō ante pōnente apæncantapa.

—Päö yedæ æmpoquī, ante Paditeoidi tönō Edode nāni da wente cæi ate gomō aedäni. ¹⁶ Angä eñente wædinque tōmengä nānō nē emiñænāni wæætē nāni caboque tededinque, Päö ænte pōnāmaï imōimpa, ante Itota wabānō mänōmaï beyæ ämaingampa.

¹⁷ Ante nāmāneque tededäni wædinque Itota wæætē tōmēnāni inānite,

—Päö ænāmaï inte mīni pōninō ante quimæ tedewēmīni. Botō päö ante dicæ wæbogaa. Nanguī cæbo adīmīni inte mīnitō ayæ eñēnāmaï imīnitawo. Edæ mīmō omædēmīni inte tedewēmīnipa, ante awædō. ¹⁸ Edæ awincaque adinque ayæ adāmaï imīnitawoo. Önōmoncaque eñēninque eñēnāmaï imīnitawoo. Edæ botō æbānō cætabopa, ante adīmīni inte edæ wīi pōnēmīnitawo. ¹⁹ Päö önompo æmæmpoque botō pä ænte godōni incæ tinco

mīido ganca ināni nāni cænte ñōnōnī ee oñōñonte
æpotodēnō cænguī wente æmīnii.

Äñongante,

—Önompo tipæmpoga go mentodēa.

²⁰ Ayæ päö önompo æmæmpoque go mēa
guiquēnē coatodo mīido ganca ināni nāni cænte
ñōnōnī ee oñoncoo æpotodēnō cænguī wente
æmīnii.

Äñongante,

—Önompo æmæmpoque go mentodēa.

²¹ Apænedāni eñēninque tōmengä edæ,

—Inæmpa Tadoteoidi tönō Paditeoidi wapiticæ
ante nāni odōmonte apænedō ante botō, Gomō
aedāni, ante wææ ämopa, ante mīnitō ayæ
eñēnāmaī imīnitawoo, angacäimpa.

*Betaida iñömö babetamongä ingante
gampomongampa*

²² Mäninō godinque Betaida iñömö pönāni
adinque wadāni babetamongä ingante Itota
weca ænte pöninque, Gampomonguimi. ²³ Änāni
eñēninque Itota babetamongä önompo bæi ongonte
tōö æmænte tōmēnāni quēwēñömö tao yabæque
ænte mäocä gocantapa. Ayæ godō towæ tänōmonte
gampo cæmōninque, Pancaa tæcæ abi edæ,
angantapa. ²⁴ Äñongä edæ tæcæ iñæ æmonte,

—Awæ cægonte bai waodāni incæ cægönāni
abopa. ²⁵ Itota wæætē godō gampo cæmongä ate
babetamongä iningä incæ ñōwo cōwä adinque edæ
waa bamōninque tōmäo edonque pōnī acantapa.

²⁶ Ininque tōmengä ingante Itota,

—İñömö nāni quēwēñömö yaatænque wadæ god-
inque tōmēmi oncōnē goe, angā gogacāimpa.

*Bitō Codito inōmi imipa, ante Pegodo angampa
(Mäateo 16.13-20; Odoca 9.18-21)*

²⁷ Itota inñömö tōmengä miñæ nē godāni tōnō
wadæ godinque Tetadea Pidipobæ wædænque
ināni nāni quēwēñömö wædænque ināni nāni
quēwēñömö go go cædānitapa. Idömæ godinque
tōmengä nānō nē ěmiñænāni inānite Itota
angantapa.

—Wadāni botō imotedō ante tededinque, Æbodō
imoo, ante apænedāni ěñēmīnii.

²⁸ Añongante,

—Bitō imitedō ante apænedinque pancadāniya,
Æpænē nē guidongaingā Wāō wodi incæ Itota
adocā imaingampa, ante tededānipa. Wadāni
guiquēnē, Ediya wodi incæ Itota inongā
imaingampa, ante apænedānipa. Wadāni guiquēnē,
Wængonguī beyæ nē apænegaināni baī Itota
inñömö adocā imaingampa, ante bitō imitedō ante
tededānipa, änānitapa.

²⁹ Ante tōmengä miñæ nē godāni apænedāni
ěñēninque Itota,

—Ayæ mīnitō guiquēnē, Æbodō imoo, ante ämīnii.

Añongante Pegodo inñömö,

—Bitō mōnō Codito inōmi imipa.

³⁰ Angā ěñēninque, Botō imotedō ante, Codito
inongā ingampa, ante gode änāmaī edæ pæ
wēēneedāni, ämopa, ante Itota wææ angacāimpa.

*Itota, İmaī cædāni wæncæboimpa, ante
apænecampa*

(Mäateo 16.21-28; Odoca 9.22-27)

³¹ Ayæ mänĩñedē Itota tōmengä miñæ nē godāni inānite iĩmaĩ ante mä odōmonte apænegacāimpa. Botō Waobo ēñagaimo inte nanguĩ caate wæquēnēmo imopa. Edæ nē aadāni nāni Picæncabo tōnō, Wængonguĩ quĩ, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni tōnō mänināni iĩñomō botō imote Baa änāni wæquēnēmo imopa. Ayæ botō imote godōmenque wænōnāni wæncæboimpa. Incæte botō do wænōnāni wænimo inte edæ mēōnaa go adoōnæque iĩñonte ñāni òmæmoncæboimpa.

³² Mänōmaĩ ante Itota edonque apænecantapa. Apænecā ēñēñōnāni Pegodo guiquēnē Itota ingante nānēnē mäocā godinque, Quimæ wæncæ ānewēē, wææ ante tæcæ pīincæ cæyongante, ³³ Itota edæ tōmengä miñæ nē godāni gāmænō dadi ēmænte adinque Pegodo ingante nāēmæ pīinique angantapa.

—Bitō Tatānabi bai inōmi inte edæ botō weca ongōnāmaĩ wadæ gobāwe. Wīi Wængonguĩ nānō änōnō ante pōnēmi inte bitō waodānique nāni pōnēwēnonque ante pōnēninque mänōmainō ante tedebi awædō, angantapa.

³⁴ Ayæ tōmengä ēmiñænāni tōnō nanguĩ ongōnāni inānite aa pecā pōnāni ate Itota tōmānāni inānite apænedinque,

—Æcānō botō miñæ pōinēna ina tōmengä nāmā beyænque ante pōnēnāmaĩ inte botō miñæ tee empote poncæcāimpa. Nāmā nānō wænguĩwæ ænte mongænte ponte bai cædinque tōmengä, Botō wænguimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, āninque poncæcāimpa. ³⁵ Edæ æcānō, Nāmā wææ gompodinque quēwæncæboimpa, ante cædinque

botö miñæ pönämaï ingä guiquenē tömengä iñömö edæ quëwënämaï incæcäimpa. Wæætē edæ, Wænönäni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote godinque tömengä waa pöni nänö cægäinö ante apænecæboimpa, ante æcänö cæda guiquenē tömengä edæ ayæ quëwencæcäimpa. ³⁶ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wë womonte ba ïinque edæ tömengä nänö ömæwocate wæquinque mäincooque æmaingampa. ³⁷ Ìñæmpa eyepæ godongampa diyæ önöwoca wæætē æmaingää. ³⁸ Nöwodäni Wængongui ingante pämänte godinque nē ëñenämaï cædäni weca quëwëninque minitö iñömö botö Waobo nē ëñagäimo beyæ ante guingo imonte wäminitawo. Botö apænedö beyæ ante guingo imonte wäminitawo. Ìñæmpa botö Mæmpo ñäö guinæ gongæñonte anquedoidi tæiyæ waëmö ëmönäni tönö dibæ pöninque botö wæætē botö beyæ ante nē guingo imonte wædingä beyæ ante näëmæ guingo imonte wæcæboimpa.

9

¹ Mänömainö äninque Itota godömenque,
 —Botö weca ongömini pancaminiya iñömö iïmaï ba acæminimpa, ante näwangä ämopa. Minitö ayæ wænämaï mümini quëwëñömini botö Wængongui Awënë Odeye inömo inte tæi piñæninque Tæiyæ Awënë babo acæminimpa, ante Itota apænægacäimpa.

*Itota waëmö pöni ñäö bai ëmongä bacä adäniya
 (Mäateo 17.1-13; Odoca 9.28-36)*

² Mäninö ante apæ necä ate Itota iñmō önompo æmæmpo que go adoönæ que iinque go ate Pegodo ingante Tantiago tönö Wäö inate mänimpodänique inänite änanquidi mäicä adodänique æibæ æite on-gongadänimpa. Æite ongöñönäni edæ Itota aw-inca tömënäni ayönäni edæ wii cöwë nänö emönö bai waemö pönï ñäö bai edæ emongä bamongä adänitapa. ³ Tömengä weocoo ñäö pönï näämænta weocoo eñacä adinque tömënäni, Ædö cæte iincoo bai näämænta pönï yamonte cæquinänii, ante edæ wædänitapa. ⁴ Ayæ ayönäni edæ doyedë pönï nē æigaina iñmō Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ Itota tönö edæ godongämæ pö gongæninque tedegöna adänitapa. ⁵ Adinque Pegodo guiquënë Itota ingante,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Iñmō mönö waa pönï ongonde awædö. Bitö ämi iinque mönitö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöninque bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaimönipa, angantapa.

⁶ Edæ Wäö tönö Tantiago tönö godongämæ guñente wædinque Pegodo, Æbänö ante tedequimoo, ante eñënämaï inte mäninö ante önonque tedecantapa. ⁷ Ayæ edæ boguimämo ocabogadäni obo wææninque ganta owo iinque önönepämoque boguimämodë apæ necantapa. “Iingä iñmō botö Wengä botö nē waadecä ingampa cæminii. Tömengä pönö apæ necä ate eñëdäni,” ante apæ necä eñengadänimpa. ⁸ Eñëninque quingæ gomö gomö ayönäni wada edæ do dæ goda iñö nate Itota adocanque ñöwo

tömēnāni weca ongongä agadānimpa.

⁹ Ayæ ānanquidi inō wææ pōñōnāni Itota tömēnāni inānite angantapa. Māninō mīni adinō ante mīnitō gode ānāmaī pæ wēēneyōmīni botō Waobo ēñagāimo inte edæ wænte ate ñāni ömæmoncæboimpa. Ñāni ömæmōmo ate mīnitō edæ māñīñedē ate apæñecæminimpa. ¹⁰ Ante angä ēñēnīque tömēnāni gode ānāmaī pæ wēēnedāni incæ nāmāneque, Māninō tömengä nānō ñāni ömæmonguimāmo ante æbānō ante apæñecää, ante wædōnānimpa. ¹¹ Ìnīque Itota ingante,

—Mānōmaī ì inīque, Ediya wodi tāno poncæcāimpa, ante nē odömōnāni ìñæmpa quīnante apæñedānii.

¹² Äññōnānite Itota wæætē,

—Ediya wodi nāni ānongä ìñōmō tāno pongä ingampa. Nāwangä impa. Pōnīque tömengä, Doyedē ingāi bai ñōwo wæætē adobaī nō pōñi bacæimpa, ante badongampa. Ìnīque dodāni Waocä nē ēñāquingä ingantedō ante yewæmōnīque, Nanguī caate wæyongante wadāni pūinīque Baa ancædānimpa, ante quīnante yewæmongadānii, ante pōñēmīni. ¹³ Incæte botō ìmāinō ante apænebo ēñēedāni. Ñōwocä mönō Ediya inongä inte do pongäimpa ante aquēñē. Tömengä pongä adīnīque wadāni edæ dodāni nāni yewæmongainō bai adobaī cædīnīque quīēmē ante nāni cæinēwēñō ante do cædānipa, ante Itota tömengä tōnō nē æidīnāni inānite apænegacāimpa.

Itota wēncæ ingante angä go ate wēñcængä waa bacampa

(Mäateo 17.14-21; Odoca 9.37-43)

14 Itotaidi mänii wææninqe tömengä nänö nē emiñænāni æidāmaï ināni weca ponte ayönāni wadāni nanguï ināni goto gongænāni adānitapa. Nē æidāmaï ināni tæcæguedē ongöñönānite nē wææ odömönāni guiquēnē tömēnāni tönö wæætedö wæætē änāni adānitapa. 15 Itota do pongä adinqe edæ goto gongænināni tömānāni guiñente wædinque wadæ pogodo ponte bee tēninqe, Bitö pömi, änānitapa. 16 Añönānite Itota,

—Tömēnāni tönö quinö ante apænedinqe wæætedö wæætē äminii.

17 Añongante adocanque tæcæguedē ongongä inte wæætē apænedinqe,

—Awēnē nē Odömömi eñēmi. Botö wengä wēnæ babetadecä ingante ewocampa, ante wædinque botö tömengä ingante bitö weca ænte pontabopa. 18 Æyömömē ongöñongante wēnæ pö guiddinqe wēñængä ingante cōwē gotodongä tæ go wæængampa. Ìninqe wēñængä wodi māvanta tadedinqe wentoquēnē wentoquēnē angadinque pæ opate bacampa. Mänömaï cæcä ate wædinque botö bitö miñæ nē godāni inānite, Wēnæ inte wido cæedāni, ämo cæquēnēnāni incæ ædö cæte cæquināni.

19 Ante apæneyongä Itota tömēnāni inānite,

—Nōwomini mini pönēegade. Botö mīnitö weca æpogadö quēwēmoï. Pönēnāmaï inte cæyöminite botö æpogadö piyænē cæte wæwēmoï. Edæ wēñængä ingante botö weca ænte māmömini pongædāni, angantapa.

20 Ænte pönāni ate wēnæ incæ Itota ingante adinqe do wēñængä ingante do do wæate bai

cædinque wido cæcä tæ go wæængantapa. Ayæ mawantabo tadedinque бага wentoquënë wentoquënë angadinque edæ pæntæmæ pæntæmæ gocä. ²¹ Adinque wæmpocä ingante Itota,

—Æyedënö mänömaï bacäi.

Äñongante,

—Wëñængäñedë do badingä inte quëwengampa.

²² Quëwëñongante wëñængä ingante wantæ wantæ iñö wantæ wantæ iñö, Gongapamö guitodömo gonte wæncæcäimpa, ante wënæ incæ cæcä. Ayæ, Æpænë adobaï guitodömo becadote wæncæcäimpa, ante cæcampa cæbii. Näwangä tæi piñæmi ininque bitö mönatö wæwënö ante pönente cæbaïmipa. ²³ Äñongante,

—Bitö guiquënë wabänö wede pönëmi ïmitawoo. Edæ wede pönëñongante edæ waocä beyæ tömää do cæte impa.

²⁴ Angä ëñente wædinque wæmpocä iñömö yedæ äninque,

—Bitö ïmite pönëmopa. Edæ botö æmæ pönënö ante bitö cæbi ate ædæmö wede pönente bacæboimpa, ante wæbopa.

²⁵ Ante äñongä nanguï inäni do pogodo pönäni ate wædinque Itota iñömö wënæ në wentamö ewocacä ingante piïnte äninque,

—Wënæbi bitö, Babetamonca babetade bacædänimpa, ante në cæbi inömi inte ñöwo tao godinque wii adodö guiquïmi incæbiimpa, angantapa.

²⁶ Ëñente wædinque nanguï Yæ yæ äninque wëñængä ingante wido cæcä do do wäate tæ go wææninque pæntæmæ pæntæmæ goyongante

wënæ tao gocantapa. Gocä ate wëñængä do wëñinäni bai öñongä ate wædinque pancadäniya, Æmæwo wæmaingampa, ante wædäni. ²⁷ Ìninqe Itota ìñömö pædæ wææmpo önompo bæi ongonte ængæ ganticantapa.

²⁸ Itota ayæ wadæ godinque oncönë pö guiiyongante tömengä nänö në ëmiñænäni awëmö äninque,
—Mönitö guiquënë bitö bai wido cæcæte ante cædinque quïnante wido cædämaï intamönii.

²⁹ Ante wæyönänite,
—Wënæ mäningä bai ingante wido cæcæte ante cædinque wantæpiyæ cænämaï inte Wængonguï ingante nanguï apænete ate wido cæcæimpa, ante apænecä ëñengadänimpa.

Wænönäni wæncæboimpa, ante Itota adodö ante apænecä

(Mäateo 17.22-23; Odoca 9.43-45)

³⁰ Ayæ wadæ gote Gadideabæ wodo pänta godinque Itota, Wadäni adämaï ìñönänite ³¹ botö ëmiñænäni adodänique ongöñönänite odömönte apænebo ëñencædänimpa, ante cæcantapa. Ayæ tömënäni ìnänite ìmäinö ante awëmö apænecantapa.

—Adocanque, Waocä në ëñagaingä æyömönö ongongää, ante godö odömöninque botö ìmote woadäni nempo pædæ godongä æncædänimpa. Në ænänäni wæætë botö ìmote edæ wænönäni näñe wæncæboimpa. Incæte mëönaa go adoönæque ìñonte botö adobo incæ ñäni ömæmoncæboimpa.

³² Ante apæneyongante tömengä ëmiñænäni önömoncaque ëñëninque ëñënämaï ìnänäni inte, Æbänö

ante tede^{bii}, ante guñente wædinque änämaï pæ wëenegadänimpa.

Æcänö ñæncængä inte nē angä inguingää, ante tededänipa

(Mäateo 18.1-5; Odoca 9.46-48)

³³ Mänii godinque Capënaömö iñömö ponte oncönë guiidinque tömënäni inänite Itota,

—Idömæ pöninque æbänö ante tedominitawo.

³⁴ Äñongante edæ, Mönö cabo incæ æcänonque ñænængä pönï inongä inte nē angä inguingää, ante tedewëñänäni inte guingo imonte wædinque pæ wëenedänitapa. ³⁵ İninque tæ contadinque Itota iñömö, Dote, nänï äincabo inänite, Pöedäni, angä pönäni ate,

—Yæcado ongömote, ante nē änogä iñömö tömengä wæætë yæmiñængä pönï gote ongonte tömänäni beyæ nē godö cæcä bate waa tobaingampa.

³⁶ Äninqe Itota wëñængä guiyangä ingante æninqe tæcæguedë goncæte pæ mäninque tömënäni inänite wæætë apænecantapa.

³⁷ —Æcänö botö emöwo apænedinque mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote edæ do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa. Ayæ edæ botö imote, Pöe, ante nē waa cæcä iñömö tömengä iñömö wii botö adoboque imote waa cæcä ingampa. Wæætë botö imote nē da pönöningä ingante Wængonguï ingante adobai edæ, Pöe, ante do waa cæcampa, ante Itota apænecacäimpa.

Mönö imonte æcänö pünämaï ina mönö tönö cæcampa

(Mäateo 10.42; Odoca 9.49-50)

³⁸ Itota mänömaï apæneca ëñëñönäni Wäö guiquënë,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Wacä bitö ëmöwo apænedinque wënæidi inte wido cæcä atamönipa töö. Ayæ, Wii mönö cabo ingampa, ante adinque mönitö tömengä ingante Baa äninque, Cædämaï imäwe, antamönipa.

³⁹ Ante apæneyongante Itota wæætë,

—Ee amïni cæcädäni. Edæ æcänö botö ëmöwo apænedinque öönädë näni cæi bai mä cæda, tömengä ædö cæte botö imotedö ante do wënæ wënæ anguingää. ⁴⁰ Edæ mönö imonte æcänö pünämaï ina tömengä mönö cabo inongä inte bai mönö tönö godongämæ cæcä ingampa töö.

⁴¹ Näwangä ämopa. Bitö Codito nänö në ëmiñænömi imi ænte bee, ante wacä mïnitö iminite æpæ adotacaque pönongä bemïni ininque në pönöningä wæætë tömengä nänö pönöninö beyæ eyepæ æncæcäimpa, angacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante näni wæquinque cædänipa

(Mäateo 18.6-9; Odoca 17.1-2)

⁴² Mänömainö apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Wadäni godö cædäni beyæ botö imote në pönënanäni incæ pancadäniya edæ dobæ oda cæte wënæ wënæ cædänipa. Ininque, Wëñængä adocanque guiyangä pönï ingä incæ oda cædämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque në godö cæcæ cædingä ingante iïmaï cædäni ininque tömengä toquënegä imaingampa. Waodäni

nāni dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque tõmengä önömenca æ wëmencadinque tõmengä ingante tæcætibæ wido cædāni ïninqe tõmengä edæ, Wënæ wënæ cædāmaï inte becadote wæmo beyænque Wængongui botö ïmote wïi godömenque pangampa, ante wædinque waa toquënegä ïmaingampa. ⁴³ Bitö önompoca cædinque wënæ wënæ cæbi ïninqe bitö önompo aa wi æmpote bai wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbäwe. Ìñæmpa inguipoga quëwëninque æmæmpoque empobi incæte bitö cöwë bitö wænāmaï quëwenguinque öönædë æibi waa ïmaimpa. Edæ wïi tipæmpoga empobi inte edæ bitö gonga cöwë bæcote wæwenguiñömö wïi æmæwo wido cæte wæquïmidö anguënë. ⁴⁴ Edæ mǎniñömö tadömengadænguipo ïñömö cængota wænāmaï gonga ëmönāmaï bæcoquinö anguënë.”

⁴⁵ Ayæ, “Bitö önöwaca wapiticæ godinque ëñënāmaï cæbi ïninqe önöwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbäwe. Ìñæmpa inguipoga quëwëninque æmæwaque ëwabi incæte bitö cöwë bitö wænāmaï quëwenguinque öönædë æibi waa ïmaimpa. Edæ wïi tipæmpoga ëwabi inte edæ bitö tadömengadænguipo wido cæte wæquïmidö anguënë. ⁴⁶ Edæ mǎniñömö tadömengadænguipo ïñömö cængota wænāmaï gonga ëmönāmaï bæcoquinö anguënë.”

⁴⁷ “Ayæ ægodawate tæ go wæænte bai cædinque bitö awinca beyæ ëñënāmaï cæbi adinque bitö awinca cāi cæmonte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæquïmi, ämo. Edæ bitö, Botö tipæmonga ëmonte incæ tadömengadænguipo

wii goinente awædö, ante pönente wædinque edæ cäi cæmonte awinca æmæmonque emömi inte quëwëninque Wængongui Awënë Odeye weca æite waa tobaïmipa. ⁴⁸ Edæ mänïñömö tadömengadænguipo iñömö cængota wænämaï gonga emönämaï bæcoquinö anguënë,” ante Itota apænecantapa.

⁴⁹ Ayæ godömenque apænedinque, “Waadäni, Ööingä ñömænämaï ingæimpa, ante cædinque cati ñænæ quimönique gongapamö æñö cæte biyadänipa. Waomini tömämïni adobaï caate wædinque ædæmö biyate bai badinque ñömænämaï inguimïnidö anguënë. ⁵⁰ Cati quimonte cæi iñömö waëme inte gæpæ emompa. Incæte nongæmonte ba adinque mïnitö wæætë æbänö nö cæmïni wæætë gæpæ emongui i. Ööingä waëme bacæimpa, ante quimonte cæi wëä wëä pæmönäni bai cædinque mïnitö mïni caipæ incæ piyænë cæte wacä ingä wacä ingä waa cæte quëwëedäni,” ante Itota odömonte apænecä ëñengadänimpa.

10

Nänöogængä ingante nani pämcënö ante (Mäateo 19.1-12; Odoca 16.18)

¹ Mänï Capënaömö ongöninque wadæ tao iguidinque Oodeabæ ganca Oododänö æmæ wedeca pongantapa. Pongä adinque nanguï inäni wæætë pö pö cädäni adinque Itota cöwë nänö odömöi bai adobaï odömonte apænecä ëñënanitapa. ² Paditeoidi guiquënë, Godö ämö ëñëninque Itota adodeque oda cædete wacä tocæi, ante cædinque tömengä weca pöninque, Itota ëñëmi,

änänitapa. Wængongui æbänö ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante pämängä ininque edæ nö cæte intawo.

³ Ante añönäni tömengä wæætë,

—Möitee wodi æbänö ante yewæmöninque mīnitō imīnite wææ angacäi.

⁴ Angä ëñëninque,

—Æmæwo pämämo goquimi, ante yewæmöninque mäninta bitō yewæmöninta onquiyængä ingante godōmi ængä ate bitō önonque pämäncæbiimpa, ante Möitee wodi wææ ante yewæmongacäimpa.

⁵ Ante apænedäni ëñëninque Itota,

—Ïñæmpa, Mīmō ömædēmīni inömīni inte mīnitō wënæ wënæ cæinēmīni imīnīpa, ante wædinque Möitee wodi, Mänömaï cædäni, ante yewæmongacäimpa. ⁶ Edæ wëenëñedë Wængongui nänö badongaiñedë tömengä, “Onguïñængä ingampa, ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa. ⁷ Mänömaï beyæ waocä mämpocä ingante ëmō cædinque wäänä inante ëmō cæte godinque onquiyængä ingante, Botō nänöogængä, ante æmæwo mongä ate tömëna nänä gæncaya inöna inte möninque guëa quëwencædaimpa.

⁸ Ïninque æmæwo möninque tömëna nänä gæncaya incæ adocanque bai bate quëwencædaimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmongai bai cædinque tömëna nänä gæncaya do möninque nänënë inämaï adocanque bai do bacäimpa. ⁹ Mänömaï beyæ Wængongui, Adocanque bai inapa, ante nänä gæncaya nänö në badongaina iñönate waocä wæætë pango cædämaï incæcäimpa.

10 Angä wædinqe Itota tönö oncönë guiddinqe tömengä miñæ nē godänique, Æbänö ante ämitawo. Godömenque apænebi eñëmönie. 11 Ante añönänite Itota,

—Æcänö nāwä nänöogængä ingante pämæninque wacä onquiyængä ingante möna tömengä wīwa towengä do badinqe nāwä nänöogængä ingante wīwa cæcampa. 12 Onquiyængä guiquënë tömengä nänöogængä ingante pämænte godinqe wacä ingante godö mongä ĩninqe tömengä adobaĭ wīwa towengä bacampa, ante Itota apænecä eñengadänimpa.

Wēñænāni ĩnānite gampo cæcadinque waa apænecampa

(Mäateo 19.13-15; Odoca 18.15-17)

13 Ayæ ate, Wēñænāni ĩnānite Itota pönö gampo cæcadinque waadete apænecæcäimpa, ante cædinqe wadāni tömengä weca ænte pö ænte pö cædāni adinqe tömengä miñæ nē godāni guiquënë, Ænte pönāmaĭ ĩedāni, äninqe Baa Baa änāni. 14 Ate wædinqe Itota ænguĭ badinqe nē Baa änönāni ĩnānite wææ äninqe,

—Wēñænāni ĩnānite ee amĭni poncædänimpa. Edæ mänĭnāni nāni pönönö baĭ adobaĭ pönänāni inte edæ Wængonguĭ Awënë Odeye nempo do quëwënāni ĩnānipa. ĩninqe mĭnitö ĩñömö wēñænāni ĩnānite Baa änāmaĭ ĩedāni. 15 Edæ nāwangä apænebo eñëedāni. Wēñængä do pönengä inte Ao angä ingä baĭ Wængonguĭ Awënë Odeye ingante do pönëninque nē Ao änāni ĩñömö tömënānique tömengä nempo guiddinqe quëwënānipa. Wadāni guiquënë Wængonguĭ Awënë Odeye ingante Baa ante pönänāmaĭ ĩnāni guiquënë

tömēnāni ædō cæte tōmengä nempo guiddinque
quēwenguinānii, ante Itota apænegacäimpa.

16 Äninque edæ wēñænāni inānite bæi ongonte
pæ mäninque, Wængonguī mīnitō imīnite waadete
pönō cæcæcäimpa, ante Itota gampo cæcacä gampo
cæcadinque waa apænegacäimpa.

*Mäincoo nanguī ēacä Itota weca ponte
apænecampa*

(Mäateo 19.16-30; Odoca 18.18-30)

17 Ayæ godömenque gocæ cæyongä wacä edæ
Itota weca pogodo ponte da guicapodique,

—Awēnē nē waa Odömömi apænebi ēñēmoe.
Botō æbänō cædinque cōwē wænāmaī wantæpiyæ
quēwēmaīmoo.

18 Äñongante Itota edæ,

—Wængonguī adocanque nē waa cæcä iñongante
bitō botō imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. 19 Iīmaī
cæedāni, ante Wængonguī nänō wææ angainō ante
bitō tōmēmi do ēñēmipa. “Wacä ingante godō
wænönāmaī iē. Bitō nänōogængä ināmaī iñongante
godō guēa mōnāmaī iē. Wacä quī adinque awēmō
ænāmaī iē. Wacä wēnæ wēnæ cæcä atabopa, ante
godō babæ wapiticæ änāmaī iē. Wacä quī æncæte
ante cædinque babæ cædāmaī iē. Wæmpocä ingante
wäänä inante waa adinque tōmēna inante godō
waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa,
ante bitō edæ do ēñēmipa, angantapa.

20 Ante apænecä ēñēninque nē äningä guiquēnē
Itota ingante wæætē,

—Awēnē nē Odömömi ēñēmi. Botō mäninō bitō
änō bai tōmānō ēñēnte cædinque pægaboī ae.

21 Apæ necä eñëninque Itota tömengä ingante cöwä adinque waadete pönëninque,

—Adodeque ayæ eñente cæquënëmi ïmipa, ante ämo eñëe. Öönædë bitö waëmoncoo ænguinque edæ ñöwo godinque ïmæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninque bitö æninta wæætë ömæpodäni inte wædäni ïnänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö ïmote tee empote pöe.

22 Angä eñëninque, Botö mänincoo nanguï impa, ante pönente wædinque në ëacä ïñömö nanguï wæwëninque wadæ gogacäimpa.

23 Gocä adinque Itota godongämæ adinque tömengä nänö në ëmiñænäni ïnänite,

—Wængonguï Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nanguï ëacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guiite quëwenguingää, angantapa.

24 ïninque tömengä miñæ në godäni tömengä nänö apænedö beyæ ante, Æbänö angää, ante guiñente wæyönänite Itota wæætë,

—Botö wëmini eñëedäni. Wængonguï Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque ante waocä mänincoo mangä beyænque eyepæ cæcampa diyæ guiquingää. 25 Edæ cämeyo guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacää. ïninque, cämeyo ñænængade ïnongä inte pædæ tadämaï ingä bai në ëacä adobaï ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä ïnongä inte edæ æbänö cæte Wængonguï Awënë Odeye nempo do wäänë guiite quëwenguingää.

26 Ante apæ necä eñëninque godömenque nangui pöni guiñente wædinque tömënäni nämäneque tededinque,

—Ĩñæmpa mänömaï i ĩninque æcänö wäänë guite quëwenguingää.

27 Ante nämäneque tededäni ĩnänite adinque Itota,

—Waomïnique incæ nämä mïni cædö beyænque ædö cæte quëwëmaïmïni. Wængongui guiquënë wïi wao bai cædongä inte nämä incæ tömänö do cæcä ingampa.

28 Ante apæ necä ate Pegodo tömengä ingante äninque,

—Mönitö ĩñömö möni ëadincoo owæ caate bitö miñæ ömæpomöni pömöni ae.

29 Tæcæ añongante Itota tömënäni ĩnänite wæætë,
 —Minitö botö beyæ ante pönëninque waa pöni botö apænebodö beyæ ante pönëninque pömïnitapa. ĩninque edæ botö ĩmaï ante näwangä ämopa. Æcänö mäninö beyæ tömengä oncodo taodinque tömengä tönïñadäni ĩnänite ëmö cædinque mæmpocä tönö wäänä ĩnante ëmö cæte wëñænäni ĩnänite ëmö cæte godinque tömengä göneacoo ëmö cæte owæ caate godinque botö miñæ æcänö wadæ pöna ĩñömö,³⁰ tömengä ĩñömö inguipoga quëwënincoo wëënë nänö ëadincoo bai adopocoo æninque godömenque adopo adopo tië ganca mänimpoga adopo æncæcäimpa. Ayæ onconcoo æninque tömengä tönïñadäni tömengä badäidi tömengä wëñænäni tië ganca bai yebænäni bai æninque, tömengä göneacoo wæætë bacoo æncæcäimpa. Incæte tömengä

ingante togænte pancædänimpa. Īncayæ pömāmo bayonte botō, Bitō quēwenguīmāmo, ante godōmo æninque tōmengä cōwē wantæpiyæ wænāmaī quēwencæcäimpa. ³¹ Incæte edæ tāno yæcado ongönināni inte pancadāniya wæætē yæmiñæ gote ongönāni bacædänimpa. Ayæ yæmiñæ ongönināni inte wæætē yæcado ponte ongönāni bacædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Wæncæboimpa, ante Itota wæætē adodö ante apænecampa

(Mäateo 20.17-19; Odoca 18.31-34)

³² Mänī Eedotadēē ante ñōwo ānāmænē æiyönāni Itota incæ tāno beyænte æicā. Ate wædinque tōmengä ēmiñænāni guiquēnē, Tōmengä nānō wænguinque tāno æicampa, ante wæyönāni ayæ pönāni guiquēnē guñente wædönänimpa. Itota iñömō tōmengä miñæ, Dote, ante nāni gocabo inānite nānēnē ænte māocā goyönāni tōmengä, Botō imote iīmaī cædāni bacæboimpa, ante edonque apænecantapa. ³³ Ēñēñōnānite, “Ñōwo iñömō mönō edæ Eedotadēē iñömō æicæimpa. Mänīñömō æi pō gongæmō ate adocanque, Waocā nē ēñagaingä æyömönō ongongāā, ante godō odōmongä bæi ongonguināni. Ayæ, Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni tönō nē odömönāni nempo tōmengä botō imote pædæ godongä æninque tōmēnāni wæætē botō imote apænte āninque, Cōwē wæncæcäimpa, āninque oodeoidi ināmaī ināni inānite wæætē pædæ māo godönāni. ³⁴ Æninque iīnāni wæætē botō imotedö ante badete todinque botonga tawīmæ towæ tānongadinque æmontaimenca tæi tæi pänāni āmogate wæyōmote botō imote

godömenque wænönäni wæncæboimpa. Wæætē do wænimo inte botō mēönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa,” ante Itota wæætē apænegacäimpa.

Tantiago tönö Wäö, Mönatö ämaï cæe, ante wædapa

(Mäateo 20.20-28)

³⁵ Ayæ Tebedeo wēna Santiago tönö Wäö iñömö Itota weca pöninge,

—Awēnē nē Odömömi ēñēmi. Mönatö quiēmē ämöna cæbi waa tobaïmönapa,

³⁶ Äna ēñēninge,

—Mīnatö beyæ quīnō cæbo æmīna.

³⁷ Äñongante,

—Awēnē inömi inte bitö ñäö emömämöde tæ contadique mönatö imönate iïmaï cæcæbiimpa, ante ämönapa. Adocanque bitö tömēmæmi inö adocanque dipæmæmi inö ämi tæ contaquimöna.

³⁸ Ante äna ēñente wædique Itota wæætē,

—Iñæmpa mīnatö ēñēnämaï inte mänömaï ämīna awædö. Edæ botö nantate wæwenguimæ bai becabo bai mīnatö edæ adobai adotaca becate bai Ao ante botö beyæ nantate wæwenguimīnaa. Ayæ botö wænguimämo ante mīnatö adopænē guiite bai adobai Ao ante botö beyæ guiñēnämaï inte wænguimīnaa.

³⁹ Ante äñongante,

—Ao ante guiñēnämaï cæcæmönaimpa.

Ante apæneyönate Itota,

—Botö nanguï caate wæwëmo bai mīnatö adotaca becate bai äanque bai caate wæquimīna imīnapa. Botö wænguimämo ante mīnatö adopænē

guiite bai adobai wænguimīna imīnapa. Nāwangā impa. ⁴⁰ Incæte botō tōmēmæmo inō botō dipæmæmo inō æcānō tæ contaquīna, ante wīi botō godō āmo imopa. Wæætē, Awēnē contaimpaa mānīnaque tæ contaquīna, ante do badongaingā inte Mæmpo Wængonguī iñōmō tōmengā adocanque godō angā contacædaimpa, ante Itota apænegacāimpa.

⁴¹ Mānōmāinō ante tededapa tōō, ante eñēnīnque wadāni diete ganca tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē Tantiago tōnō Wāō inate piinānitapa.

⁴² Piināni ate wædinque Itota aa pecā pōnāni ate tōmēnāni inānite wæætē apænecantapa.

—Mīnitō, Oodeoidi ināmai ināni æbānō cædānīpa, ante do eñēmīnīpa. Tōmēnāni nāni, Awēnēidi, ante nē ānōnāni iñōmō nāmā beyænque ante cædinque nanguī piinte ānāni wædinque awēnēidi nempo quēwēnāni incæ wæætē do eñēnte cædānīpa. Ayæ tōmēnāni weca nē ñænænāni inōnāni iñōmō, Tōmēmoque āmo eñēnte cæedāni, ante piinte ānāni wædānīpa. ⁴³ Mīnitō guiquēnē tōmēnāni nāmā beyænque ante nanguī ānāni bai wīi adobai cæquēnēmīni imīnīpa. Wæætē mīni cabo iñōmīni adocanque ñænængā pōnī ingā bacæte ante cædinque tōmengā tāno edæ mīnitō beyæ nē cæcā baquēnengā ingampa. ⁴⁴ Ayæ yæcado ongōinente wæcā iñōmō tōmengā yæcado ongoncæte ante cædinque wæætē edæ yæmiñæ pōnī gote tōmānāni beyæ nē cæcā badinque tōmengā nāmā beyæ ante cædāmai inguēnengā ingampa. ⁴⁵ Edæ Waobo eñagāimo inte adobai, Botō beyæ pōnō cæcædānīpa, ante wīi pōmo imopa. Wæætē wadāni beyæ godō cæcæte ante

pömoimpa. Ayæ edæ nanguï inäni tee mönete baï wæwëñönäni botö wæætë, Tömënäni wibænete tadinque quëwencædanimpa, ante tömëmo wepæ incæ godoncæte ante pömo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

Batïmeo babetamongä ingante Itota angä waa bamongä

(Mäateo 20.29-34; Odoca 18.35-43)

⁴⁶ Itota mäninö godinque Eedicoo näni quëwëñömö pongadanimpa. Tömengä nänö në ëmiñænäni tönö tæiyænäni tönö Eedicoo iñömö wodo pænta tayönäni wacä babetamongä Tïmeo wodi wë Batïmeo iñömö taadö wedeca, Pönömi æmoe, ante ä necönongäimpa. ⁴⁷ Ìninqe wadäni, Itota Näatadeta pædingä inte pongampa, ante tededäni ëñëninque tömengä ogæ tedete,

—Itota ëñëmi. Awënë Dabii wodi pæïmi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁸ Ante tæcæ äñongante godongämæ godäni pancadäniya, Apocænë inguënë quëwëe, ante änäni incæte tömengä godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë Dabii wodi pæïmi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁹ Äninqe ancaa aa pecä ëñëninque Itota næ gongæninque,

—Babetamongä ingante aa pemïni pongædäni.

Angä ëñëninque babetamongä ingante,

—Ængæ gantidinque wædämaï imäwe. Bitö imite, Pöe, angä apa quëwëe.

⁵⁰ Änäni ëñëninque babetamongä incæ ayacooga gäni tadongate dö ængæ gantidinque Itota weca pongä. ⁵¹ Adinque,

—Bitö beyæ quïnö cæquïmoo.

Äñongante babetamongä,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi. Cæbi waa bamonte aboe.

⁵² Angä ëñëninque Itota,

—Waa bitö bamonguinque botö ïmote pönëmitapa. Önonque wadæ gobäwe.

Äñongante tömengä do waa bamonte adinque Itota miñæ taadonque gogacäimpa.

11

Itota Eedotadëë ïñömö pongampa

(Mäateo 21.1-11; Odoca 19.28-40; Wäo 12.12-19)

¹ Mänii gote Eedotadëë obo pöninque Odibowænquidi nāni anquidi ontacamö goïnö Betapaguee nāni quëwëñömö ganca ayæ Betānia nāni quëwëñömö ganca pöñönāni Itota tömengä miñæ nē goda ïnate mënaa ïnate da godöninque angantapa. ² ïimaï angantapa.

—Mänii nāni quëwëñömö ongö amina. Tömëñömö go guuite ayömina bodo wë picængä incæ waocä ingante mongænāmaï ïningä inte ñāni ñæingä a ongongä acëmīnaimpa. Adinque ñi cæyænte ænte pöeda. ³ Wacä, Quinante ñi cæyæmīnaa, ante wææ angä ëñëninque minatö wæætë edæ, Mönö Awënë nānö ænguënönö ante ænte gomönapa. Tömengä ïinque cæte ate adodö do da pönongä æedāni, ante äeda.

⁴ Angä ëñente gote ayöna bodo wë taadö wedeca odemö awāa ñānö ñæ a ongö adinque ñi cæyænte ænte gocæte ante cæda.

⁵ Adinque mäniñömö ongönāni guiquënë,

—Bodo wë quimæ ñi cæyæwëminaa.

⁶ Aññonante Itota nänö äninö adodö äna eñëninque, Ao änäni. ⁷ Eñëninque ñi cæyænte Itota weca töi töi ænte pönatapa. Ænte pöningue tömëna wecoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömënæca inö æi yiyæ tæ contacantapa. ⁸ Adinque nanguï inäni, Itota nänö ponguinö, ante tömënanäni wecoo yabæcooque pönö bee podöwayönäni wadäni guiquënë gönea gote yæpæma õñabo tapænte mämö bee bee podöwadäni ate tömengä podöwaïnonque gocantapa. ⁹ Gocä adinque täno godäni tönö ayæ pönäni tönö nanguï inäni godongämæ godinque yedæ äninque,

—Möni quëwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængonguï emöwo beyænque pömi ïinque bitö toquinque edæ Wængonguï bitö ïmite waa cæcæcäimpa. ¹⁰ Mönö mæmæ Dabii wodi pæïmi inömi ïmipa, ante adinque mönitö, Awënë odeye Dabii wodi nempo nãni waa quëwengäi bai bitö nempo mönitö waa quëwenguinque impa. ïinque, Badogaa, ante yedæ aññömöni æibæ pönï quëwënäni incæ, Badogaa, ancædänimpa.

¹¹ Ante yedæ aññönäni Itota Eedotadëe pö ti wæëninque Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë pö guïidinque mänñömö ongoncoo tömäa acantapa. Ayæ, Gäwadecæ pönï ba awædö, ante tömengä emñænäni dote ganca inäni tönö wadæ tao Betänia gogacäimpa.

*Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota püingampa
(Mäateo 21.18-19)*

12 Gote Betänia monte baönæ pöñönäni Itota gæwænte wædinque, 13 Quinö impa cænguimoo, ante gomö ayongä iigowæ öñabo emæ incæ incate bocabaimpa, ante gote ayongä ömæcawæ acan-tapa. Önönepoque i beyæ incadämaï intapa. 14 Ante iigowæ inte apænedinque,

—Iigowæ eñëmi. Incaquinämaï inte bitö incaquïmi cænguïnänii.

Äñongante tömengä nänö nē emiñænäni edæ eñëe gongænänimpa.

Wængonguï oncö tæiyæ waëmö baccëimpa, ante cæcä

(Mäateo 21.12-17; Odoca 19.45-48; Wäö 2.13-22)

15 Do näni ponguënönö Eedotadëe pönänitapa. Itota iñömö Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö mäincoo mänäni tönö wadäni godonte æncæte ante godongämæ pönäni tönö ongönäni adinque tömänäni inänite, Oncodo tao goedäni, ante da tadongä tao godänitapa. Ayæ campio ante näni godonte æimpa tönö equemö godoncæte ante nē mänäni näni cönöimpa tönö bæ tacä tömampaa guidömëmæ tæ go wææntapa. 16 Ayæ wadäni mäincoo mongænte yacöenque gocæte ante cæyönänite Itota, Ìincodo mongænte godämaï iedäni, äninque wææ cæcantapa. 17 Ayæ tömënäni inänite angantapa.

—Wængonguï beyæ iïmainö ante yewæmongatimpa. “Tömämæ quëwënäni botö oncönë pö guidinque botö imote apænecädänimpa,” ante Wængonguï angä incæte mïnitö wënæ wënæ cæmïni beyænque Wængonguï

oncö incæ nē awēmō ö ænāni nāni womöincönē
baī wentamō bapa tōö.

¹⁸ Ante odömönte apæneyongante, Wængonguī
quī, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē
wææ ante odömönāni tönö eñēē gönānitapa.
Wadāni önönānique guiquēnē, Itota quīnante
waa pōni apænecā eñēmōnii, ante wädāni.
Adinque awēnēidi wæætē, Itota beyænque
pīināni wæcæ wæ, ante pönēninque Itota ingante
guiñente wædinque, Quīnō cæmō wæmaingää,
ante wænoncæte ante pönente cægadānimpa.
¹⁹ Gāwadecæ bayonte Itotaidi iñömō oncodo tao
godinque godömenque yabæque tao gogadānimpa.

Iigowæ ömæcawæ do guñē wæ adānipa
(Mäateo 21.20-22)

²⁰ Baänæ ate iimō nāni pöninō adodö ponte
ayönāni iigowæ yæwaguinto ætæwowate tömewæ æi
ayawæ edæ dobæ guingo iwate wænimpa, ante
adānitapa. ²¹ Adinque Pegodo, Itota iimō nānō āni
baī impa, ante pönēninque,

—Awēnē nē Odömömi cōwä ae. Bitö piinte āniwæ
inte iigowæ edæ dobæ guñē wæ ataque.

²² Äñongante tömēnāni inānite Itota wæætē,

—Wængonguī ingante wede pönēmæwedāni,
angantapa. ²³ Ii ānanquidi iñömō ongö iñonte
waocä, “Änanquidi eñēmi, āninqe, Bitö cabænte
wo gote gāwapænē guīie,” angä eñēninque
ānanquidi tömē gāwapæno do wo gote guīquī i,
ante pönēmīnitawo. Edæ nāwangä ante mīnitö
imīnite apænebopa. Æcāmenque incæ edæ æmæ
pönēnāmaī inte, Botö änö baī do bacæimpa, ante
wede pönēninque äna ininque tōmengä nānō āninö

baï do æmaingampa. ²⁴ Mänömaï beyæ botö mīnitö imīnite apænebopa. Mīnitö quiēmē incæ ante Wængongui ingante apænedinque, Tömengä näwangä pönongä æncæboimpa, ante wede pönente apænemīni ininque mīnitö änīnō tōmänō edæ do æncæmīnimpa.

²⁵ Ayæ edæ, “Mīnitö, Wiwa cæbo incæte Wængongui öönædē nē quēwēnongä inte botö imote pönö ñimpo cæcä ininque botö waa tobaïmopa, ante wæmīnitawo. Ìñæmpa, Wængongui mänömainö cæcæcäimpa, ante cædinque mīnitö tōmengä ingante apæncæte ante ongöninque täno piyænē cæte cæedäni. Wacä wēnæ wēnæ cæcä wædömīni inte mīnitö wæætē tōmengä ingante pönö ñimpo cæedäni, ante Itota apænegacäimpa. ²⁶ Wæætē edæ mīnitö pönö ñimpo cædämaï imīni ininque mīnitö wēnæ wēnæ cædinö ante mīnitö Mæmpo öönædē nē quēwengä inongä inte tōmengä adobaï ñimpo cædämaï imaingampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Awēnē imipa, ante æcänö änaï, ante Itota ingante änänipa

(Mäateo 21.23-27; Odoca 20.1-8)

²⁷ Eedotadēe inömö adodö pönänitapa. Itota Wængongui oncö ñænæncönē yabæcönē go guite cægöñongä, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē wææ ante odömönäni tönö nē aadäni nāni Picæncabo, nāni änäni tönö tōmengä weca ponte änänitapa. ²⁸ Tömengä ingante,

—Æcänö nē angä inte bitö imite angä cæbii, änänitapa. Æcänö bitö imite, Nē ämi imipa, pönö äna æninque bitö nē ämi inte baï edæ mänömaï cæbii.

²⁹ Ante wæyönänite Itota näëmæ äninque,

—Botö mīnitö änö bai adodeque ämo eñëninque mīnitö wæætë apænemīni eñëmoedäni. Apænemīni eñente ate, Botö cædinö ante æcänö nē angä inte pönö äna æninque cæboi, ante botö wæætë apænebo eñëmaimīnipa.

³⁰ Wäö wodi ingante æcänö, Æpænë guidonguimi, äna eñëninque tömengä wæætë guidongäi, ante pönemīni. Edæ Wængonguī angä eñente cæcantawoo. Wæætë waodänique änäni eñente cæcantawoo. Æcänö Wäö ingante änaa, ante apænemīni eñëmoedäni. ³¹ Angä eñente wædinque tömënäni, Æbänö anguūi, ante wæætedö wæætë nämäneque tededinque, “Wængonguī angä eñente Wäö guidongantapa, ante ämō bai Itota wæætë mönō imonte, ‘Quinante Wäö ingante pönënämaī imīnitapa,’ ancædongäimpa. ³² Ante pönente wædinque wæætë, Wængonguī beyæ nē apænecä Wäö wodi inongäimpa, ante tömänäni pönënänipa. Ante pönëninque awënëidi wæætë, Waodänique änäni eñente Wäö guidongantapa,” ante mönō ædö cæte anguūi. Edæ pūināni wæcæ wæ. ³³ Ante guiñente wædinque Itota ingante edæ,

—Wa. Eñënämaī imönipa.

Ante wæyönänite Itota wæætë,

—İninque edæ, Æcänö nē angä inte pönö äna æninque botö cæboi, ante mīnitö änö ante botö adobaī apænedämaī incæboimpa, ante angacäimpa.

12

Në aadäni inguënänäni incæ wīwa cædänipa, ante (Mäateo 21.33-46; Odoca 20.9-19)

¹ Ayæ mäniñedë Itota, Wængongui æbänö cæcää, ante eñencädänimpa, ante imæca quëwënäni nani cæinö ante odömöninque iimaï apænecantapa. “Waocä yowementacodë mininque wææ da da mäo da caadinque, Tömëmoncoo ænte pïnä pïnä gäwate tömëmæ ontatodë wæ yopænte æñömö, ante ææ wote badongä. Ayæ yowementacodë awëmö guidämaï incädänimpa, ante æi wænömënæca gomö aquiñömö mænongä. Ate wabæca gocæ cædinque wadäni ömæ wite në aadäni inänite, Botö yowementacodë incæ ömæ wite aedäni, angantapa. Aayöminite botö, Minitö qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao añönäni wadæ gocantapa.”

² “Ayæ yowedepo bayonte tömengä ingante në cæcä ingante apænedinque, Bitö yowementacodë në aadäni weca godinque pancamonga ämi æninque botö weca wæætë mämömi æmoe, angä gocantapa. ³ Angä godinque pongä adinque yowementacodë në aadäni guiquënë në æncæ pöningä ingante bæi ongonte tæi tæi päninque ömæpocä da tadönäni gocantapa. ⁴ Adinque në ëacä iñömö wacä ingante tömengä ingante në cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodë në aadäni adobaï tæi tacadäni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante tömengä ingante godö wiwa cädänitapa. ⁵ Ayæ wæætë në ëacä wacä ingante da godongä godinque yowementacodë pongä adinque në aadäni wæætë tömengä ingante wænönäni wængantapa. Ayæ wæætë nanguï inäni inänite da godongä pönäni adinque pancadäniya inänite tæi tæi päninque pancadäniya inänite wænönäni wænänitapa.”

6 “Adocanque pöni nē ēacā weca ongönongäimpa. Mäningä iñömö nē ēacā wengä onguiñængä iñongante nē ēacā tömengä ingante nangui waadedongäimpa. İninqe nē ēacā iñömö, ‘Tömëmo wengä ingante da godömo gocä adinqe tömënäni guiñente wædinque ee abainänipa,’ ante pönëninque tömengä ingante da godongä tömangä pöni gocantapa. 7 Gote dicæ pongä adinqe tömënäni, ‘Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñömö nē ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mäo wænömö wængä ate edæ mönö qui babaimpa.’ 8 Änewëninque tömënäni nē ēacā wengä ingante edæ bæi ongonte wænöninque tömengä baö ini yowementacodë wææ cæte yabæque edæ, Ömäe, ante wido cædänitapa. Mäninque apænebopa.”

9 Ante tededinqe Itota apænegacäimpa. Ayæ mänii nē äninäni inänite wæætë iimaï angantapa. “İninqe yowementacodë nē aaquënänäni inänite nē ēacä æbänö cæquiringä, ante pönëmini. Tömengä edæ, Ömäe, ante do pöninque nē aaquënänäni inänite godö wænöninque wadäni inänite yowementacodë godongä æninque aacædänimpa.”

10 Äninque Itota, “Minitö guiquënë dodäni nänï yewæmongainta adämaï inte botö imote äminitawo. Edæ iimainö ante Wængongui angä eñente yewæmongadänimpa.

‘Dica ænte adinqe, Wënæ wënæ inca, ante nē mænönäni nänï wido cædinca incæ gomonga waëmonca inca ininqe täno nänï ñönöninca bæbængapa do bacapa.

11 Wængongui Awënë incæ mänömaï cæcä adinqe

mönö waocabo guiñente wædinque waa amompa, 'Ante yewæmonte i abaïminipa.'

¹² Mänömaï apænecä eñente wædinque awënëidi wæætë, Ìñæmpa nē aaquënënäni nāni cæinō ante odōmonte apænedinque Itota mönö imonte pīinte angä awædō, ante pönëninque tōmengä ingante bæi ongoncæ cædänitapa. Incæte, Wadäni pīināni wæcæ wæ, ante wædinque ee adinque bæi ongönāmaï inte tōmënāni edæ wadæ gogadänimpa.

*Tæiyæ Awënë nänö äintamö ante tededänipa
(Mäateo 22.15-22; Odoca 20.20-26)*

¹³ Mänii awënëidi incæ ayæ ate Paditeoidi pancadäniya tönö Edodeidi pancadäniya inänite da godöninque, Minitö gote Itota ingante äñömīni wabänö tōmengä nänö pante wæquinque adodeque wapiticæ bai tedebaingampa. ¹⁴ Änāni eñëninque Itota weca wadæ pöninque,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Bitö nö pönente cæbi imipa, ante do eñëmönipa. Ayæ bitö ayömi mönitö tōmämöni önömönique bai imöni adinque bitö iñömö, Waodäni æbänö anguinānii, ante ayæ, Æbänö cæquinānii, ante wædāmaï imi inte Wængongui taadö ante bitö guiñënāmaï inte nö odōmonte apænebipa. Ìninque apænebi eñëmönie. Odömāno gobiedöno beyæ ante tæiyæ awënë Tetædo tiguitamö nänö äintamö ante æbänö wææ yewæmonte i, ante eñencæte ante wæmönipa.

¹⁵ Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætë wënæ wënæ cæte intawo. Ante äñönänite Itota iñömö, Waa cæte bai tedewënänipa, ante do eñente wædingä inte tōmënāni inänite,

—Botö imotedö ante cædinque, Æbänö cæmö ate oda cæquingää, ante quīnante cæmīnii. Deēnadio tigitamö ænte pōmīni aboedāni.

¹⁶ Angä eñente ænte pōnāni adinque,

—Æcänö awinca bai yewæmonte badonte i. Æcänö emöwo ante yewæmonte i.

Ante añongante,

—Awënë Tetædo awinca bai yewæmonte badonte impa. Adocä emöwo ante yewæmonte ongö amōnipa.

¹⁷ Ante apænedāni eñēninqe Itota tōmēnāni inānite,

—Awënë Tetædo quī i ininqe edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætē Awënë Wængonguī quī i ininqe Wængonguī ingante godonguī i apa anewēmīnii.

Angä eñēninqe tōmēnāni, Æ, nō pōnī ante apænecampa, ante tōmengä ingante waa adinque guñente wægadānipa.

*Edö cæte ñāni ömæmonguī, ante wædānipa
(Mäateo 22.23-33; Odoca 20.27-40)*

¹⁸ Ayæ Tadoteoidi nē, Waocä wæninqe ñāni ömæmönāmaī æmæwo wængampa, ante nē anewēnāni inte Itota weca pōninqe, Mōni änö ante āmi eñēmaīmōnipa, āninqe,

¹⁹ —Awënë nē Odömōmi eñēmi. Mōitee wodi mönō beyæ ante wææ yewæmōninqe iīmaī ante yewæmongacäimpa. Waocä mōninqe wēñæ tapæidāmaī inte wængä ate tōmengä tōññacä wæætē owæmpoingä ingante mōninqe wēñæ tapæidinque, Botö tōññacä wodi wengä ingampa, ante pæpogacæcäimpa, ante yewæmongacäimpa.

20 “İninqe wadäni iimaï cädänitapa, ante apænemöni eñëe. Edæ önompo æmæmpoque go mengäa näni caipæ iñönänite bamoncadengä möninqe wëñæ tapæidämaï manguiwëninqe edæ näñe wængä. 21 Wængä ininqe wææ ayæmengä adocä ingante möninqe wëñæ tapæidämaï näñe wængä. Ayæ wææ wacä adobaï wëñæ tapæidämaï näñe. 22 Ayæ wææ wëñæ tapæidämaï näñe, ayæ wææ wëñæ tapæidämaï näñe, ayæ wææ wëñæ tapæidämaï näñe, ayæ wææ ayæmengä pöni adocä ingante möninqe wëñæ tapæidämaï näñe wængantapa. Onquiyængä guiquënë ancaa owæmpote wædinque tömangä pöni näñe wængantapa. 23 İninqe, Mönö ñäni ömæmonguionæ, ante mïni äönæ iñonte mäningä owæmpoingä iñömö æcänö nänöogængä baquingä. Edæ tömengä ingante iñömö edæ tömänäni manguiwengadänimpa.”

24 Äñönänite Itota wæætë,
 –Minitö iñæmpa. Wængonguï angä eñente näni yewæmöinta adämaï inte bai ämïni awædö. Wængonguï adocanque tæi piñængä inte edæ tömäa cæcampa, ante pönënamäi inte edæ oda cæte ämïni awædö. 25 Edæ Wængonguï anquedoidi öönædë cöwë owodäni bai inönäni inte waodäni ñäni ömæmöninqe godö ñänönämaï mönämaï inguinänidö angüënë. 26 Wæætë do wængainäni näni ñäni ömæmonguinö ante Möitee wodi ocãñequiya ante yewæmöninqe adotaa æbänö yewæmongacäi, ante mïnitö adämaï inte ämïni awædö. Edæ Möitee wodi ingante Wængonguï iimaï angacäimpa. “Botö iñömö Abadäo Wængonguïmo ingaïmo inte ayæ Itæca Wængonguïmo ingaïmo inte

botö Aacobo Wængonguïmo adobo ïmo anguënë.”
²⁷ Ante nē angaingä inte edæ æmæwo wænïnäni
 tömënäni Wængonguï ædö cæte inguingää. Wæætë
 edæ mii quëwënäni quëwënäni Wængonguï ïnongä
 ingampa, pönenguënë quëwëminii. Nē wænte
 godïnäni incæ ayæ miiïnäni quëwënäni ïnänipa.
 Minitö edæ wadö ante tededimini inte edæ oda
 cæte wapiticæ änewëminipa, angacäimpa.

*Wængonguï nänö wææ angaine mënea tæïnedä
 pönï ënepä*

(Mäateo 22.34-40)

²⁸ Mänömaï äñönänite nö apæ necä ëñente
 wædinque adocanque nē wææ ante odömongä
 ïñömö Itota weca pöninque,

—Wængonguï, ïïmaï cæedäni, ante nänö wææ an-
 gainecoo ante pönëninque ædedö tæïne pönï i ïñonte
 mönö nanguï ëñente waa cæquïi.

²⁹ Äñongante Itota ïñömö,

—ïïmaïne ante nänö wææ angaine ïñömö
 edæ tæïne pönï ëne ïñonte mönö nanguï ëñente
 cædinque waa cæcæimpa, angantapa. “Idægoidi,
 ämo ëñëedäni. Wængonguï mönö Awënë ïñömö,
 tömengä adocanque ïnongä inte edæ näwä Awënë
 ïnongä ingampa. ³⁰ Mänömaï Awënë Wængonguï
 ingampa, ante adinque bitö mimö entawente
 tömengä ingante waadedinque önöwoca ëwocabi
 inte ædämö waadete pönencæbiimpa. Ayæ edæ
 bitö ocai encabi inte nö pönëninque bitö baö tæi
 piñænte ëñabi inte edæ godö waadete cædinque
 tömengä ingante waa waadete pönëe,” ante nänö
 yewæmongaine tæïne ïñonte mönö nanguï ëñente
 waa cæcæimpa. ³¹ Ayæ wade nänö angaine adobäi

tæine iñonte mönō eñente waa cæcæimpa. “Nämä bitō waadete waa cædō bai adobai pönëninque bitō wadäni inänite adobai waa waadete cæe.” Mäinque. Iimai cæedäni, ante Wængongui nänō wææ angainō ante tæineda bai wade edæ dæ ampa.

³² Ante apænecä eñëninque nē wææ odömongä iñömö,

—Awënë nē Odömömi näwangä edæ ante apænebi eñëmopa. Wacä wængongui dæ añongante adocanque mönō Wængongui inongä ingampa, ante nō ämipa. ³³ İinque tömengä ingante mimöno entawente waadedinque mönō ocai encamö inte nō pönëninque mönō baö tæi piñæmö inte godö Wængongui ingante waadete cædinque nämä mönō pönënō bai wadäni inänite adobai waadete godö waa cæmō adinque Wængongui waa acampa. Näwangä impa. Baö bataa iya tante godömö incæ, Wængongui qui, ante mönō ancaa godömö incæ Wængongui ayongä wædænque waa cæte impa. Wæætē mäninō bitō äninō bai cæmō adinque Wængongui godömenque waa acampa.

³⁴ Ante nē wææ odömongä nō eñente apænecä wædinque Itota edæ,

—Bitō Wængongui Awënë Odeye nempo obo pönï ongömi inte guibaïmipa, ante awædö.

Angä eñëninque tömänäni, Mönō æbänō godömenque anguii, ante guiñënete wædinque pæ wëenëgadänimpa.

*Codito æcänö Pæingä inongä ingää, ante
(Mäateo 22.41-46; Odoca 20.41-44)*

³⁵ Pæ wëenedäni adinque Itota ayæ Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë ongöningue odömonte apænecantapa.

—Dodäni nani wææ yewæmongainö ante në odömönäni iñömö mönö Codito ingantedö ante apænedinque, Awënë Dabii wodi pæingä inongä ingampa, ante quinante änänii, ante pönëmini.

³⁶ Iñæmpa Dabii wodi incæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö apænedinque,

“Botö Awënë ingante apænedinque Awënë Wængongui incæ iimaï ante apænegacäimpa.

Bitö botö tömëmæ inö tæ contate ongöñömi,

Bitö imite në piinäni inänite bæ tabo ate,

bitö önöwa gäänë ongönäni inänite pinä gäwacæbiimpa.”

Ante Awënë Dabii wodi incæ yewæmongacäimpa.

³⁷ Codito inongä ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö në angaingä inongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë Dabii wodi pæingä inguingäa, ante pönenguënë anewëminii. Mänömainö ante Itota odömonte apænecä ëñëningue tæiyænäni godongämæ ongönäni waa ëñengadänimpa.

*Në wææ odömönäni inänite Itota püingampa
(Mäateo 23.1-36; Odoca 11.37-54, 20.45-47)*

³⁸ Itota godömenque iimaï ante odömonte apænegacäimpa. “Cädämaï, ante wææ ante nani yewæmongainta në ate odömönäni inänite minitö gomö aedäni. Tömënäni iñömö doyæncoo waëmoncoo wëñate mongænte todänipa. Waodäni nani godonte æiñömö cægöñönänite wadäni pö bee tëningue tömënäni inänite, Në odömömi, bitö

imite waa amönipa, ante apænedäni ëñëninque edæ nê odömönäni iñömö nanguï todänipa. ³⁹ Ayæ tömënäni odömöincönë go guiddinque tömënäni nāmanque ante pönëninque waëmompaa pönï tæ contate todänipa. Ayæ ææmæ becæ godinque tömënäni, Botö täno bete tocæboimpa, ante waëmompaa pönï tæ contate bete todänipa. ⁴⁰ Ayæ owæmpoinäni oncö yo mongænte bai cædinque ö æwënäni inte nê wææ odömönäni iñömö, Botö imote waa acædänimpa, ante cædinque Wængonguï ingante nöingä apænete bai cædinque babæ cædinque wantæpiyæ tededänipa. Tömënäni godömenque nāni nanguï pönï pante wæquinque mänömaï nāmā beyænque ante cædänipa, ante adinque mīnitö iñömö ee gomö aedäni,” ante Itota wææ angacäimpa.

*Owæmpoingä incæ, Wængonguï qui, ante godongampa
(Odoca 21.1-4)*

⁴¹ Mäniñedë Wængonguï oncö yabæcönë iñömö, Wængonguï qui, ante nāni wënoncadedë da wënönänimpa. Mänincönë pö guiddinque tömënäni nāni da wënoncade gäänë tæ contadinque Itota a ongöñongä nanguï inäni adoyömö pöninque daga daga wënäni acantapa. Pancadäniya nanguï eadäni inte nanguï pönï da wënäni acantapa. ⁴² Ayæ a ongöñongä owæmpoingä ömæpocä inte önontamonque incæ mentamonga ænte māmö daga wengantapa. ⁴³ Adinque Itota tömengä nänö nê ëmiñænäni inänite aa pecä pönäni ate,

—Näwangä ante apænebo ëñëedäni. Wadäni tömänäni wædænque pönï godonte bai wii eyepæ

daga wēñōnāni iingā owæmpoingā iñōmō ömæpocā
 inte wædongā incæte godömenque nanguï godonte
 bai godongā abopa. ⁴⁴ Edæ mänināni guiquēnē
 nanguï ēadāni inōnāni inte, Quēwenguinta impa,
 ante cō cædinque tōmēnāni nāni wīi æinentaque
 ayæ ongōintaque godōnānīpa. Iingā ömæpocā
 ingā guiquēnē tōmengā nānō quēwenguinta incæ,
 Wængonguï quī bacæimpa, ante tōmanta edæ daga
 wengampa, ante Itota apænegacäimpa.

13

*Wængonguï oncö ñæñæncö bæ tate bacæimpa,
 ante*

(Mäateo 24.1-2; Odoca 21.5-6)

¹ Mānīi Wængonguï oncö ñæñæncö yabæcōnē
 ongonte iinque apænete tao goyongā tōmengā nānō
 nē ēmiñængā adocanque Itota ingante,

—Awēnē nē Odömōmi ēñēmi, angantapa. Di-
 cacoo wainca wænōmēnæca wænōmēnæca nāni
 mænongaincacao waincō ongō cōwā ae.

² Äñongante edæ,

—Bitō guiquēnē, ñæñængade nāni mænongaincō
 ongō abii. Mänincoo mīni acoo incæ tōmanca
 bæ tadāni wæænca adinque panguimæ panguimæ
 godinque dica adocaque pōnī incæ wænōmēnæca
 ongōnāmaī ingæimpa, ante Itota apænegacäimpa.

*Oo iinque bacæimpa, ante æbänō ate ēñenguīi,
 ante*

(Mäateo 24.3-28; Odoca 21.7-24, 17.22-24)

³ Mānīi taodinque Odibowænquidi go æidinque
 tōmēnāni Wængonguï oncö ñæñæncö gomō nāni
 ayömō tæ contayongā Pegodo tönō Tantiago,
 Wäö tönō Æntade mänimpodāni Itota ingante

awëmö änänitapa. ⁴ Mänii bitö äninö ante æyedönö iinque baquüi, ante eñencæte ante wæmönipa. Ayæ, İimaï cæbo ate mīnitö, Oo pönī impa, ante eñencæmīnimpā, ante Wængonguī æbānō mā cæquingāā, ante apænebi eñēmaīmönipa.

⁵ Ante wæyönānite Itota, “Wapiticæ odömöñönāni mīnitö wæætē, Mönö oda cædāmaï ingæimpā, ante nāmā wææ aquēnē quēwēmīnii. Edæ İimaï baquī i ataqueedāni. ⁶ Edæ wadāni nanguī ināni babæ tedete pöninque botö emöwo ante, ‘Botö mänimodö inömo imopa,’ ante apænedinque wapiticæ edæ mæodāni godinque nanguī ināni tömēnāni mīñæ oda cæte wapiticæ gocædānimpā,” ante apænecantapa.

⁷ Ayæ, “Wabæca awēnē tönö pö bee tēninque wæætedö wæætē cædapa, ante tededāni eñencæmīnimpā. Ayæ wayömö nāni guēadö guēa cæte wænönö ante tededāni incæte edæ guīñente wædāmaï iedāni. Edæ mäninö botö äninö baï cöwē bacæimpā. Ba incæte mönö inguipoga quēwēnō iñömö māniñedē wīi æmæwo iinque bacæimpā. ⁸ Adobæca quēwēnāni iñönānite wabæca quēwēnāni ponte bee tēninque guēadö guēa cæquīnāni inānipa. Adobæca awēnē odeye nempo quēwēñönānite wabæca awēnē odeye tontadoidi māmö bee tēninque guēadö guēa cæte wænonte wænguināni inānipa. Ayæ wayömö wayömö goinque pö wæcædānimpā. Ayæ woadāni nāni cæinente wænguinque cænguī incæ tömāā capo wængæimpā. Mänii wēñæ mā nantate baï wæwente bamīni incæte mīni godömenque wæwenguinque ingæimpā.”

⁹ Ante apænedinque Itota godömenque,

“Tömēmīni nāmā incæ wææ aedāni. Edæ mīnitō imīnite bæi ongōnīnque edæ nē apænte ānāni weca māo pædæ godōnāni æncædānīmpa. Ayæ godōmenque tōmēnāni odōmōincōnē māo gōnōnāni gongæñōmīni mīnitō imīnite tæi tæi pancædānīmpa. Ayæ botō beyænque pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi weca ayæ tōmāmæ awēnēidi odeyēidi weca māo gōnōnāni gongæninque mīnitō botō beyæ apænecæmīnīmpa. ¹⁰ Edæ īnque bayedē botō añedē ayæ badāmaī īñonte, Botō æmo beyænque quēwencæmīnīmpa, ante waa pōnī botō apænedō ante tōmāmæ quēwēnāni doyedē ēñencædānīmpa. ¹¹ Īnque māñīnedē mīnitō imīnite nāni bæi ongōnte ænte goyedē, Nē apænte ānāni weca ongōnīnque æbānō ante apænequīmoo, ante wædāmaī īedāni. Edæ, Æbānō waa apænequīī, ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apæncā ēñente ate apænecæmīnīmpa. Wīī nāmā pōnēnīnque wæætē Wængonguī nānō apænedō ēñēnīnque apænecæmīnīmpa.”

¹² “Māñīnedē edæ nāna caya īñōnate adocanque nāēmæ pīīnīnque, Wænoncæ, ānīnque tōmengā tōñīñacā ingante da godongā gocæcāīmpa. Nāna wencaya īñōnate mæmpocā īñōmō nāēmæ pīīnīnque, Wænoncæ, ānīnque tōmengā wengā ingante da godongā gocæcāīmpa. Ayæ wēñænāni incæ wæmpoda īnate nāēmæ pīīnīnque māo apænedāni ēñēnīnque wadāni tōmēnāni wæmpoda īnate māmō wænōnāni wæncædaīmpa. ¹³ Ayæ, Coditoidi imīnipææ, ante tōmānāni botō emōwo beyænque mīnitō imīnite nanguī pīīncædānīmpa. Pīīnāni wæwēmīni incæte æcānō īīmæca īnque baganca wæntædāmaī īnte botō emōwo beyæ pīīnte

badämaï inaa botö tömengä ingante æmo beyænque quëwencæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

14 Ayæ, “Wadäni pö ñömæï bai öö wadö nāni wo ëwenguimāmo incæ tæiyæ waëmö iñömö ænte māmö cö cæcædänimpa, ante doyedë yewæmongatimpa. Docä nānö yewæmongainta adinque nē adingä iñömö tömengä do ëñëmaingampa. Ìncayæ ate cö cædäni ongö adinque edæ mänïñedë Oodeabæ quëwëmini iñömö änanquidi do wodii winonte æibæwedäni. 15 Ayæ oncömanca ongömini ïinque mäincoo æncæte ante oncönë wæi guidämaï inte oncömancaque oncömancaque wodii winömæwedäni. 16 Ayæ nē gönea cæmini ïinque yacoo æncæte ante oncönë ocæ ëmænāmaï inte godömenque wodii winömæwedäni. 17 Mänïönæ ïinque bayedë yädëmadä ināni tönö goömæ nē gänönāni tönö tömënāni nāni wæquimāmo baquinö anguënë. 18 Ayæ mīnitö mīni wodii winonguiönæ ante pönëninque edæ Wængongui ingante, Wii edæ cöönædepo bacæimpa, ante apæneedäni. 19 Edæ mänïñedë woadäni nanguï nāni wæwëmāmo nāni angä baquinö anguënë. Edæ Wængongui nānö badongaiñedë mänömaï nāni wæwëmāmo bai dæ äñonte ayæ godömenque ñöwo ganca dæ änompa. Ayæ godömenque ïinque baganca mänömaï nāni wæwenguimāmo bai dæ anguinö anguënë.”

20 “Edæ wantæpiyæ nāni wæwenguï impa, ante adinque Wængongui, Mänimpoönæque edæ wæwencædänimpa, ante pönömenque ante änāmaï ingä bai quingänö quëwenguënë dæ ancædönänimpa. Incæte Wængongui, Mänimpodäni

inänite apænte æmo beyænque nē quēwenguināni inänipa, ante nänö apænte ængaināni inänite waadete pönëninque dobæ, Mänimpoönæque wæwencædänimpa, ante cædinque pönömenque angacäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ, Ìinque bayonte æbänö inguüi, apænedinque Itota godömenque iimaï ante apænecantapa. “Mäniñedē wadāni mīnitö iminite, ‘Ìñömö mönö Codito ponte ongongä tamēñedāni,’ ante ayæ, ‘Wayömö a ongongä atamönipa,’ ante tededāni eñëninque edæ mīnitö iñömö eñenāmaï imæwedāni. ²² Wadāni mäniñedē ponte a ongöninque nāmā incæ ante, Tömëmo Codito inömo imopa, ante babæ ante tedequināni. Ayæ, Wængonguï beyæ nē apænebo inömo imopa, ante nē babæ ante tedequināni. Tömënāni, Wængonguï nänö apænte ængaināni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocædänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönæde cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquināni inänipa. Incæte Wængonguï nē apænte ængaingä inte edæ ee aquingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquināni. ²³ Edæ ïinque badāmaï iñonte botö ñöwo do apænebo eñente cæedāni. Oda cædāmaï incæboimpa, ante nāmā wææ aabæwedāni,” ante Itota angacäimpa.

Waobo eñagaimo inte botö iimaï ponte cæcæboimpa, ante

(Mäateo 24.29-35, 42, 44; Odoca 21.25-36)

²⁴ Äninque Itota ayæ godömenque apænedinque, “Mänii nāni wæwëmāmo nāni angä ïinque go ate nænque iñontobæ wëmö badinque apäicä

apäidämaï ingæïmpa. ²⁵ Nëmoncoo öönædë inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæïmpa. Öönædë tæï ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquïnö anguënë. ²⁶ Mäniñedë edæ botö Waobo në ëñagaïmo inte boguïmancodë pöninque tæï pöni piñæmo ïninqe edæ ñäö apäite bai waëmö ëmonte wææmo acædänimpa. ²⁷ Mänömaï pöninque botö anquedoidi ïnänite ämo godinque tömënanï æmænö betamonca æmænö betamonca boguïmä nänï pö goïnö godinque inguipoga tömäne godinque öönæ tömäne godinque Wængonguï nänö apænte ængainäni ïnänite äñete poncædänimpa.”

²⁸ Ante Itota godömenque apænedinque, “Igowæ æbänö iwæ, ante odömonte apænebo ëñëninque pönëedäni, angantapa. Tömëwæ miïwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque mïnitö, Öñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do ëñëmïnipa. ²⁹ Ayæ adobaï mäninö botö apænedö bai edæ do ba adinque mïnitö, Waocä në ëñagaingä do odemö pöni ongöninque inguipoga oo poncæcäïmpa, ante ëñencæmïnipa. ³⁰ Näwangä ämopa. Ñöwomïni ayæ miïmïni quëwëninque wænte godämaï iñömïni mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ do ïnque baquïnö anguënë. ³¹ Edæ öönædë ongöñömö inguipoga tönö wo ëwente bai dæ ba incæte botö angaïnonque guiquënë dæ badämaï inte edæ cöwë tæï ongongæïmpa,” angacäïmpa.

³² Ayæ, “Mäniönæ æyedënö i, ante, Mänïnepo ædepodö i, ante ëñencæte ante mïni wædinö ante

æcämenque incæ eññämaï ingampa. Tömänäni eññämaï iñönäni edæ Wængonguï anquedoidi incæ eññämaï inänipa. Wæmpocä Wëmo incæ eññämaï iñömote Wæmpocä iñömö tömengä adocanque incæ edæ nē eñngä ingampa,” angantapa.

³³ Äninqe ayæ godömenque apænedinque Itota tömönäni inänite iïmaï angantapa. “Ininqe, Æyedönö baquï, ante eññämaï imini inte edæ mönämaï miïmini wänö cöninque edæ Wængonguï ingante apæneedäni. ³⁴ Botö ponguinö iñömö waocä ëacä nänö cæi bai impa. Ìngä waocä iñömö wabæca gocæ cædinque, Botö imote nē cædäni nē änäni badinque botö oncö waa aacædänimpa, ante adocanque ingante, Mäninganca cæe, wacä ingante edæ, Mäninganca cæe, wacä ingante, Mäninganca cæe, ante odömöninque odemö wææ a congä ingante, Cöwä ae, äninqe wadæ gocä. ³⁵ Ininqe botö nē ëacä bai iñömote mïnitö, Mönitö Awënë æyedönö ponguingäa, ante eññämaï imini inte gäwadecæ ayaönänëña tawadiya peyedë ñäö ba, æyedëmë poncæcäimpa, ante wadö congüënë cæminii. ³⁶ Edæ, Wïi mö ñömöni ponguingä ingänö angüënë, ante cædinque miïmini quëwëmaïminipa. ³⁷ Mïnitö iminite botö änö ante tömänäni inänite adobai, Wänö congüënë quëwëminii,” ante Itota angacäimpa.

14

Itota ingante bæi ongonte ængæïmpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5; Odoca 22.1-2; Wäö 11.45-53)

¹ Mëönaa go ate wodo pänta gogaïönæ bai Patowa ææmæ baquimpa, ante pönëninque oodeoidi ñowo, Päo yedæ æmpoqui ömæmö i mönö cænguïönæ inguimpa, ante cædönänimpa. Mäniñedë, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në wææ ante odömönäni iñömö, Mönö awëmö cæte Itota ingante bæi ongonte ænte mäo wængongæimpa, ante cædönänimpa. ² Oo pönï impa, ante wædinque awënëidi,

—Iñæmpa ææmæntedæ iñonte wænömö bai tömänäni ængui bate Yæ yæ ante piinte cæcædönänimpa, ante adinque mönö ædö cæte mäniñedë cæqui, ante wægadänimpa.

Itota ocaboga onquiyængä ogui wapæ gao cæcacampa

(Mäateo 26.6-13; Wäö 12.1-8)

³ Itota iñömö Betänia godinque në baadingä Timönö oncönë go guite ëñacantapa. Guii ëñate cæncöñongä onquiyængä adoyömö pö guicantapa. Tömengä ogui wapæ näwä näadodopæ näni änömæ nänö nanguï godonte ænimæ dica adabatodo waincadedë pe ñiñænte mäningä inte ñowo ænte mämö Itota weca pongantapa. Pöninque tömengä mänincade wencade ao mäenodinique Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa. ⁴ Adinque godongämæ ongönäni pancadäniya ængui badinique näni caboque tedinque,

—Iñæmpa ogui wapæ incæ önonque guëmente bai cæcampa töö. ⁵ Edæ waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deënnadiota näni æninta ayæ godömenque æninta beyæ

godonte ænguënemæ imæmpa. Godonte ænte bai ömæpodäni inänite wæætë godonguënë apa.

Ante nämäneque tededinque onquiyængä ingante nanguï piinte änänitapa.

⁶ Itota wæætë,

—Quimæ püiwëminii. Ìngä onquiyængä iñömö botö imote waa pöni cæcä apa quëwëminii. Ee aquënë quëwëminii. ⁷ Edæ ömæpodäni mïni äninäni mïnitö weca cöwë quëwënäni adinque mïnitö æyedëmë tömënäni beyæ waa cæinëmïni inte edæ do waa cæbaiminipa. Botö guiquënë mïnitö weca wïi wantæpiyæ ongoncæboimpa. ⁸ Adinque mänimæ ogui wapæ botonga gadongadinque tömengä edæ botö baö daga wenguinque eyepæ iñonte öni paacantapa. Ìninqe tömengä nänö cæganca ante do cæcä apa anewëminii. ⁹ Mïnitö imïnite näwangä ante apænebopa. Tömämæ æyömömë wadäni nani ëñente toquinque botö imotedö ante apænedäni ëñënänii mäningä onquiyængä nänö cædinö ante adobai tededäni ëñente pönencædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota ingante odömonte godonccete ante Codaa cæcampa

(Mäateo 26.14-16; Odoca 22.3-6)

¹⁰ Ayæ mäniñedë nani, Dote, äincabo iñönäni adocanque Codaa Icadote nani änongä iñömö, Itota æyömönö ongongää, ante odömonte pædæ pönömo æncæminimpa, ante cædinque, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni weca wadæ go-cantapa. ¹¹ Godinque tömengä, Ìimai cæcæboimpa,

ante apæ necä eñëninque awënëidi nanguï tod-
 inque Ao äninque, Cæbi ate tigitamö pönömöni
 æncæbiimpa, änäni. Eñëninque Codaa Ao äninque,
 Æbänö cæte godö odömömo ænguïnänii, ante cöwä
 adinque ancaa cægacäimpa.

*Awënë Itota päö tönö owæta pönongä cæte
 bedänipa*

*(Mäateo 26.17-29; Odoca 22.7-23; Wäö 13.21-30;
 1 Coodintoidi 11.23-26)*

¹² Oodeoidi päö yedæ æmpoquï ömæmö i nani
 cænguïönæ tæcæ ba ate tömënäni, Wodo pänta
 gogaiönæ bai Patowa mönö cænguïönæ impa,
 ante pönente cædinque, Wængonguï quï impa, ante
 codotedo mänïönæ edæ cöwë wænönönänimpa.
 Ìninque mänïönæ ïinque ba adinque tömengä nänö
 në ëmiñænäni Itota ingante äninque,

—Ædönö ämi gote mönitö Patowa ææmæ ante
 cæmöni ate bitö bete cænguïmii.

¹³ Änäni eñëninque Itota tömengä nänö në
 ëmiñænäna mënaa ïinate da godöninque,

—Mänü nanguï nani quëwëñömö gote taadö
 goyöminate onguïñængä incæ cadabodë æpæ
 iyænte næænte pö bee tengä adinque minatö
 tömengä miñæ tee empote goeda. ¹⁴ Tömengä
 æcönënö guicä adinque mänü oncö në ëcä
 ingante äninque minatö, “Mönö Awënë në
 Odömongä inte iïmai angampa. Bitö oncönë
 guicönë æcönënö ante, Bitö oncö, ante ämi
 guidinque botö në ëmiñænäni tönö botö Patowa
 ææmæ bete cænguïmönii, angampa.” ¹⁵ Ante
 äñöminate tömengä æmongapaa mæi odömöninque
 ñænæncö awæmpa nänö do cönöincö odömongä

adinque minatö mänincönë mönö beyæ tömäa
eyepæ cæcæminaimpa.

¹⁶ Angä ëñente tao godinque nani quëwëñömö
ponte ayöna, Itota nänö änö bai tömäa do cæte
ongompa, ante adinque tömëna Patowa ææmæ
ante cædatapa.

¹⁷ Gäwadecæ bayonte dote inäni nani cabo Itota
miñæ godongämæ pönänitapa. ¹⁸ Ponte tæ contate
cæncöñönänite Itota,

—Näwangä ante apænebo ëñëedäni. Mini cabo
incæ adocanque botö tönö ñöwo godongämæ
cæncongä incæ, Æncædänimpa, ante botö imote
odömönte pædæ godonguingä ingampa.

¹⁹ Ante apænecä ëñëninque, Wæinente awædö,
ante pönëninque tömengä ingante adocanque ado-
canque äninque tömänäni adoyömö,

—Botö imotedö ante dicæ apænebitawogaa.

²⁰ Äñönäni Itota wæætë,

—Önompo tipæmpoga go mëminaa iñömïni ado-
canque botö tönö guëa adotaca mi cæte cængä
incæ tömengä në cæquiringä ingampa. ²¹ Edæ
dodäni Wængongui beyæ ante nani yewæmongai
bai cædinque botö Waobo ëñagaïmo inte cöwë
wænte goquënëmo imodö angüenë. Incæte botö
imote në odömönte godönongä guiquënë tömengä
nänö wæquinque cæquiringä ingampa. Mäningä wii
ëñate bai waa toquënengä incædongäimpa. ²² Ayæ
tæcæ cæncöñönäni Itota päö bæi ongönte æninque
Wængongui ingante waa ate apænedinque päö pä
æninque tömënanäni inänite pædæ godö pædæ godö
cæcantapa.

—Botö baö bai impa, ante pædæ pönömo
æninque minitö Ao ante cæedäni.

²³ Äninqe ayæ bequimæ owætaca bæi ongonte æninqe Wængongui ingante waa ate apænedinque pædæ godöninge nēnempocä æninqe tömänäni bedänitapa. ²⁴ Beyönäni tömēnäni inänite apænedinque,

—Botö wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botö pönö cæbo ate mīnitö Ao ämīni ininqe mönö godongämæ waa cæte quēwengæimpa, angacäimpa. Nöwo adobai miine äninqe apænebopa. Botö wepæ ante Ao ante æmīni inte mönö godongämæ waa cæte quēwengæimpa. Edæ nangui inäni beyæ gowequimæ impa. ²⁵ Botö inömö Awenē Odeye badinque ocæ emænte pöninge miimæ botö beganca mänimæ yowepæ nöwo æmæwo bebo tamēnedäni, ante Itota apænegacäimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, apænequingä ingampa, ante

(Mäateo 26.30-35; Odoca 22.31-34; Wäo 13.36-38)

²⁶ Ayæ Wængongui ingante ämotamīni ante tao godinque Odibowænquidi godänitapa.

²⁷ Goyönänite Itota iimai ante apænecantapa.

—Dodäni Wængongui beyæ yewæmöninque, “Nē aadingä ingante tacabo dæ wængä ate cæningäidi obegaidi wæætē panguimæ goquimpa,” ante näni yewæmonte angainö bai cædinque botö dæ ämo beyæ guingo imonte wædinque tömämīni edæ näwæ goquimīni iminipa, ante awædö.

²⁸ Panguimæ gomīni incæte botö edæ ñäni ömæmonte Gadideabæ täno gote a ongöñömo mīnitö ayæ pöedäni.

29 Angä eñente wædinque Pegodo guiquënë,

—Ĩñæmpa dæ ämi beyæ tömänäni guingo imonte badinque panguimæ godäni incæte edæ botö guiquënë cöwë panguimæ godämaï incæboimpa.

30 Äñongante,

—Bitö ïmite näwangä ante apænebo eñëe. Ñöwoönæ woyowotæ incæ tawadiya mempoga pedämaï ïñonte bitö ïñömö botö ïmotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi ïmipa.

31 Angä eñente wædinque Pegodo wæætë,

—Ĩñæmpa botö bitö tönö wæmo incæte mäninö ante cöwë änämaï incæboimpa.

Ante nanguï äñongä tömänäni adodö ante apænegadänimpa.

Guetämäni ïñömö Itota Wængonguï ingante apænecampa

(Mäateo 26.36-46; Odoca 22.39-46)

32 Mänii godinque yabæ incæ Guetämäni näni äñömö pöningä tömengä miñæ në godäni ïñänite Itota,

—Tæ contate ongöñömïni botö godömenque gote Wængonguï ingante apænete pömoedäni.

33 Äninque Pegodo Tantiago Wäo mänimpodänique ïñänite ænte mäocä goyönäni Itota ïñömö nanguï wæwente badinque guïñente wæcantapa. 34 Ayæ tömënäni ïñänite,

—Botö wæwëmämo entawëninque pæmænte wæte wænguï wædö. Minitö guiquënë tæ contadinque ëamonca wänö cöedäni.

35 Äninque wædæ pö gote ædæ wæænte guidömëmæ ñongæninque Wængonguï ingante,

Bitö Ao ämi botö caate wæquintedæ wii ba ate waa tobaïmopa. ³⁶ Äninqe, “Mæmpo, botö Wæmpo ëñëmi. Bitö tæi piñæmi inömi imipa. Bitö ti nä wænguimæ bai ö ænte bai cædinque botö imote edæ, Wænämaï incæbiimpa, ämi ininqe botö edæ waa tobaïmopa. Incæte botö änönö bai wii cædinque wæætë tömëmi änönö bai cæe,” ämopa.

³⁷ Äninqe tömënäni weca adodö ponte ayongä mö ñönäni adinque tömengä Pegodo ingante,

—Timönö edæ mömitawo. Botö tönö wänö conguënëmi incæ bitö adoque oda ganca incæ wii aacömii. ³⁸ Edæ, Mïmöno waa cæinëmönipa, ante ëwocayömini baö aquiiñö ëñamini inte wæntæye bamïnipa. Ininqe edæ minitö wänö cöinque nämä beyænque Wængongui ingante apænedinque edæ, Wii wënæ wënæ cæinëmöni bacæmönimpa, ante apæneedäni.

³⁹ Äninqe Itota wæætë wadæ godinque wëenë nänö äninö bai apænedinque Wængongui ingante adodö ante apænecantapa. ⁴⁰ Ayæ adodö ponte ayongä möwo möinente ædo ædo cædinque mö ñönäni acantapa. Acampa, ante wædinque tömënäni, Æbänö anguimöö, äninqe edæ pæ wëenedänitapa. ⁴¹ Itota wæætë mempoga go adopoque gote apænedinque ñöwo adodö pöinque edæ tömënäni inänite,

—Ayæ edæ guëmante mö ñöminii. Edæ idæwaa. Ñöwo inque cætimpa. Botö Waobo ëñagaimo inte edæ botö wæwenguïönæ do edæ ba ininqe në wënæ wënæ cædäni nempo në pædæ godömoncæ cædingä iñömö botö imote do odömonte godongäi ataqueedäni. ⁴² Ñöwo edæ ængæ gantidinque

mönö gocæimpa. Botö imo nē odömönte godonguingä iñömö edæ obo pönī pongä tamēñedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongönte cænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11)

⁴³ Ayæ apæneyongä edæ Codaa wodi tömēnāni nāni, Dote, ante gocabo adocabo iningä incæ ñöwo pongantapa. Do iñömö, Wængonguī quī, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē wææ odömönāni tönö nē aadāni nāni Picæncabo tönö wadāni inānite, Codaa miñæ goedāni, ante da godönönānimpa. Ñöwo iñömö tömēnāni nāni nē da godönāni inte tæiyænāni yaëmē næænte canta næænte Codaa miñæ pönānitapa. ⁴⁴ Doyedē iñömö nē odömönte godoncæ cæcä Codaa iñömö tömengä miñæ poncæ cædāni inānite iīmaī ante wēenēñedē apænedingä inongäimpa. “Botö odömönte queē bemömo adinque mīnitö wæætē, Tömengä ingampa, ante adinque tömengä ingante bæi ongönte æninque wææ cæte mäomīni gocæcäimpa.” ⁴⁵ Ante do äningä inte Codaa iñömö ñöwo Itota weca pöningue,

—Awēnē nē Odömömi iimi.

Äninque edæ waa cæte baī edæ queē bemongantapa. ⁴⁶ Mänömaī queē bemente odömongä adinque tömengä miñæ pönāni incæ Itota ingante pædæ gopo bæi ongönte ænānitapa.

⁴⁷ Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pönī inongä ingante nē cæcä incæ mänīñömö ponte a ongongä adinque Itota gäänē ongongä adocanque pædæ guiipote yaëmē o togænte æninque mäningä nē cæcä ingante tæi päninque önömonca

wangö tamoncacantapa. ⁴⁸ Adinque Itota iñömö ñöwo pönäni inänite,

—Minitö iñæmpa, Bitö nē ö ænīmi imipa, ante bai cædinque botö imote canta tönö yaēmē næænte ö æncæte ante pōmini awædö. ⁴⁹ Iñæmpa Wængonguī oncö ñænæncönē yabæcönē iimö iñö iimö iñö apæncöninge botö minitö weca a ongöñömote minitö edæ bæi ongönāmai ee aminitapa töö. Incæte Wængonguī angä eñente nāni yewæmongainö bai iinque baquinque ante cæcæimpa.

⁵⁰ Ante apæneyongante tömänāni edæ emö cæte wodii winönānitapa. ⁵¹ Adocanque edëningä guiquënë ömaacä inte yabæcooque ninocoo nāni ancooque pönö winiyate Itota miñæ gocantapa. Tömengä ingante yao ongönānitapa. ⁵² Adinque tömengä wæætē gä tadongate weocoo ömaacä wodii winongacäimpa.

Nē Apænte nāni Änoncabo weca Itota ongongampa

(Mäateo 26.57-68; Odoca 22.54-55, 63-71; Wäö 18.12-14, 19-24)

⁵³ Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pōni inongä weca ænte godinque Itota ingante gönönāni gongænte ongongantapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē aadāni nāni Picæncabo tönö nē wææ odömönāni tönö tömänāni pö bee bee bee tente godongāmæ ongönānitapa. ⁵⁴ Pegodo guiquënë tömengä miñæ ayæ ayæ godinque, Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pōni inongä oncö yacö moyæ iñömö wäänē guicantapa. Mäniñömö guidinque

tömengä wææ wänönäni tönö gongapamö tæ contate a ootocongantapa.

⁵⁵ Wængonguï qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē Apænte nāni Änoncabo tömänäni, Mönö apænte ante wænömö wæncæcäimpa, ante cædinque, Itota nänö wænguinque wënæ wënæ cæcä ingampa, ante æcänö nē adingä inte godö anguingää, ante ancaa diqui diqui miñönäni mänömainö ante nē anguënegä edæ dæ angantapa. ⁵⁶ Edæ nanguï inäni pöninque babæ apænedinque, Mänömaï cæcä atamönipa, ante apænedäni incæte adoyömö apænedämaï inäni inte wapiticæ wapiticæ änänitapa. ⁵⁷ Ayæ ate pancadäniya ængæ gantidinque, Tömengä ingante apænte angæimpa, ante cædinque babæ wapiticæ ante äninque,

⁵⁸ —İngä iïmaï ante apænecä ëñentamönipa. “İincö Wængonguï tæiyæ waëmö oncö waodäni önompoca nāni mænönincö incæte botö cæbo wo tænguimæ wæænguimpa. Ayæ mēönaa go adoönæque iñonte wacö wii önompoca mænonguincö wæætë mænoncæboimpa,” ante apænecä ëñentamönipa töö, ante tededäni.

⁵⁹ Incæte adodeque ante apænedinque adoyömö äninque tömënäni godömenque äninque wadö wadö wapiticæ ante apænedänitapa.

⁶⁰ Eñente wædinque, Wængonguï qui, ante nē godongä ñænængä pönï inongä guiquënë godongämæ ongönäni tönö tæcæguedë dibæ ongonte ængæ gantidinque Itota ingante,

—İñæmpa pæ wëënebi. Bitö æbänö cæbitapa, ante iinäni nāni äninö ante bitö æbänö ämii.

61 Ante añongante edæ Itota cōwē änāmaï pæ wëenecä. Adinque nē godongä ñænængä pōni inongä wæætē godö äninque,

—Wængonguï mönō Waëmō inongä Wengä mönō Codito inongä ingampa. Bitō iñæmpa mänimidö inōmi imitawo.

62 Añongante Itota iñömö,

—Ao. Mänimodö inōmo imopa. İninque iincayæ ate botö Waobo eñagaïmo inte Wængonguï nē Tæi Piñængä ingä tömëmængä inö tæ contabo adinque minitö ayæ ate botö öönæde boguimancodē pōmo acæminimpa.

63 Ante apænecä eñente wædinque nē godongä ñænængä pōni inongä iñömö pūinte badinque, Eñente awædö, ante bai cædinque edæ nämä weocoo wänä ñæninque,

—Idæwaa, angantapa. Ñöwo wacä ingante, Itota wënæ wënæ cæcä atabopa, ante nē äincædongä ingante godömenque diqui diqui mināmaï ingæimpa.

64 Tömengä nämä Wængonguï Wengä inte bai babæ godö tedewengampa töö. İninque edæ tömengä babæ nänö änewënö ante do eñëmini inte edæ æbänö ante pönëminii.

Ante añongante nē apænte änäni tömänäni edæ, Nänö pante wæguinque edæ änewengampa töö.

65 Ante apænte änäni ate edæ pancadäniya Itota tömengäa towæ tänongadinque tömengä awinca weocoota pönö ñäne cæmöninque tæi tæi päninque tömengä ingante,

—Æcänö pänaa, ante Wængonguï beyænque apænebi eñëmönie.

Ante badete toyönäni wææ wänönäni
 guiquënë tömengä ingante bæi ongonte tæi tæi
 pangadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäateo 26.69-75; Odoca 22.56-62; Wäo 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Ayæ Pegodo guiquënë yæipodë yacömöñäa
 guii contate ongönögä onquiyängä, Wængongui
 qui, ante në godongä ñænængä pöni inongä in-
 gante në cæcä iñömö adoyömö pö guicantapa.

⁶⁷ Ponte ayongä Pegodo gongapamö ootocæ cæcä
 adinque onquiyängä ædæmö cöwä adinque,

—Mäningä Näatadeta iñömö quëwënogä Itota
 tönö bitö guëa cægömitapa töö.

⁶⁸ Angä ëñente wædinque,

—Dicæ. Bitö änö ante æbänö ämii, ante dicæ
 ëñëmogaa.

Äninqe tao yabædemö gäänë gongæñongä
 tawadiya wëenengä petapa. ⁶⁹ Ayæ wæætë Pegodo
 ingante adinque onquiyängä iñömö godongämæ
 ongönäni inänite,

—Mäningä adocabodäni iningä inte ongongä
 ataquedäni.

⁷⁰ Ante apæneyongä Pegodo wæætë, Dicæ bitö
 angänö imogaa, angantapa. Ayæ wantæ ate
 mäniñömö ongönäni adobai,

—Iñæmpa Gadideabæ quëwënimi inte bitö
 näwangä Itota tönö tee empo në pömi imipa töö.

⁷¹ Änäni ëñente wædinque Pegodo wæætë,
 Botö Wængongui ëñëñongä nöingä ämopa, ante
 Wængongui ëmöwo ante babæ tedewëninque
 tömënäni inänite wæætë,

—Mini angantedö ingante dicæ abogaa. Dicæ abo ante bai änewëminipa töö.

⁷² Ante tæcæ änewëñongä iñontobæ tawadiya ayængä petapa. Ayængä pe ëñente wædinque Pegodo Itota nänö äninö ante pönengantapa. Itota do iñömö, “Tawadiya mempoga pedämaï iñonte bitö botö imotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguïmi imipa,” ängongäimpa. Ante pönente wædinque Pegodo, Ñowo nänö pequinque do pecampa, ante wædinque Ca ca wægacäimpa.

15

Itota incæ Pidato weca ongongampa

(*Mäateo 27.1-2, 11-14; Odoca 23.1-5; Wäö 18.28-38*)

¹ Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönö në aadäni nani Picæncabo tönö në wææ odömönäni tönö tömënäni iñömö në änäni inönäni inte oodeoidi nani në Apænte Änoncabo inönänimpa. Ìinque mänüi ñäö bayonte tömënäni, Æbänö cæquüi, ante pönente wædinque godongämæ pönëë cöninque Ao äninque Itota ingante goto winte töö æmænte ænte godinque odömäno awënë Pidato wodi nempo mäo pædæ godönäni ængantapa.

² Pidato guiquënë tömengä ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi bitö imitawoo. Äñongante,

—Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, ante Itota angantapa.

³ Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni guiquënë, Ìingä Itota iñömö wënæ wënæ cæcampa,

ante wadö wadö ante püinque Pidato ingante ancaa änänitapa. ⁴ Änani eñente wædinque Pidato wæætë Itota ingante,

—İñæmpa pæ wëënebi. Bitö æpogadö wënæ wënæ cæbi ïmipa, ante nanguï änani apa quëwëë.

⁵ Äñongante Itota tömënäni nani äninö ante cöwë apænedämaï ingä adinque awënë gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ wëëneçä awædö, ante guñente wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäateo 27.15-31; Odoca 23.13-25; Wäo 18.38-40, 19.1-16)

⁶ Mänimæ awënë gobedönadodo mäniñedë wadepo iñö wadepo iñö cöwë ïmaï cædongäimpa. Oodeoidi ææmæ cæyönänite gobedönadodo iñömö, Në tee mönete ongönäni inänite adinque mïnitö æcänö ingante ämïni ñimpo cæbo goquingää, ante änani eñëninque tömengä tömënäni nani äningä adocanque ingante ñimpo cæcä godongäimpa. ⁷ Doyedë wadäni ænguï badinque, Awënë ingante wido cæcäimpa, ante cædinque wænonte cæyönäni adocanque Badabato nani änogä tömënäni tönö godongämæ cædongä ïnogäimpa. İninque awënëidi në wïwa cædäni inänite bæi ongonte goto winäni ongöñönäni Badabato adobaï tömënäni tönö godongämæ tee mömænete ongönongäimpa. ⁸ İninque ñöwo iñömö wadäni tæiyænäni Pidato weca pöninque, Cöwë bitö cædö bai ñöwo adobaï mönitö beyæ cæquimi ante wæmönipa. ⁹ Änani eñëninque Pidato iñömö,

—Oodeoidi Awënë Odeye ingante pönö ñimpo cæbo abæ tawængä ænguimīnii. Æbänö cæbo ænguimīnii.

10 Edæ do iñömö Itota gomonga cæcä ate wædinque, Wængonguï qui, ante nē godönāni ñænænāni incæ tömengä ingante püinte adönānimpa. Mäninö beyænque tömēnāni Itota ingante bæi ongonte botö nempo ænte mämö pædæ pönönānimpa. Ante pönente wædinque Pidato, Oodeoidi Awënë Odeye ingante ñimpo cæbo goqingä, ämīnitawoo, ante ñöwo angantapa.

11 Ìninque, Wængonguï qui, ante nē godönāni ñænænāni guiquēnē godongāmæ ongönāni ñänite apænedinque, Mīnitö Pidato ingante iīmaï æedāni, änānitapa. Änāni ëñēninque oodeoidi wæætē Pidato ingante, Wīi bitö änongänö ante ämönipa. Wæætē Badabato ingante ñimpo cæbi gocæ, ante änāni.

12 Ëñēninque Pidato godö äninque,

—Ïninque oodeoidi Awënë Odeye mīni änongä ingante æbänö cæquimoo, ante ämīnii.

13 Äñongante tömēnāni ogæ tededinque,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte wænönāni wængæe töö.

14 Änāni ëñente wædinque Pidato,

—Ïñæmpa quīnö wēnæ wēnæ cæcantawoo.

Äñongante godömenque yedæ äninque adodö,

—Ämi awäa timpote wænönāni wængæe töö.

15 Ancaa änewēñönāni Pidato iñömö, Mänināni pīinämaï piyænē cæcædānimpa, ante cædinque Badabato nāni äningä ingante godö ñimpo cædinque tömēnāni nempo pædæ godongä ænānitapa. Wæætē edæ Itota ingante edæ Pidato

wodi angä æmontai badöimenca tæi tæi pänäni ate ñænque quepote awäa näni gönonguinque edæ da godongä ænte godänitapa.

¹⁶ Pædæ godongä ate nê tontadoidi tömengä ingante töö æmænte wadæ godinque awënë gobedönadodo oncönë Podætodio näni ancönë mangui guiyongä tontadoidi bacabo Itota weca godongämæ añete pönänitapa. ¹⁷ Pöningue tömënäni, Awënë ïmi inte awënë weocoo wëñacæbiimpa, ante bai cædinque badete todingue Itota ingante wæætë opatawæ ëmoncoo pönö da wëñadinque daa mongæmenca æninqe que cædinque, Awënë poganta, ante bai pönö daga wencadänitapa. ¹⁸ Ayæ Yæ yæ äninqe,

—Badogaa, bitö oodeo awënë odeyebi ïmipææ.

¹⁹ Ante badete todingue cæwipaca ancaa tæi tæi pancadinque tömengäa towæ towæ tänongadinque da guicapote ædæ wææninqe, Bitö Tæiyæ Waëmö Awënë ïmi amönipa, ante bai badete todänitapa. ²⁰ Ayæ ïinqe badete todingue tömënäni opatawæ ëmoncoo gä tadongadinque tömengä nämä weocoo da wëñadänitapa. Ayæ edæ tömengä ingante awæ timpote gönoncæte ante töö æmænte ænte tao mäodäni gogacäimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäateo 27.32-44; Odoca 23.26-43; Wäö 19.17-27)

²¹ Mäniñedë Tidëne quëwënongå Timönö guiquënë Adecantodo tönö Odopo tömëna wæmpo ïnongä inte tömengä yabæque gote pönongäimpa. ïninqe Itota ingante ænte godinque ayönäni mäningä Timönö ñöwo wodo tebæ gocæ cædinque

pongä adänitapa. İnıne tontadoidi, Bitö ægodöe. İtota ingante möni timpoquiwæ ænte mongænte goe, änäni ænte mongænte gocantapa.

²² Mänömaï godınque Godogota năni añnömö mönö tededö “Ocataınö” İnömö İtota ingante ænte pönănitapa. ²³ Măniñnömö pönăni ate wadăni, Nantate beyæ becæcăimpa, ante cădinque biınömæ năni wædænque tı nămæ tönö müdapæ năni ănömæ adoyömö wempo cădėnıne pædæ pönö căyönăni tömengă önonque yædæ bedınque edæ bedămaï ingantapa. ²⁴ Ayæ tömengă ingante awæ ñænquedımæ năni ænte pönıwăa töö godöınıne pönö timpodınque wææ tiwadinque ængæ gantidėnănitapa. Ængæ gantidėnăni ate wægöñongă tömėnăni wæætê tömengă weocoo İni ante, Æcănö quınca nö ta adınque tömengă mănıncoo æncæcăimpa, ante wææntodöınıne adocooque adocooque ænănitapa.

²⁵ Edæ nænque tömăntadæ æñonte măniñnedė incæ tömengă ingante İnıne timpote edæ ængæ gantidėnăni wægongacăimpa. ²⁶ Ayæ, İtota wæncæcăimpa, ante quınante apænte ănăni, ante tömănăni ponte adınque ĩñencădănımpa, ante yewæmönıne, “Oodeoidi Awėnė Odeye İnongă İngămpa,” ante yewæmönıne awæmpaa wo cădănitapa. ²⁷ Ayæ wada nê ö ænte quėwėnă İnate adoyedė tömengă tönö adocănque tömėmæ İnö adocănque dipæmæ İnö godö timpote gantidėdăni wægongadăimpa. ²⁸ İnıne, Nė ĩñėnămaï cădăni năni cabo tönö tömengă adocă İngămpa, ante Wægonguı angă ĩñente năni yewæmongănö băi ñöwo İnıne bagatımpa.

²⁹ Ayæ wodo pänta nē godāni guiquēnē Itota ingante godö babæ ante badete todinque pica pica cædinque,

—Bitö iñæmpa Wængonguï tæiyæ waēmö oncö incæ bæ tate wo ëwëninque mēönaa go adoönæque iñonte do mænonguïmi inte edæ, ³⁰ o togæmpote o togæwate ti wææninque edæ quëwëmäwe.

³¹ Ayæ, Wængonguï quï, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē wææ odömönāni adobaï nāni cabo nāmāneque godongāmæ badete todinque,

—Tömengä, Wadāni quëwencædānimpa, ante waa cæcantawoo. Ñöwo iñæmpa. Nämä beyænque eyepæ cæcampa diyæ quëwenguingää. ³² Idægoidi awënë odeye ingä ininque tömengä ti wæænte gocä adinque mönitö wæætë, Tömengä nāwä Codito ingampa, ante pönëmaï wädö.

Ante badete toyönāni nē ö æna tömengä tönö godongāmæ timpote wægöna incæ adobaï Itota ingante püininque wënæ wënæ ante badete togadaimpa.

Itota wængampa

(*Mäateo 27.45-56; Odoca 23.44-49; Wäo 19.28-30*)

³³ Tæcæbæcä pönï bayö tömämæ iñontobæ wëmö badinque ayæ ayaönāa wæiganca mæ mämonte bai inimpa. ³⁴ Ininque ayaönāa wæiyonte Itota nanguï pönï yedæ äninque, “Edoi, Edoi, nēma tabatāni,” äninque mönö tededö, “Botö Wængonguïña, botö Wængonguïña, ædö cæte botö imote ëmö cæte go-biyaa.”

³⁵ Ante wæcä ëñëninque godāmæ ongönāni guiquēnē,

—Æ. Ediya wodi ingante aa pecä apa.

³⁶ Äñönäni adocanque do pogodo gote önætamö ænte pöninge biinömæ bai önömænque æninque aa bedonte nææninque edæ, Becæcäimpa, ante cædinque cæwipaca pædæ ææningantapa.

—Ee aquënë quëwëedäni. Ediya wabänö ponte o togænte pædæ wææningä abaimpa.

³⁷ Angä ate Itota iñömö wæætë ogæ äninque edæ æmæwo guëmäninque wængacäimpa. ³⁸ İninque edæ Wængongui tæiyæ waëmoncönë weocoo odemö näni wææ wodoincoo adoyedë önönæca iñö tæcæguedë pöni tænguimæ wææntapa. ³⁹ Mänömaï ogæ äninque do wængä adinque tontadoidi awënë capitäo guiqüënë,

—Näwangä impa. İngä iñömö Wængongui Wengä ingainö ante pönenguënë, angacäimpa.

⁴⁰ Ayæ onquiyænäni Mäadiya Mäagadadënë näni änongä, Otite tönö Tantiagomö badä Mäadiya, Tadömee, mänimpodäni adobai oo gote gomö a ongönänitapa. ⁴¹ Tömënäni iñömö Gadideabæ quëwengañedë Itota miñæ gote pönö waa cædinäni inte ñöwo pö gobæ ongöninque pömö adänitapa. Itota Eedotadëe pö æñongante wadäni onquiyænäninque godongämæ tee empote pöninäni inte ñöwo pöninge a ongönänitapa.

Itota wodi baö inï mäo daga wënänipa

(Mäateo 27.57-61; Odoca 23.50-56; Wäo 19.38-42)

⁴² Oodeoidi näni, Gäwadecæ ba ate guëmanguionæ inguimpa, ante näni täno cæönæ ingatimpa. İninque gäwadecæ oo ba ate wæedinque, ⁴³ Adimatea iñömö quëwëningä inte

Ootee, Wængonguī Awēnē Odeye nempo mönō æyedēnō quēwengæimpa, ante wänō conte bai quēwēnongäimpa. Tömengä oodeoidi nāni Apænte Äincabo adocä inongä inte ñænængä inongäimpa. Tömengä iñömō Pidato weca ñōwo guiñēnāmaī pō guīdinque, Itota wodi baō pönōmi ænte wēmoe, angantapa. ⁴⁴ Angä ēñēninque Pidato, Wa. Wabänō wængäi, ante pönente wædinque awēnē capitäo ingante añete pongä adinque, Do wængäi. ⁴⁵ Äñongante edæ, Dobæ wængäimpa, ante apænecä ēñēninque Pidato wæætē Ootee ingante, Itota wodi baō inī o togænte æmäwe. ⁴⁶ Angä ēñēninque Ootee iñömō edæ waēmō weocoo nīno nāni änoncoo godonte æninque Itota wodi baō inī wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte gocantapa. Ayæ mänincoo wīni wīni caate dicamontaa wointatodē guidō ñō cæte daga wēninque dicabo edæ da pæñæ pönō tee mönogacäimpa. ⁴⁷ Mänōmaī cæyongante Mäadiya Mäagadadēnä nāni änongä tönō Otite badä Mäadiya mänimpodaque tömengä ingante nāni da wēniñömō adatapa.

16

Itota do wæningä inte ñāni ömæmonte quēwengampa

(Mäateo 28.1-10; Odoca 24.1-12; Wäo 20.1-10)

¹ Tömēnāni guēmanguiönæ iinque go ate Mäadiya Mäagadadēnä nāni änongä tönō Tantiago badä Mäadiya tönō Tadōmee tömēnāni iñömō, Itota wodi baō öni pæcæimpa, ante cædinque oguī waquī godonte ænānitapa. ² Ænte ate wacä tēmāna

baquinque ñäö tæcæ bayonte iināni do godinque nænque tæcæ mæ awæ nänö tamöñedē Itota wōdido pōninque,³ nāmāneque ānānitapa.

—Dicabo nāni moncadodince æcānō tæi pīñængā inte pōnō da tæñæna ate mōnō guiite aquīi.⁴ Ante wædinque go gongænte pōmo ayōnāni dicabo ñænængade pōni nāni ānince incæ dobæ dicabo ñænængade pōni do da tæñæi a ōñō adānitapa.⁵ Adinque tōmengā wōdido wāānē guiite ayōnāni edēningā bai ingā doyæncōo nāāmænta ēmoncōo wēñate tōmēmæ inō tæ contate a ongongā adinque onquiyænāni wæætē edæ ancai guiñente wædānitapa.⁶ Edēningā iñōmō,

—Guiñente wædāmaī iedāni. Mīnitō, Itota Nāatadeta quēwēningā ingante edæ wadāni awæ timpodāni ate nē wæningā ingante edæ diqui diqui mīmīni awædō. Tōmengā edæ dobæ ñāni ōmæmonte tao gocāimpa. Iñōmō edæ dæ angampa. Iintodē nänō ōñontatodē iñōmō edæ ōnontatoque īi ataqeedāni.⁷ Ayæ Pegodo tōnō tōmengā nänō nē ēmīñænīnāni tōmānāni inānite gode ante apænedinque mīnitō nē adīmīni inte iīmāinō ante apænecæmīnimpa. “Itota iñōmō tāno Gadideabæ godinque a ongōñongante mīnitō adoyōmō godinque tōmengā nänō ānīnō bai godinque tōmengā ingante acæmīnimpa,” ante gote apænedāni.

⁸ Ante apænecā ēñēninque, Æbānō ante mānōmaī angāā, ante ancai guiñente do do wāate wædinque onquiyænāni iñōmō Itota wōdido abæ tawæ tao wōdii wīnōnānitapa. Guiñente wædōnāni inte tōmēnāni wadāni inānite bee tēninque apænedāmaī pæ wēēnegādānimpa.

*Itota ingante Mäadiya Mäagadadänä acampa
(Wäö 20.11-18)*

⁹ Itota tömənäni nāni guēmāniönæ go ate iimō baänæque do ñāni ömæmonte pō a ongōñongante Mäadiya Mäagadadänä tänocä agacäimpa. Ìngä onquiyængä iñömō wēenēñedē wənæidi tiæte ganca ināni enempoyongante Itota wido cædongäimpa. ¹⁰ Ñōwo iñömō Itota miñæ nāni quēwēnincabo ayæ ca wæwēñönānite Mäadiya Mäagadadänä incæ tömənāni inānite mao apænecantapa. ¹¹ Itota ayæ miingä ingä atabopa, ante apænecä eñēninque tömənāni wii pönēnānique ongongadänimpa.

*Wada tömengä nänö nē emiñcænina Itota ingante adapa
(Odoca 24.13-35)*

¹² Mänömaï wii pönēnāni ate tömənāni nāni Itota miñæ godincabo incæ mēnaa idömæ gote ayōna Itota incæ wacä bai bate cægongä adatapa. ¹³ Ate wædinque tömēna wadæ godinque Itota miñæ nāni godincabo wadāni inānite apænedinque, Mänömaï cægongä atamōnapa, äna eñēninque edæ cōwē pönēnāmaï ingadänimpa.

*Tömengä nänö da godönināni inānite Itota angampa
(Mäateo 28.16-20; Odoca 24.36-49; Wäö 20.19-23)*

¹⁴ Ayæ ate onte ganca ināni nāni Itota miñæ godincabo cænte tedete a cōñönāni Itota pō a ongongä adänitapa. Tömengä iñömō, Minitō pönēegade impa. Wadāni, Itota do edæ ñāni ömæmonte cægongä atamōnipa, ante apænedāni eñēninque

mīnitō mīmō ömædēmīni inte wīi pönēmīnii, ante Itota pīingacāimpa.

¹⁵ Ayæ tōmēnāni inānite, “Wængonguī nānō badongaināni inguipoga tōmāo quēwēnāni iñōnānite mīnitō botō imotedō ante māo tōmānāni inānite watapæ apænemīni eñencædānimpa.

¹⁶ Edæ æcānō wede pōnēnque æpænē guūida tōmengā botō godō æmo beyænque quēwencæcāimpa. Wæætē nē pōnēnāmaī ingā guiquēnē tōmengā nānō apænte pante wæquinque pōnēnāmaī ingampa. ¹⁷ Botō cæbo ate nē pōnēnāni adobaī edæ iīmaī mā cædāni adinque wadāni do eñencædānimpa. Botō emōwo apænedinque tōmēnāni wēnæidi inānite wido cæcædānimpa. Ayæ wadāni tōmēnāni tededō mā tedecædānimpa.

¹⁸ Ayæ tæntæ bæi ongōnāni incæte wænguīmæ bedāni incæte wēnæ wēnæ badāmaī incædānimpa. Ayæ caate wædāni inānite gampodāni ate do waa bacædānimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

*Itota incæ öönædē æicampa
(Odoca 24.50-53)*

¹⁹ Inque tōmēnāni inānite apænecā eñēnāni ate edæ Wængonguī öönædē ængō cæcā æidinque Wængonguī tōmengā nānō tōmēmæ inō mōnō Awēnē Itota iñōmō tæ contagacāimpa. ²⁰ Inque tōmengā nānō emiñænīnāni wæætē edæ tōmāmæ wadæ godinque wabæca māo wabæca māo apænedāni eñēnānitapa. Mōnō Awēnē incæ cæcā ate tōmēnāni mā cædāni adinque nē eñēnāni wæætē, Nō impa, ante wægadānimpa. Māninque ante yewæmonte impa.

Wængonguī nānō Apænegainō
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690